

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
MAY 2

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT LARGO, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

"LAIKS" IS PUBLISHED SINCE 1949 // "LAIKS" IZNĀK NO 1949. GADA
Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December
Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770
POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770
Phone: 727-953-6313; Fax: 727 286 8543; E-mail: rasma@laiks.us

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXVI Nr. 18 (5715)

2015. gada 2. maijs – 15. maijs

ALA 64. KONGRESS

Indianapolē 2015. g. 1.-3. maijā

ALA Informācijas nozare ALA 64. kongresa delegāti pulcējas Indianapolē

Šajā nedēļas nogalē no 1. līdz 3. maijam Indianapolē, Indianas pavalstī, notiek Amerikas latviešu apvienības 64. kongress, kurā pulcējušies Amerikas latviešu apvienības dalīborganizāciju pārstāvji un atsevišķo biedru delegāti no dažādiem ASV latviešu centriem.

ALA kongresa darba kārtībā viena no centrālajām apspriežamām temām ir drošības situācija Eiropā saistībā ar Krievijas izvērsto agresiju Ukrainā un aktivitātēm Baltijas valstu pierobežā. Kā

viens no ziņotājiem ALA kongresā piedalās Latvijas vēstniecības ASV vadītāja vietnieks Juris Pogrebņaks, Latvijas īpašo uzdevumu vēstnieks sadarbībā ar diasporu Pēteris Elferts, Latvijas ārpolitiskā institūta direktors Andris Sprūds un Radio "Brīvā Eiropa" darbinieks, bijušais ALA Informācijas biroja lietvedis Mārtiņš Zvaners.

ALA 64. kongresa īpašo viesu lokā ir Pasauls brīvo latviešu apvienības (PBLA) Izglītības padomes izpilddirektore Anta Spunde, kuŗa sniegs ieskatu par

to, kādu atbalstu Latvijas valdība sniedz Latvijas diasporas atbalstam gan izglītības, gan kultūras jomā. Jāatzīmē, ka Amerikas latviešu apvienība ciešā sadarbībā ar PBLA Izglītības padomi par vienu no šī gada mērķiem ir izvirzījusi panākt Latvijas valsts atbalstu tālmācības programmas izveidei ārpus Latvijas dzīvojošajiem bērniem un jauniešiem.

ALA 64. kongress sākas piektdien un noslēgsies svētdien. Sestdienas vakarā par godu šim notikumam Indianapolē latviešu centrā notiek svinīga balle.

Dzintras Gekas dokumentālā filma
DIEVA PUTNIŅI

Noskaidroti Latvijas Televīzijas un Latvijas Radio kopīgi rīkotās gada balvas *Kilograms kultūras* pavasara balsojuma uzvarētāji septiņās kategorijās.

Kategorijā "Kino" uz gada balvas noslēguma balsojumu tiek izvirzīta režisores **Dzintras Gekas** dokumentālā filma "Dieva putniņi" (studija "Sibīrijas bērni").

Kategorijā "Teātris" skatītāji izvēlējušies režisora Kirila Serebrenņikova iestudējumu "Raiņa sapņi" Latvijas Nacionālajā teātrī. **Mūzikas kategorijā** visvairāk balsots par koncertu "Krievu Mūzikas pērlis III", kuŗā diriģenta Andŗa Pogas vadībā uzstājās Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris un Valsts Akadēmiskais koris *Latvija*. **Vizuālās mākslas kategorijā** pārliecinoši uzvarēja Daces Lielās gleznu izstāde galerijā "Daugava", savukārt kategorijā "Literatūra" tikpat pārliecinoši – Māra Bērzi-

ņa romāns "Svina garša", ko izdevusi *Dienas grāmata*. Kategorijā "Gada pārsteigums" uz gada balvu pretendēs Sanitas Reinsones "Meža meitas" (*Dienas grāmata*), bet kategorijā "Notikums" – Vijas Zariņas, Kaspara Zariņa, Paulas Zariņas un Martas Zariņas-Ģelzes projekts "Četras izstādes" Daugavpils Marka Rotko mākslas centrā (izstādes kuratore Inga Šteimane).

Kultūras notikumus vērtē un skatītāju balsojumam izvirza pārstāvji no Latvijas Televīzijas Kultūras raidījumu redakcijas, Latvijas Radio 3 "Klasika", LTV kultūras raidījumu redakcijas, Latvijas Radio 1 un Latvijas sabiedrisko mediju portāla *lsm.lv*.

Vasaras balsojums notiks jūlijā, bet gada beigās tiks nosaukti 2015. gada balvas *Kilograms kultūras* laureāti.

Red.

Latvijas vēstnieks ASV Andris Razāns vizītē ASV Vašingtonas pavalstī

No 21. līdz 22. aprīlim Latvijas vēstnieks Andris Razāns uzturējās vizītē ASV Vašingtonas pavalstī, kur tikās ar vicegubernātoru Bredu Ovenu un vienu no pavalsts lielākā uzņēmuma – *Boeing* – pārstāvjiem. Vēstniekam bija vairākas sarunas ar Vašingtonas universitātes Baltijas studiju mācībspēkiem un studentiem. Universitātes organizētājā atklātajā lekcijā vēstnieks iepazīstināja ar informāciju par Latvijas vēsturi, Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē un reģionālās

drošības aktuālitātēm. Vizītes laikā vēstnieks tikās arī ar vietējo plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem un Sietlas latviešu kopienu.

Sarunā ar vicegubernātoru B. Ovenu tika pārrunātas Latvijas un ASV sadarbības prioritātes un svarīgākie jautājumi, kas ir Latvijas kā Eiropas Savienības Padomes prezidējošās valsts dienaskārtībā. Vēstnieks uzsvēra Eiropas Savienības un ASV sadarbības, tostarp Transatlantiskā tirdzniecības un investīciju līguma (*TTIP*) noslēg-

šanas nozīmību sekmīgā abu ekonomisko reģionu attīstībā un izaugsmē. Vicegubernātors akcentēja, ka Vašingtonas pavalsts ekonomiku lielā mērā ietekmē eksporta iespējas, kuŗas ir atkarīgas no starptautisko līgumu esamības. Vašingtonas pavalstij ir arī svarīgi klimata jautājumi. Vašingtonas pavalsts Šeltonas sadraudzības pilsēta Latvijā ir Talsi, tādēļ B. Ovens īpaši interesējās par Latvijas Dziesmu svētku tradīcijām.

Vizītes laikā A. Razāns apmeklēja kompanijas *Boeing* ra-

žotni Rentonā, kuŗai ir kontakti ar Baltijas reģiona lielāko lidostu *Rīga* un aviopārvadātāju *Air-Baltic*, un tikās ar kompanijas pārstāvjiem.

Vašingtonas universitātē, kas ir vienīgā ASV, kuŗa piedāvā akadēmisko Baltijas studiju programmu, vēstnieks tikās ar universitātes Mākslas un zinātnes kolledžas dekānu Robertu Steijsiju (Baltijas studiju programmas vadītāju Gunti Šmidčenu, universitātes bibliotēkas pārstāvjiem, universitātes kuŗa vadītāju un programmas stu-

dentiem. Tikšanās laikā abas puses atzinīgi novērtēja izveidojušos sekmīgo sadarbību. Sarunā tika pārrunātas turpmākās iniciatīvas, tostarp, gatavošanās Latvijas simtgades svinībām, kā arī universitātes bibliotēkas Latvijas nodaļas krājumu papildināšanas iespējas. Ņemot vērā universitātes kuŗa repertuārā esošo latviešu komponistu darbus, kuŗa pārstāvji izteica ieinteresētību sadarbībai ar kuŗiem un diriģentiem Latvijā.

Nākamais numurs iznāks 16. maijā!

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 144.00;
6 mēn. US \$ 83.00; 3 mēn. US \$ 50.00.

Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.

Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784

e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usRedaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Administratore ASV: Rasma Adams

114 4th Ave NW, Largo, FL33770

Tālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543

e-pasts: rasma@laiks.us

Kandas ziņas: Mārtiņš Štauers

104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1

Tālr.: 514-639-8722, e-pasts: stauvers@yahoo.ca,**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**

Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adresei

50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740

e-pasts: LaiksDSR@aol.com**LAIKS**50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laikdsr@aol.com

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
www.laiks.us!"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 83.00
1 gadam.....ASV \$ 144.00Floridas iedzīvotāju ievēribai! Lūdzu pievienojiet 7% Floridas
nodokli par laikraksta abonēšanu!

Gada abonenti saņems bez maksas:

- sešus JAUNO LAIKS pielikumus;

Laiks pa gaisa pastu Amerikā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā

Gadā ASV \$260.00.....6 mēneši \$140.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs

Gadā ASV \$330.00.....6 mēneši \$175.00

JAUNO LAIKS abonements sešas avīzes

Gadā.....ASV \$30.00

Kanadā gadā.....ASV \$35.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn./ _____ gadu

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

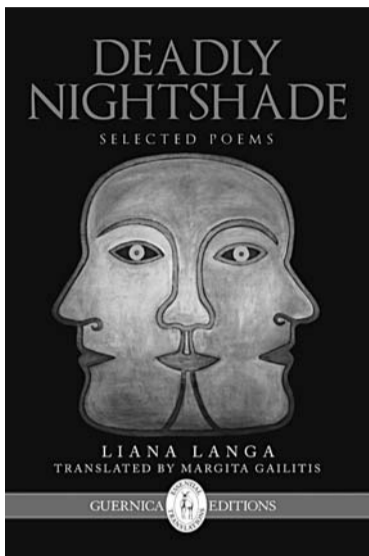
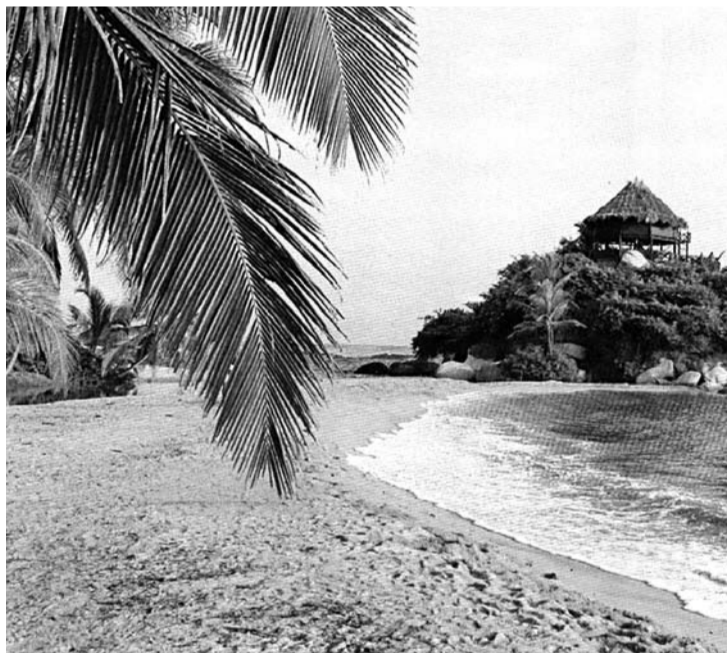
Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

Latvijas literatūras lasījumi Amerikas Savienotajās Valstīs

JĀNIS OGA, Latvijas Literatūras centra direktors

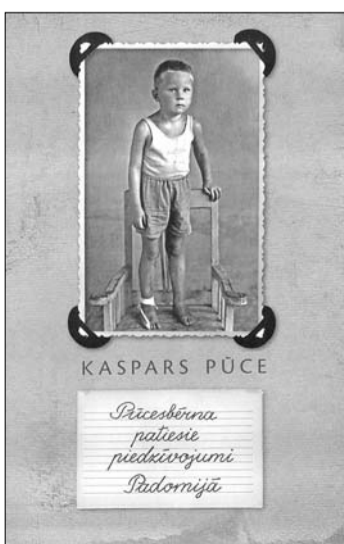
No 29. aprīļa līdz 9. maijam
Amerikas Savienotajās Valstīs no-
tiek Latvijas literatūras lasījumi
un diskusijas par godu Latvijas
prezidentūrai Eiropas SavienībasPadomē un divu Latvijas autoru
grāmatu iznākšanai angļu valodā.29. aprīlī Ročesterā, literatūras
organizācijas „Writers & Books”
namā (740 University Ave, Roches-ter, NY 14607) notiks Liānas Lan-
gas dzejas izlases „*Deadly Night-
shade*” un Noras Ikstenas stāstu
krājuma „*Life Stories*” atvēršana
un diskusija par t.s. mazo valodu
literatūras tulkojumiem un po-
pularizēšanu pasaulē. Diskusiju
vadīs Ročesteras universitātes pēt-
nieks, literatūrzinātnieks un izde-
vējs, apgāda *Open Letter Books*
vadītājs Čads Posts (*Chad W. Post*).
Abas grāmatas tulkojusi Margita
Gailītis, tās laistas klajā Kanadā
apgādā „*Guernica*”. Grāmatu izdo-
šanu atbalstījis Latvijas Literatū-
ras centrs, Valsts kultūrkapitāla
fonds un LR Kultūras ministrija.1. maijā Ņujorkā, Pastāvīgajā pā-
rstāvniecībā Apvienoto Nāciju Or-
ganizācijā Ņujorkā (333 East 50th
Street, New York, NY 10022) no-
tiks Liānas Langas un Noras Ik-
stenas grāmatu atvēršana un lite-
ratūras žurnāla *Trafika Europe* Lat-
vijai veltītā laidiena prezentācija,
kurā piedalās žurnāla redaktors
Endrū Singers (*Andrew Singer*).7. maijā Latvijas literatūras lasī-
jumi notiks Vašingtonā, Latvijas
vēstniecības telpās (2306 Massa-
chusetts Ave, NW Washington,
DC 20008). Latvijas rakstnieki
piedalīsies arī Eiropas dienas
sarīkojumā Latvijas vēstniecībā
Vašingtonā 9. maijā.Lasījumu programmas mērķis
ir iepazīstināt ASV lasītājus, izde-
vējus un citus literatūras profesio-
nālus ar Latvijas literatūras tulko-
jumiem angļu valodā, gatavojo-
ties Baltijas valstu neatkarības simt-
gadei 2018. gadā un dalībai viesu
valstu statusā Londonas grāmatu
gadatirgū 2018. gadā. Lasījumu
starplaikā notiks arī profesionālas
tikšanās ar ASV grāmatu apgā-
diem un literatūras popularizē-
šanas organizācijām.Sarīkojumos piedalās dzejniece
Liāna Langa, proziste Nora Ik-
stena, tulkotājas Margita Gailītis
un Kaija Straumanis, literatūrzī-
nātnieks un izdevējs, apgāda *Open
Letter Books* vadītājs Čads Posts
(*Chad W. Post*) un Latvijas Lite-
ratūras centra direktors Jānis Oga.Aprīlī Liāna Langa piedalījās arī
lasījumu programmā Toronto, Ota-
vas Rakstnieku festivālā un *Blue
Metropolis* festivālā Montrealā.Lasījumus organizē Latvijas Li-
teratūras centrs sadarbībā ar Ročes-
teras universitāti, žurnālu *Trafika
Europe*, apgādiem *Open Letter
Books* un *Guernica* un Latvijas Re-
publikas vēstniecību Vašingtonā.**Riga Ven Travel Inc.****IEPRIECINI SAVU SIRSNIŅU
AR INTERESANTU CEĻOJUMU!
Mēs varam palīdzēt!**

Zvaniet – INESE ZAĶIS

Tālr.: 727-623-4666

6301-D Pelican Creek Crossing

St. Petersburg, Florida 33707

e-pasts: rigaven@aol.com

Pēc lasītāju lūguma nākusi klajā

**Kaspars Pūces grāmatas
"PŪCESBĒRNA PATIESIE
PIEDZĪVOJUMI PADOMIJĀ"**

papildtirāža.

Grāmatu varat iegādāties,
nosūtot čeku par **USD 20, –**
Rasmai Adams

114 4th Ave NW, Largo, FL33770

Tāl.: 727 953 6313

e-pasts: rasma@laiks.us

XVI Rietumkrasta Dziesmu svētki – latviešu tautas tradīcija cauri gadiem

TAIRA ZOLDNERE

XVI Rietumkrasta Dziesmu svētki spēji tuvojas. Dalībnieki piesakās un mācās dziesmu un deju repertuāru, savukārt skatītāji jau laicīgi pasūtina biļetes, jo līdz 10. maijam tās vēl var iegādāties ar atlaidi.

Tiem, kas jau nopirkuši sarakojumu biļetes, tiem, kas šobrīd plāno savu braucienu, un arī tiem, kas vēl mazliet šaubās, vai šoreiz doties uz Dziesmu svētkiem, lieti varētu noderēt papildus ziņas, ko tad varam sagaidīt, dzirdēt, skatīt un baudīt XVI Rietumkrasta Dziesmu svētkos Silīcija ielejas galvaspilsētā Sanhosē šā gada septembrī. Svētku atklāšana notiks ceturtdien, 3. septembrī ar vīru koŗa „Uzdiedāsim brāļi!” no Losandželosas koncertu. Koris dibināts 1997. gadā, tā mākslinieciskā vadītāja Laura Rokpelne-Mičule ir beigusi Jāzepa Vītola Latvijas Valsts konservatoriju, kā arī ieguvusi maģistra un doktora gradu koŗa mūzikā Dienvidkalifornijas universitātē (USC). Savā pastāvēšanas laikā koris sniedzis koncertus plašai publikai ASV un Kanadā, un 2014. gadā devās arī plašā, panākumiem bagātā koncertu tūrē pa Latviju. Tie, kas pazīst Losandželosas vīru kori, zina, ka viņu uzstāšanās vienmēr ir spilgts un neaizmirstams notikums.

Savukārt vakarā paredzēta Iepazīšanās balle, lai svētku dalībnieki un skatītāji pa īstam varētu izbaudīt satikšanās un kopā būšanas prieku.

Piektdien, 4. septembrī Dziesmu svētkos viesosies Latvijas aktierī ar mūzikālu komēdiju „Precies, māsīņ!“. Izradē piedalās

ASV publikai labi pazīstamais aktieris Jānis Jarāns, talantīgā aktrise Raimonda Vazdika un latviešu slavenās rokgrupas „Credo” solists Guntis Veits, kas šoreiz ne tikai dzied, bet ir arī viens no aktieriem. Paredzētas divas izrādes, jo sagaidām lielu skatītāju interesi par Latvijas aktieru jautro, optimistisko viesizrādi.

Tāpat piektdien divās izradēs varēsīm prīcāties arī par Losandželosas mākslinieku neparasto un pārsteigumiem bagāto koncertu – multimediju uzvedumu ar nosaukumu „# Te nu mēs esam!” Uzveduma mākslinieciskie vadītāji ir komponiste, Emmy balvas laureāte Lolita Ritmane, aktrise, režisore un dziedātāja Andra Staško, kā arī aktieris, autors un dziedātājs Artūrs Rūsis. Uz skatuves redzēsīm arī Māru Zommeri, Jūliju Plostnieci, Edvinu Rūsi, Ēriku Kīnu, Ati Zakatistovu, kā arī Losandželosas vokālo ansambli, orķestri un deļotājus. Pa starpu teātra izradēm un koncertiem, neaizmirstiet piektdien apmeklēt arī Mākslas izstādes atklāšanu pusseptiņos vakarā. Izstādē skatīsīm mūsu vecākās un jaunās paaudzes mākslinieku darbus par temu „Vakar, šodien un rit”.

Sestdienā, 5. septembrī, esam padomājuši par mazākajiem un jaunākajiem Dziesmu svētku apmeklētājiem. Desmitis no rīta bērni kopā ar vecākiem gaidīti uz Bērnu ritu, kurā būs iespēja gan pašiem izveidot savu Lielvārdes jostu, gan tradicionālu „māla” ķipīti, gan padeļot un parotāļties.

Mūzikas gardēžiem par prieku notiks Garīgās mūzikas koncerts vēsturiskajā Pirmās Unitārās baznīcas namā, kas celts 19. gadsimta beigās. Programmā dzirdēsīm P. Vaska, D. Apeŗānes, Ē. Eŗenvalda, E. Melngaiļa, P. Dambja, O. Šepska, V. Baŗtika un A. Purva skaņdarbus. Kā īpašie viesi koncertā piedalīsīs komponists Pēteris Vasks, kā arī koris *Cantus Forte* no Latvijas diriģenta Ivara Cinkusa vadībā. Sestdienas lielākais sarīkojums būs Tautasdeļu uzvedums „Caur mūŗiņu izdeļoju” ar krāŗņiem deļu aranŗējiem tautas mūzikas pavadijumā, enerģiskiem un entuziasistiskiem deļotājiem kā no Amerikas, tā arī viesiem no Eiropas. Sestdienas vakarā vēl paredzēts Latvijas dziedātāja, komponista, TV šovu vadītāja un aktierā Laura Reinika autorkoncerts „Es skrienu”. Izklāides biznesā Lauris veiksmīgi darbojas jau vairāk nekā desmit gadus un savu talantu un prasmes papildinājis arī aktieru skolā Losandželosā, ASV. Kā komponists un izpildītājs Lauris Reiniks ir izdeļvis 8 albumus, saņēmis vairāk nekā 20 nacionāla mēroga balvas un kļuvīis par vienu no retajiem latvieŗu mūŗiķiem, kam izdeļvies gūt ievērojamus panākumus arī starptautiskā mēroģā, īpaŗi Baltijas valstīs. 2010. gadā izdots albums „Es skrienu” ir saņēmis prestiŗo Latvijas Mūŗikas Īerakstu Gada balvu katēģorijā „Labākais pop albums”, un mums būs lieliskā iespēja klausīties Lauŗa Reinika populārā albuma koncerta versiju. Tomēr tas vēl nav viss! Esam padomājuši, ka pēc

tautasdeļu uzveduma un koncerta „Es skrienu”, arī skatītājiem gribēsīs izkustināt kājas, tāpēc tūlīt sekos Jaunieŗu ballīte ar deļu mūŗiku. Tajā aicināti piedalīties visi, kas jūtas jauni sirdī un garā.

Svētdienas sarīkojumi iesāksīs ar Kino pēcpusdienu – režisores Dzintras Gekas jaunākās dokumentālās filmas „Dieva putniņi” pirmizrādi. Filma „Dieva putniņi” turpina stāstu par Latvijas okupācijas sekām un rāda to latvieŗu likteņus, kas, no atkārtotās padomju okupācijas bēģot un izeļot caur Pārvietoto personu nometnēm, nonāca Rietumos. Filmas tapŗanas gaitā intervēti vairāk nekā simts cilvēku, un, iespējams, tajā redzēsīm arī savus draugus, paziņas, ģimenes locekļus, kā arī vairākus latvieŗu sabiedrībā aktīvus un labi atpazīstamus cilvēkus. Filma tiks rādīta ar angļu subtitriem. Pirmizrādē viesosīs arī filmas režisore Dzintra Geka, kas par savu darbu, rādot gan uz Krievijas *Gulāģa* nometnēm izsūtīto, gan bēģļu gaitās uz Rietumiem izbraukuŗo latvieŗu likteņstāstus, saņēmusi neskaitāmas kino un televīzijas balvas, un 2014. gada 11. novembrī Dzintra Geka saņēma arī Latvijas Republikas valdības augsto apbalvojumu – Ministru kabineta balvu.

Svētku centrālais notikums – lielais Kopkoŗa koncerts paredzēts svētdienas pēcpusdienā. Tajā piedalīsīs latvieŗu koŗi no ASV, Kanadas, Latvijas, Beļģijas, Īrijas un citām Eiropas valstīm. Repertuārā latvieŗu koŗa klasika – Jāzepa Vītola, Andreja Jurjāna, Jāņa Mediņa, Emīla Dāŗziņa,

Volfganga Dāŗziņa, Bruno Skultes dziesmas. Turpat arī mūsdienu komponistu skaņdarbi – Ērika Eŗenvalda, Imanta Meŗaraupa, Juŗa Ņeniņa, Raimonda Paula, Zigmara Liepiņa, Alfrēda Feila, Valentīna Bēŗzkalna, Andreja Cīruļa koŗa dziesmas un tautasdziesmu apdares. Starp tām arī komponistes Maijas Riekstiņas dziļi nacionālais darbs „Latvieŗu gadalaiku kantāte”. Koncerta programmā īpaŗi izcelti četri skaņdarbi, kam tekstu sarakstījis Andris Ritmanis, ārsts, deļjnieks, latvieŗu sabiedrības aktivists un nerimtīģis Dziesmu svētku idejas veicinātājs un entuziasts. Dziesmu komponistes ir Andŗa meitas Lolita Ritmane un Brigita *Jameison*.

Pēc koncerta visi laipni lūģti svētku vakariņās, kam sekos Lielā Svētku balle. Līdz vieniem no rīta deļu mūŗiku ballē spēles iecienītais ansamblis „Adam-Zahl” (ēdamzāle) no Čikāģas. Pirmdienas rītā vēl redzēsīmies Atvadu brokastīs, dalīsīmies sajūtās, stāstīsīm piedzīvojumus, un, kas zina, varbūt jau sāksīm plānot nākoŗos Dziesmu svētkus...

Vēļ jāpiemin, ka visu svētku laiku darbosīs Mākslas izstāde un Svētku tirdziņŗ. Atpūsties un atvilkt elpu varēsīm Atspirdzinājumu un atpūtas telpā svētku galvenajā viesnīcā *Mariott*, un turpat darbosīs arī Informācijas un biļeŗu centrs. Vēļ vairāk par svētkiem varat uzzināt Dziesmu svētku mājas lapā: <http://www.latviansongfest2015.org/>.

Uz tikŗanos XVI Rietumkrasta Dziesmu svētkos!

DZIESMAI IR SPĒKS

Kalamazū latvieŗu kopiena piemin maestro ROBERTU ZUIKU

ILZE ŅIMANE

Kalamazū latvieŗu Apvienotās draudzes mācītājas Aijas Greiemas (*Graham*) un KLB priekŗnieces Mairas Bundŗas ierosmē

nieki. Plaŗajā zālē, kur galdus rotāja ģimenes dāvāts balts rozes zieds, bet pie mākslinieka Arnolda Ņimaņa 1950. gadā Neiŗtatē

dzimu, dziedot augu, dziedot mūŗu nodzīvoju” iesāka diriģente Monika Daukste ar kokles solo – kokle Zuikas ģimenes dāvāta

tam Kungam, visa pasaule”. Roberta Zuikas vadīto koŗu dziesmas ir tik tieŗām skanējuŗas vai visā pasaulē! Lūģŗanai pieslēdzās R. Zuikas mūŗa dziesmas „Kalējs” ieraksts no 25. Vispārēģo Dziesmu svētku noslēģuma koncerta 2013. gadā, kad, dziesmu atkārtojot, to diriģēja toreiz 100 gadus sasnieģuŗais Goda virsdiriģents Roberts Zuika. Par R. Zuiku kā diriģentu referēja Ilze Ņimane, izmantodama mūŗikologa Arnolda Klotiņa piemiņas rakstu laikrakstā *Laiks* un to papildinādama ar atceri par R. Zuikas izveidoto 40 meiteņu kori Baltieŗu ģimnazijā, Neiŗtatē, Ņlezvigā Holŗsteinā, kurŗ snieģuma ziņā līdzināģās *Zuikas vīru koŗa* devumam. Meiteņu kori kādreiz dziedāja arī Kalamazū latvieŗu sabiedrībā pazīstamā, nu jau mūŗiģbā aizģāģusī Gaida Minka. Pēc otrā M. Daukstes izpildītā kokles solo uz skatuves kāpa iecienītais Čikāģas Piecīŗu tenors un solists Armands Birkens un nodziedāja vairākas tautasdziesmas, vienā – „Ziedi, ziedi rudzu vārpa” uz-

aicinādamis piedalīties kādreizģo vīru koŗa *Kalējs* priekŗnieku un solistu Juri Valaini. A *capella* „Dzimtenes dziesmu” nodziedāja Arnis Akselis, viņŗ pastāstīja arī savas atmiņas par dziedāŗanu koŗos un par diriģentu R. Zuiku. Tad viņa vietā stāģās koŗa *Kalējs* 12 dziedoņi diriģentes M. Daukstes vadībā, dziedādami B. Skultes (T. Tomsons) „Aijā”. R. Zuikas miļāko tautasdziesmu kopdziesmas pavādīja diriģents Ē. Brusubārdis III, starp dziedātāģiem bija arī diriģente Aija Brugmane.

Pēc atmiņu vārdiem uzmanības centrā – M. Daukstes atmiņas un A. Birkena ieskaņotais videoieraksts R. Zuikas saruna ar diriģentu Ivaru Cinkusu Zuikas 100 mūŗa gados, tam sekoģa vīru izvēlētā dziesma J. Vītola „Kalējs”.

Roberta Zuikas *credo* bija „Dots deļejam atdodas”, un viņa deļvums nu paliek mūŗiģģ mantoģumā paaudŗu paaudŗēm.

Cienastu bija ģādāģuŗas Kalamazū latvieŗu draudzes un KLB dāmas.

Roberts Zuika 2013. gada Dziesmu svētkos Latvijā // FOTO: Diena.lv

sestdien, 25. aprīli, Latvieŗu centrā pulcēģās mūŗiģbā aizģāģuŗā leģendārā diriģenta Roberta Zuikas cienītāģi, kādreizģģģ koriŗi, skol-

ģatavotā aizģāģēja tuŗas portreta milzu roŗu klāsts, sanākuŗi bija pāri par simts dalībnieku. Piemiņas dienu ar mudi ”Dziedot

un Roberta Zuikas miļākais instruments. Māc. A. Greiema ievadvārdiem un lūģŗanai bija izvēlēģusies 96. psalma vārdus.”Dziediet

INGUNA
DAUKSTE-SILASPROĢE

„Ar savu laiku esmu saradojies” Dzejniekam, žurnālistam, redaktoram Ērikam Raisteram būtu 110

Šis rindas rodams dzejoli „Mans laiks” un izteic jubilāra ciešo sasaisti ar savu laiku, laikmetu, klātesot norisēs, procesos, notikumos, rakstot un domājot. Simboliski uzdrīkstos teikt, ka nu esmu *saradojusies* ar Ērika Raistera Piemiņas fonda prominēto laureātu virkni un kaut kādā ziņā ar pašu jubilāru. Ēriks Raisters esot milējis pavasari, tātad, dzimšanas dienas laiku, kas kļuva un vēl joprojām ir tradīcija – svinēt Ērika Raistera dzimšanas dienu.

Viņš dēvēts par tautsaimnieku ar dzejnieka dvēseli. Paliekošais viņa mūža ritējumā ir daudz plašāks, ne vienmēr ar laika distanci izvērtējams – ikdienas darbs žurnālistikā, publicistikā, redaktora pienākumus veicot, jo publicētā dzeja ir visvieglāk apjaušamais veikums. Jānis Kļaviņš atminas: „Kā šodien vēl acīs vīd Raistera dzīvīgā kustēšanās ļaužu jūkli, viņa allaž smaidīgā seja un steiga visu pagūt, aptvert, lai pēc tam ietvertu trāpīgos informatīvos aprakstus *Laikā*, parādot izteiktu žurnālista talantu.” Savu pašportretu jubilārs reiz iedomājies trispkāšnainu: dzeja, prese un tautsaimniecība.

Ēriks Raisters dzimis 1905. gada 23. aprīlī Vidzemē, Rankas (tag. Gulbenes) pagastā Līvānu mājās. Mācījies Rankas Lutera pamatskolā (1915-1918), Jaunpiebalgas draudzes 2. pakāpes pamatskolā (1918-1920), Smiltēnes ģimnazijā (1920-1924) „Vispār nav šaubu, ka Smiltene un tās skola Rankas jaunietim varēja daudz ko dot. Tur bija ko redzēt un dzirdēt, rosināties un ietekmēties” (J. Bičolis). Jauniešis kopā ar skolabiedru Alfonso Franci dodas uz Rīgu, kur studē tautsaimniecību Latvijas Universitātē (ar pārtraukumiem, beidzis 1932) un ikdienas darba gaitas viņam saistītas ar ierēdņa darbu Latvijas Pasta un telegrafa departamentā; raksta dzeju, īsprozu, apceres. Raisters piedalās „Zaļās Vārns” *jam-pampas*, ir redaktors laikrakstā *Rīts* (1936-1940), *Tēvija* (1941-1944) un *Daugavas Vanagi*. „Draugu ievilkts, dziedāju koņos, iestājos politisko partiju akadēmiskajās kopās, biedrībās un pulciņos,” atminas jubilārs. 1944. gada rudenī Ēriks Raisters dodas bēgļu gaitās uz Vāciju, kur strādā laikrakstā *Latvju Balss* (Berlīne), ir skolotājs latviešu ģimnazijā Huzumā, Augstдорfā vada angļu zonas lielāko laikrakstu *Nedēļas Apstākļi* (1946-1949), ir laikraksta *Latvija* atbildīgais redaktors Eslingenā (1949-1950). 1951. gada janvārī izceļo uz ASV, kur ir viens no laikraksta *Laiks* redaktoriem, arī ALA Kultūras biroja sekretārs un literārās sekcijas vadītājs.

Pirmā Ērika Raistera dzejas publikācija ir 1924. gadā žurnālā *Līra* publicētais dzejolis „Somijas jūrmalā” (iezīmē vienu, paskarbu dabas ainavu un klusumu; šim posmam neti-

pisks dzejolis, pāris gadus vēlāk – smalks dabas dzejolis „Jāņu nakts”, kurā nav nekā no pilsētas steigas un cilvēka nemiera un vilinājumu, vai dzejolis „Vasarā” – iezīmē citu Ērika Raistera poētisko līniju). Latvijā publicējas daudzos periodiskajos izdevumos, tostarp *Latvis*, *Līra*, *Zaļā Vārna*, *Sensācija*, *Students*, *Trauksme*, *Daugava*, *Ogres Straume*, *Latvijas Kareivis*, *Jauno Trauksme*, *Dzīve*, *Jaunā Raža*, *Talsu Balss*, *Pēdējā Brīdī*, *Tēvijas Sargs*, *Labietis*, *Tēvija*, u.c. Bijis *Talsu Balss* Rīgas līdzstrādnieks; raksta par pasta un telegrāfa problēmām profesionālā izdevumā *Pasta-Telegrafa Dzīve*.

Slejš „Mūsu jaunie dzejnieki” laikrakstā *Latvis* (1928) Aleksandrs Grīns par Ēriku Raisteru rakstīja: jaunais dzejnieks pilns neapvaldīta temperamenta un gleznainas krāsainības, „vairāk tiecas meklēt saviem dzejoļiem vielu lielpilsētas ņudzoņā”, dāvanas neapšaubāmas, tomēr vēl neizkoptas un par maz paškritikas. 1929. gada žurnālā *Zaļā Vārna* (1. nr.) minēts, ka 1928. gada 17. decembrī noticis rakstnieku vakars, kurā piedalījušies – Kārlis Ābele, Aleksandrs Čaks, Kārlis Eliass, Alfons Francis, Fridrihs Gulbis, Pēteris Ķikuts, Valda Moora, Aīda Niedra, Kārlis Rabācs, Ēriks Raisters, Anna Sakse un Elīna Zālīte. Un ziņots, ka 1929. gada janvārī iznāks Raistera pirmā dzejoļu grāmata „Men”, kas veltīta sievietībai, tomēr grāmata iznāk 1931. gada janvārī. Kopš 1928. gada Ēriks Raisters aktīvi piedalās jauno autoru literāros sarīkojumos Rīgā un ārpus tās; piedalās arī t.s. zaļvārniešu *jam-pampas*, ap 1936. gadu *Brīvās Zemes* rīkotajos jauno autoru sarīkojumos.

Ērika Raistera tālāka dzeja galvenokārt ir pilsētas dzeja ar ielām, bulvājiem, Vērmanes dārzu, ielu spuldzēm, trotuāriem, liepām, kino, krogiem, auto, džesu, rožainu kafē, vilcienu, *kā spožs metāls zaigo trotuārs*, tomēr pēc meklēšanas mokām liriskais *es* vēlas atgriezties pie mātes (skaists dzejolis „Māte”, 1926). Savukārt 1930. gada *Daugava* 8. nr. ir dzejolis „Tēvam”, pieminot. Tēvs ir miris, un dzejoli ir zīmīgi vārdi: „Un ja mani guldīs citā pusē, / neskumsti, – ir cilvēkam viss viens”. Dzejā iezīmējas neprātīgas dzīves alkas, *dzīves karnevāls*, reizēm arī šaubas, alkas dzīvot un baudīt dzīvi (*caur dzīvi ejat / priekā liesmojošā! milēt dzīvi simtkrāsainā dievišķīgā priekā*), vairāk dominē vakars (*vakars ievīļojas laternās un logos / ielas krusto prožektora šķēpi*), nakts, pusnakts, debess, zvaigznes u.c. tēli. Dzejā ieskanas jauna cilvēka mīlestība, kaislība, divatne, sievietes apdzejošana, savu jūtu un izjūtu impulsitātes vārdiskošana: *mīla ir klusums un laime, mīla ir visums, mīlestība tik tīra kā balts sniegs, kā brīnums, prieka rei-*

bums, „Mana dzīve / deg kvēla, kā sārts / pretī milai un priekam / un man pāri / nolaižas burvība tava / kā mūži” („Ilgas”); „Ļauj noziedēt pie tevis manam mūžam, / Lai tevī atmirdzu kā gaismas es!” („Serenāde”); dzīve – „Tevī staro mūžīgās un plašās / Dzīves skrejošais un alku pilnais prieks”, katra diena atveras ar ilgām. „Sirds kā auļojošs vilciens / divās bezgala sliedēs, / sliedēs caur dzīvi” (1924). Dzejai raksturīga ekspresija, arī romantika.

„Kamdēļ mīl šo dzīvi dvēsele mana,
kamdēļ noreibst priekā mana sirds,
kad es dzirdu – ielās trami zvana,
kad es redzu – krogos gunis mirdz?
Kad es jūtu – kokos vēji kaujas,
ostās sirēnas kā vilki kauca,
spēji ārā sirds no krūtīm raujas,
skurbums uzklūp nežēlīgs un žņaudz.
Vai būs lemīti šai dīvainajā kaismā,
nakts kad izgaro kā salda vīna trauks,
uzziedēt man tālā mīlas gaismā
pretim tev, mans labais, gaišais draugs?” („Elēģija”, 1929)

Raiņa gadā der atgādināt, ka *Jaunajā Smiltēnes Vēstnesī* 1929. gada 4. oktobrī publicēts Ērika Raistera raksts „J. Rainis latviešu literatūrā”. 1930. gada 28. februārī laikrakstā *Jaunais Smiltēnes Vēstnesis* (arī *Madonas Vēstnesis*) publicēts raksts „Vairāk gara kultūras”, piesakot sevi *par žurnālistu*, tai seko atsevišķas publikācijas arī *Jaunais Zemgālietis* un citur par dažādām laikmetīgām problēmām. Zīmīgs ir raksts 1934. gadā „Latvju inteliģence krustceļos” laikrakstā *Rīts*, aicinot domāt par Latviju, savu zemi, „latvju inteliģentam ir jātop latvietim” (par vācu un krievu kultūras ietekmi uz latviešu inteliģenci un nepieciešamību pievērsties latviešu kultūrai).

1931. gadā iznāk pirmais krājums „Men”. Par to Kārlis Rabācs raksta: „Maija plaukšmes brīnišķīgais skurbums, reizē maigs un tumši kvēlošs, jūnija ilgu nepārejošā kaisme un beidzot – viegla vītuma sajūta – viss tas raksturīgs šai Ērika Raistera pirmajai dzejoļu grāmatai, viss – un tomēr to neizteicu pilnīgi. Jo „Men” autora jauneklīgā jūsmā ir skaļāka par maijīgu liriku, viņa nebēdnība vējaināka par vasaras tveici un tai sekojošā rezignācija liktenīgāka par tādu vītumu, kurū sagaida apsvētīta rudenība. Tas ir noslēgts loks, loks „brīnišķīgajai Men” – loks mīlestībai, kādā šajā grāmātā ieslēdzas Raisters.” Arturs Baumanis kopumā atzinīgi vērtē pirmo krājumu, norādot, ka tie, kuŗi jauno dzejnieku iepazīs ar šo krājumu, „ar interesi sekos viņa tālākajām gaitām”. Arvīds Borinca atzīmējis Ēriku Raisteru par vienu no apdāvinātākajiem *Zaļās Vārns* grupas jaunajiem dzejniekiem; Jānis Ķelpe atzina, ka *Men* – ir kāda sieviete,

nezināmā, reizē tuva un tāla, kuŗai Raisters dzied savas milas dziesmas, un atzina, ka šī ir viena no labākajām pēdējā laikā iznākušajām dzejas grāmātām; Valdemārs Dambergs Raisteru uzlūko par lielpilsētas, par Rīgas dzejnieku (1936).

1931. gadā, pēc „Men” iznākšanas, parādās Ērika Raistera dzejproza, dzejā saglabājas mīlestības, pilsētas motīvi, tomēr ienāk šaubas, jautājumi, „*varbūt*”, „*es nezinu*”, „*vai man gaidīt*”. 1931. gada nogalē parādās ziņa,

plūstošās vārmās. Spēka pilna, laikmetīga un drošsirdīga dzeja.” – vēsti *Zemnieku Domas* reklāmteksts. Izdevumā *Darba Dzīve* ar iniciāļiem K. L. atzīmēts, ka Raisters ir cilvēks ārpus patīgo interešu un attiecību loka; gaiša un brīva personība. „Raisters „speciāli” nav ne pilsētas, ne lauku dzejnieks – viņš pieder abām perifērijām. Viņš pasauli skata gaišām, liksmotāja acīm, visviens, vai viņš dziedātu par meiteni, tramu, plostiem vai bērū alu.” Aleksandrs Čaks Raisteru nodēvē par brāzmaino liriku, atzīstot, ka viņš „ir pilnasinīgākais mīlas lirikis jauno dzejnieku vidū”, atzīstot, ka Raisteram raksturīga trauksmainība, viegls, krāsains vārdu vijums un gaišs pamattonis, atzīstot, ka krājuma izskaņā iekļautās vēsturiskās poēmas iezīmē dzejnieka attīstību, nākamās durvis, viņa jauno līdzekļu un meklējumu kalvi, kā arī „Trama” aso pirmreizīgo redzējumu un plūstošo ritmiku. Zīmīgs ir dzejolis „Abrenes gals”. Kopumā vairāk izteikts liroepiķis.

Padomju gadā Ēriks Raisters nav dzejojis. 1942. gada 30. martā laikrakstā *Tēvija* publicēta informācija, ka Ēriks Raisters un Alfreds Kvālis plāno darbu pie *dzejas antoloģijas*, kuŗā raksturotu latviešu tautas patieso nostāju boļševiku gadā. Antoloģijā paredzētas nodaļas: Latvijas likteņa priekšnojautas, 17. jūnijs, Triszvaigžņu riets, Klusie protesti, 13./14. jūnijs, Aizvesto atcerei, 1. jūlijs un Latviešu bataljoni. Tiek lūgts iesūtīt darbus. Par šīs ieceres īstenošanu gan trūkst ziņu. Tajā laikā laikrakstā *Tēvija* viņš raksta arī nelielus portretus, piemēram, par Andreju Eglīti, latviešu kaŗavīru un frontes laikrakstā *Daugavas Vanagi* par Pēteri Atspulgu, Augustu Broci, Pēteri Iklāvu, Augustu Smagaru, rakstu „Latviešu kareivīgā dzeja”, publicē kareivīgu un patriotisku dzeju, piemēram, „Latviešu bataljonu dziesma”, kas godalgota kaŗavīru dziesmu konkursā un to komponējis Oļģerts Kreišmanis. Jāatzīmē, ka vācu okupācijas laikā bijis sakārtots dzejoļu krājums „Svētlaimība” J. Rozes apgādā, bet tā kopijas atrašanās vieta nav zināma. Savukārt šaustītā pasaule, pēckāra laika traģika, arī kaŗavīru liktenis, ceļš svešumā bēgļu vezumos, zaudējuma smeldze un atstātās zemes tematika spēcīgi ieskanas dzejoļu krājumā „Mans laiks” (1950), kuŗā apkopotī pēdējos desmit gados tapušie dzejoļi. Dzejniekam galvenokārt rūp tauta un tās liktenis – *veļos tava zeme, vergos tava tauta*, kaŗš un varonības motīvi; lai arī atrodamī arī maigas milas liriskas rindas, tomēr kā nedzīstoša brūce sirdī sāp zaudētā Latvija, un tā sāp vēl vairāk, kad apjauš, ka ceļš neved vis mājup, bet gan vēl tālāk projām – *Mūsu ceļa zvaigzne esi, Latvija, / Kas mums skumji māsi vēl aiz tāluma!* (Turpināts 6. lpp.)

JBANC konference aktualizē jautājumu par drošības situāciju Baltijas kaimiņu reģionā

ILZE GAROZA

Baltijas valstīm ir daudz nopietnāk jāstiprina savas aizsardzības spējas, Rietumiem daudz vairāk jāsniedz atbalsts Ukrainai tās cīņā par savas teritoriālās integritātes saglabāšanu, un ASV valdībai daudz drošāk jāuzņemas vadība, lai apturētu Krievijas agresiju Eiropā – šis ir dažas no atziņām, kas izskanēja Apvienoto Baltiešu komitejas (Joint Baltic American National Committee – JBANC) rīkotajā konferencē „History Re-

katru cenu saglabāt un noturēt kontroli pār valsti. Kā to prognozēja Lietuvas kādreizējais premjerministrs Andrius Kubilius, ņemot vērā notikumu attīstību Krievijā, Vladimirs Putins varu centīsies saglabāt tik ilgi, cik viņa veselība to ļaus, kas varētu būt nākamās 20 – 25 gadus. Viņš Putinu pielīdzināja „bandītam“, norādot, ka cīņā pret bandītiem pastāv trīs rīcības scenāriji – kauties pretim, saukt kādu palīgā vai mukt projām. Pēdējā iespēja Baltijas valstīm,

ciālo atbalstu šo mērķu sasniegšanā. Kā to konferencē norādīja Ukrainas Kongresa komitejas Amerikā pārstāvis Maikls Sokivss (Michael Sawkiw) un apliecināja vairāki citi runātāji, šobrīd jautājums neesot vairs par Ukrainas aizstāvību, bet gan par visas Eiropas drošības stiprināšanu un nosargāšanu.

Šobrīd Krievija, izmantojot modernākās informācijas tehnoloģijas, ir izvērsusi plašu informācijas karu pret Rietumiem, kuŗa mērķis esot, nevis iekarot

vairāk nekā 300 miljoni dolāru un kuŗas reportāžu skatījumi internetā pārsniedz miljardu. Kādreizējā RT diktore Liza Vāla (Liz Wahl), kuŗa pērn tiešajā ēterā profesionāli ētisku motīvu vadīta paziņoja par aiziešanu no šīs Kremļa financētās raidstacijas, konferencē skaidroja, ka RT savu mērķu sasniegšanai izmanto noliegumu, faktu sagrozīšanu un izlaišanu, kā arī dažādas konspirācijas teorijas, kas sagrauj priekšstatus, kas ir patiesi un kas nav. Tas, ko

savā uzrunā uzsvēra Eiropas Parlamenta deputāts Artis Pabriks, šobrīd ļoti būtiski ir panākt arī pastāvīgu NATO spēku izvietojumu Baltijas valstu teritorijā, kas kalpotu kā papildus garantu Baltijas valstu drošībai. Līdzīgu uzskatu par pastāvīgu NATO bazu izvietojumu Baltijas valstu teritorijā konferences noslēgumā pauda arī Igaunijas prezidents Tomass Hendriks Ilvess, neslēpjot savas bažas par sabiedroto kavēšanos ieguldīt savā aizsardzībā, norādot, ka

JBANC prezidents Tomass Hendriks Ilvess (vidū)

Konferences kopskats

peated: *Baltics and Eastern Europe in Peril?*“, kas norisinājās Vašingtonā, DC šī gada 17. un 18. aprīlī.

Analizējot Krievijas izvērsts agresijas motīvus Ukrainā un tālākos iespējamās rīcības scenārijus, vairāki konferences runātāji norādīja, ka Krievijas valdošā režīma ar prezidentu Vladimiru Putinu priekšgalā galvenā motivācija šobrīd ir par

ņemot vērā to ģeogrāfisko stāvokli, nepastāv. Pēc Kubilius teiktā, Krievijas kleptokrātiskā režīma vislielākais drauds būtu Ukrainas panākumi ceļā uz eiropeizāciju, līdz ar to kādreizējais Lietuvas premjers aicina Eiropas Savienības dalībvalstis un ASV sniegt atbalstu Ukrainai tās cīņā pret ārvalstu agresoru, palīdzēt tai reformu ieviešanas procesā un sniegt materiālo un finan-

Rietumvalstu iedzīvotāju sirdis un prātus, bet gan dezinformēt un radīt apjukumu, tādā veidā ietekmējot starptautisko sabiedrisko domu un paralizējot lēmumu pieņemšanu Rietumos, norāda eksperti. Vairāki runātāji uzsvēra, ka viens no spēcīgākajiem maigās varas ieročiem Putina rokās esot Krievijas financētā televīzija *Russia Today*, kuŗā ik gadu tiek ieguldīti

Krievija ir uzsākusi, ir cīņa par cilvēku apziņu un centieni panākt absolūtu informāciju dominanci, skaidro drošības eksperts Pols Džojāls (Paul Joyal), kuŗai, pēc citu diskusijas dalībnieku domām, Rietumi šobrīd nespējot dot adekvātu atbildi.

Viens no sesiju moderatoriem, bijušais ASV valsts sekretāra padomnieks un Eirāzijas jautājumu eksperts Pols Goubls norāda, ka pat Rietumvalstu plašsaziņas līdzekļi nerāda labu piemēru, jo liela daļa reportāžu par Ukrainā notiekošo tiek gatavotas nevis Kijevā, bet Maskavā.

Runājot par Rietumu reakciju uz Krievijas agresiju, Helsinku Komisijas pārstāvis Orests Deičakivskis (Orest Deychakiwsky) atzīst, ka šī atbilde var izpausties trīs veidos – diplomātiski, ekonomiski un militāri. Deičakivskis norāda, ka ASV Kongress atbalsta stingrāku sankciju noteikšanu pret Krieviju, tajā pat laikā ASV administrācija esot piesardzīga pret šādu soļu spēšanu, pamatojot to ar nevēlēšanos veicināt konflikta tālāku eskalāciju. Citi eksperti gan norāda, ka tieši Rietumu kavēšanās ar palīdzības sniegšanu Ukrainai ir tā, kas provocē Putinu uz tālāku agresiju Eiropas austrumos, un pauž uzskatu, ka ir pienācis laiks Ukrainai sniegt palīdzību ar letāliem ieročiem, kas ļautu tai sevi pasargāt no tālākas Krievijas bruņoto separātistu virzīšanās Ukrainas iekšienē. Kā to

gan Baltijas valstis, gan NATO var darīt vairāk. Tomass Hendriks Ilvess pauž nostāju, ka Baltijas valstīm nav tiesību sūdzēties NATO, ja tās pašas neizpilda savas dalībvalsts saistības pret šo organizāciju, kas paredz aizsardzībai novirzīt vismaz 2 procentus no IKP. Jāatzīmē, ka Igaunija ir vienīgā no trīs Baltijas valstīm, kuŗas aizsardzības budžets sasniedz NATO nosprausto dalībvalstu sliekšni, kuŗa sasniegšanā šobrīd atpaliek absolūtais vairākums NATO dalībvalstu.

Atskatoties uz JBANC 11. konferences norisi, JBANC izpildedzētājs Karls Altou norāda, ka šī bijusi viena no saturiski kvalitatīvākajām JBANC konferencēm, kas ne vien pulcēja lielu interesentu skaitu un kuŗā tika pārrunāti daudzi aktuāli jautājumi, bet kuŗā augstā līmenī bija pārstāvētas visas trīs Baltijas valstis. JBANC vadītājs arī norāda, ka Vašingtonā notikusī konference piesaistīja ne tikai senus un uzticīgus Baltijas drošības veteranus, bet pulcēja arī daudz gados jaunu interesentu, kas veidoja aptuveni ceturto daļu no JBANC konferences dalībniekiem. To vidū bija gan astoņi Amerikas latviešu apvienības (ALA) atbalstīti jaunieši, gan arī igauņu un ukraiņu kopienas pārstāvji vecumā līdz 35 gadiem. Bez Amerikas latviešu apvienības, konferences norisi atbalstīja arī Pasaules brīvo latviešu apvienība, Baltijas-Amerikas Brīvības fonds un Igaunijas nacionālā padome Amerikā.

„Ar savu laiku esmu saradojies”

Dzejniekam, žurnālistam, redaktoram

Ērikam Raisteram būtu 110

INGUNA DAUKSTE-SILASPROĢE

(Turpināts no 5. lpp.)

Gribējām pie tevis drīz būt vienuviet, / Tagad pāri jūrām daudziem jāaiziet. Ērika Raistera krājumu atzīdams par „krietnu un vīrišķīgu dzeju”, Emīls Skujenieks rakstīja: „Raistera dzejā dominē kara, pēckara, patriotisma un erotikas elementi. [...] Kara dzejoļos autors nav saistīts ar kādu konkrētu laikmetu – šie dzejoļi ir pārlaicīgi. To centrā ir cilvēks, kuŗa spilgtu pārdzīvojumu izraisa ainas, kādas sastopamas ikvienā karā. [...] patriotiskajos dzejoļos [...] nav klīšeju, bet [ir] vienreizēji, silti izjusti un reizē spēcīgi vārdi.” Krājumā iekļauts arī ziemeļu cikls, poētiski iezīmējot Pinebergu, Flensburgu, Lībeku u. c. Vācijas pilsētas.

Ēriks Raisters laikraksta *Laiks* redakcijā bija atbildīgs par starptautisko un Latvijas notikumu izklāstu. Ir arī mīļš tētis meitai Rasmai. Rosīgā cilvēka pēkšņā aiziešana 1967. gada 15. novembrī bija liels zaudējums. Tieši togad (aprīlis-jūnijs) laikrakstā bija sākts turpinājums publicēt Ērika Raistera atmiņas un portretējums par 20. un 30. gadu literāro Rīgu un savas paaudzes likteņiem vēlāk. Dzejniece Elza Kezbera viņam veltīja dzejoli „Zemes bite”. Viņš allaž piedalījās dažādos rakstnieku sarīkojumos, bija antoloģijas „Dzejas un sejas” (1962) līdzredaktors. 1970. gadā draugi un domubiedri dibināja Ērika Raistera piemiņas fondu, 1972. gadā draugi un domubiedri izdeva piemiņas izlasi „Kad mēs

jauni bijām”, kur iekļauta arī Ērika Raistera darbu izlase: dzeja (tapusi pēc 1950. gada), stāsts, apceres un atmiņas, kā arī draugu atmiņu druskas un autobiogrāfiskas piezīmes, sievas Elvīras atmiņas un sirsnīgs meitas Rasmus dzejolis „Ģimenes diena”, 1975. gadā Uldis Ģermanis kļuva par pirmo Ērika Raistera Piemiņas fonda laureātu. Un fonds turpina darbību, pateicoties rosīgiem, enerģiskiem un jaukiem cilvēkiem.

1994. gada vasarā Rankas pagasta kapsētā notika Ērika Raistera pārbedīšana līdzās viņa vecākiem.

Lai šis pavasaris atkal ir svētku diena Ērika Raistera meitai Rasmai, ikvienam viņa draugam, domubiedram un Balvas laureātam!

Bez ceļa kartes jaunajā pasaulē (1950-1956)

Atmiņu stāsts

ILGA (BUTELIS) WINICOV HARRINGTON

Precīzs virsraksts šim atmiņu stāstam būtu „Bez ceļa zīmēm jaunajā pasaulē”. Tagad, kur gandrīz katrs mobilais telefons prot atrast savu globālo pozīciju, tāds virsraksts lielākajai daļai jaunāko lasītāju nepalīdzētu saprast, kā jutās iebrucēji Amerikā 1950. gada pavasarī. Jaunā pasaule likās pilna ar miklainām fiziskām, garīgām, finansiālām un sabiedriskām krustcelēm. Kad pēc Otrā pasaules kara Vircburgas centrālās DP nometnes gaidu vienības devās pārgājienos pa Vācijas kalniem, mēs tikām mācītas vienmēr acīgi vērot katru krustceli pēc ceļa zīmēm, kuŗas rādīja pareizo virzienu, kurp jāiet, lai nenomaldītos.

Jaunās pasaules ceļu karte diemžēl mums netika pasniegta, nokāpjot no kuŗa Ņujorkas ostā. Ir interesanti atskatīties uz šo latviešu ieceļošanas laikmetu vairāk nekā sešdesmit gadus vēlāk. Katra jaunā imigrantu paaudze atrod, ka grūti atcerēties rožainos sapņus, kad iekāpj aukstā dubļu pelkē. Lai izveidotu sev dzīvi jaunajā zemē, vajadzēja ne tik vien daudz izdomas, darba un pacietības, bet arī spējas daudzās situācijās ignorēt vai pat par tām pasmieties. Nākotnes sapņi un krustceles pusaudžiem bija vēl neskaidrāki nekā man, kad viņi pēc klaiņošanas kopā ar vecākiem Otrā pasaules kara laikā nonāca pavisam jaunā vidē bez pieredzes par šo vidi.

Mūsu kuŗis *USS General J.H. McRac* (ASV armijas transporta kuŗis, kas pārveda DP) „iekliņoja” Ņujorkas ostā 1950. gada 28. martā pēc turpat divu nedēļu klejošanas pa Atlantijas okeana vētrās sabangotiem viļņiem ar salauztu radara mašīnēriju. Bāli un zaļgani, ļodzīgām kājām kāpām krastā, kāri ieelpojot kaut lielpilsētas ostas gaisu pēc neskaitāmām dienām slēgtās kuŗu guļamtempās, kas bija vienīgais patvērumš no milzīgajiem viļņiem, kuŗi mētāja mūsu kuŗi marta viesuļvētrā.

Iebraucot Ņujorkas ostā, mamma man rādīja Brīvības statuju (*Statue of Liberty*) ar pacelto lāpu, kas tur stāv uz mazas saliņas, lai iedvesmotu imigrantus. Taču jūras slimība divu nedēļu garumā diemžēl neiedvesmoja stāvēt stalti, vēroties pretī cerību pilnai jaunai dzīvei, bet lika vēlēties tikai ātrāk nokļūt uz zemes, kuŗa vairs nelīdzoja zem kājām.

Iebraukšanas formālītātes tika nokārtotas pie gaŗiem galdiem. Mūsu bagāža – pāris koferi un trīs koka kastes – bija pienākusi galā neatlauzta. Patēva piecu atslēgu sarežģītā konstrukcija kastēm droši vien bija likusies zagļiem par komplikētu. Nebija jau tur arī nekādu bagātību: drēbes un segas no DP nometnes, daži emaljēti trauki un visas manas latviešu grāmatas. Ar luterāņu izmitināšanas iestādes (*Lutheran*

Resettlement Service) pārstāvju palīdzību mēs tikām nogādāti Ņujorkas Pensilvānijas vilcienu stacijā tālākam ceļam uz Pensilvānijas centru, kur mums bija sarunāts darbs vienā lauku saimniecībā. Mamma papiros atradu kvīti vilciendam uz Harisburgu, kur naktī pārsēdāmies citā vilcienā uz *Sunbury* Pensilvānijā. Kad tur ieradāmies nākamajā dienā, mūs sagaidīja mācītājs *John McCune*, mūsu galvotājs no luterāņu baznīcas (*ELCA – Evangelical Lutheran Church of America*), un pārgurušus nogādāja savā mājā.

Vienas nakts labs miegs izkļiedēja manas četrpadsmit gadus vecās galvas miglu. Labi atceros pirmo rītu *McCunes* gaišajā virtuvē un mācītāja kundzi, kas lēja man pienu glāzē brokastīm. Mācītāja kundze bija ļoti enerģiska un vēl diezgan jauna. Viņa apsēdās man blakus pie galda, kur jau stāvēja glāze apelsīnu sulas un bļodiņa ar kaut ko dzeltenu un pārslainu. Redzot manu apmulsušo skatienu, kundze norādīja uz ēdienu un teica angļiski: „Tās ir kukurūzas pārslas tev brokastīs.” Brokastis – to es sapratu. Bet kas varētu būt „kukurūzas pārslas”? Ar kukurūzu Eiropā baroja lopus. Kāpēc man tās jāēd brokastīs? Mācītāja kundze smaidīja par manu nesaņrašanu un demonstrēja, kā tas viss ēdams, uzlejšot pienu pārslām savā bļodiņā. Es uzmanīgi vēroju un darīju tāpat.

„Vai labs?” man jautāja angļiski.

„Jā, paldies,” es atbildēju. Es knapi sagaršoju saldās pārslas, jo pēkšņi sapratu savu nekompetenci ikdienas lietās mūsu jaunajā vidē un to, cik daudz man būs jāmācās ne tikai skolā, bet arī ikdienā, uzmanīgi šeit visu vērojot.

Tad man pasniedza grauzdētu maizes šķēli, gatavotu no pūkainas maizes ar mīkstu garozu. Margarīnu un želeju es pazīnu. Toties garšīgais piens un apelsīnu sula bija luksa lietas pēc dzīves nometnēs, un man neklājās sūdzēties par sīkumiem.

Mēs tagad bijām Amerikā, un tas bija svarīgākais panākums. Nākamie seši mēneši kalpībā fermas darbos paies, un tad redzēsim, kā ies. Mamma un patēva Artūra zināšanas angļu valodā bija pavisam niecīgas, un nu es viņiem spēju izskaidrot Amerikas brokastu parašas. Ar šo rītu es kļuvu par mūsu ģimenes tulci, lai gan tikai ar to mazumu angļu valodas, ko mācīja bēgļu nometnes skolā. Pēc brokastīm mācītājs *McCune* aizveda mani un mammu uz Šamokinas (*Shamokin*) rajona skolas ēku, lai pieteiktu mani skolā. 1950. gadā te diemžēl nebija nekādas pieredzes imigrantu skološanā. Programmas angļu valodas mācīšanai ārzemniekiem neeksistēja. Manas liecības latviešu, vācu un angļu valodā rādīja, ka esmu māci-

jusies ģimnazijas otrā klasē, kas atbilstu 10. klasei. Man bija labas atzīmes algebrā, trigonometrijā, ģeometrijā, vēsturē, ģeografijā un literatūrā, bet skolas administrātors tikai kratīja galvu nesaprašanā. Esot neparasta situācija, turpat aprīļa sākums, mana angļu valoda liekoties minimāla... Viņa galīgais lēmums bija mani ievietot

savās skolas gaitās. Taču galu galā tas nebija slikti darīts, kaut tobrīd sāpēja. Latviešu skolā es biju stipri jaunāka par saviem skolas biedriem, tagad astotās klases biedri bija tikai kādu gadu jaunāki par mani, un pāris mēnešos viņu vidū es jau biju nedaudz apguvusi amerikāņu skolas parašas. Manas skolas gaitas laimīgi atrisinājās nāka-

maizes, kas brokastīs. Salāti bija man sveši, bet pieņemami. Taču ļoti ilgojos pēc maizes ar īstu garozu. Nevarēju par to sapņot, jo bija laiks sapakot mazākās pauniņas braukšanai uz mūsu jauno darba vietu fermā. Klarka kungs, kā sauca jauno saimnieku, atbraukšot vēlāk pakal mūsu lielākām kastēm.

Ceļā uz fermu es kāri vēroju apkārtni. Agrā pavasara pēcpusdiena bija silta, un saule glāstīja zaļojošās piekalnītes un laukus, gaidot aršanu. Šur tur parādījās lauksaimniecības ēku paduris ar baltu skābbarības torni kā izsaukuma zīmi. Amerikas lauku saimniecības šķīta daudz lielākas nekā Eiropā, bet nekur pie mājām nebija redzami dārziņi un augļu koki. Beidzot iegriezāmies fermas sānu ceļā ar akmens tiltiņu pāri nelielam strautam ar sazaļojušiem vītoliem, kas noliecās līdz pavasarīgi burbuļojošajai ūdens straumei. Šī vieta man tūlīt iepatīkās, un vēlāk tur bieži nācu lasīt vai vienkārši sapņot par nākotni.

Pēc dažām mazākām koka ēkām ceļš veda kalnā ar lielu, baltu saimnieka māju, šķūni, neizbēgamo skābbarības torni un nojumi traktoriem un citiem lauksaimniecības darba rīkiem. Saimniece, Klarka kundze, bija dzirdējusi mašīnu piebraucam un iznāca pagalmā, rokas miltainā priekšautā slaucīdama.

„Sveika, Florence, atvedu tev Butelis ģimeni,” ar smaidu iesaucās mācītājs.

„Hallo, mācītāj! Es jau domāju, ka būsiet šopēcpusdien. Džordžs vēl apskata laukus un drīz būs atpakaļ,” viņa atbildēja, bet, kad tikām iepazīstināti, viņa nerokojās ne ar mācītāju, ne ar mums pēc Eiropas parašas.

„Mans vīrs būs drīz atpakaļ,” viņa mums pārspīlēti skaļi teica, it kā svešinieki labāk saprastu vietējo mēli, ja visu sacītu skaļā balsī. Sekojām Klarka kundzei iekšā pa virtuves durvīm. Lielās mājīgās virtuves vidū stāvēja garš koka galds, apkaisīts ar miltiem, tur nupat bija mīcīta maize, kas izskaidroja arī miltaino priekšautu. Pie vienas sienas stāvēja liela plīts, un vīrs tās karājās gaŗa rinda visādu pannu un katlu. Saimniece ar vērienu norādīja mammai, ka šeit viņai būšot jāgatavo ikdienas maltītes. Mamma vēroja uzmanīgi un tikai palocīja galvu. Latvijā mums bija maza plītiņa ar krāsni dzīvokli, trimdas nometnē tikai elektriskā plītiņa, nekāda lielā pavāre mamma nebija.

Mācītājs atteicās no piedāvātās kafijas un, aizbildinoties ar citur norunātu vizīti, atvadījās ar solījumu atbraukt kādu citu dienu. Mēs palikām sēžot virtuvē, skatoties, kā Florence jeb Klarka kundze, kā es viņu sauca, sparīgi pabeidza mīklas mīcīšanu, sadalīja to starp vairākām kantainām pannām un tad nolika tuvu krāsniņai, lai rūgst.

(*Turpinājums sekos*)

Mūsu ģimene, atstājot Eiropu 1950. gada martā

astotajā klasē. Mamma tikai iepleta acis, kad to pārtulkoju. Un man bija liels kauns, ka esmu atlikta pāris gadus atpakaļ

mā rudenī.

Launags *McCune* mājās bija ar tunzivs salātiem starp divām šķēlēm tās pašas pūkainās balt-

Ivars Avots kopā ar atmiņu autori 2014. gada novembrī

LĀSMA
GAITNIECE

Latvijas Dabas mūzeja apmeklējums izvērtās īpašs. Kaut arī bija zināms, ka tas iekārtots piecstāvu ēkā, no kuņiem katrs vēltīts atšķirīgam tematam, ne prātā nenāca, ka divas stundas, ko tur pavadījām kopā ar dzīviesbiedru, paskries vēja spārnēm. Lai vispusīgi pastāstītu par redzēto, varētu sarakstīt grāmatu, kur katra nodaļa būtu vēlta citam tematam – antropoloģijai, entomoloģijai, paleontoloģijai, ģeoloģijai un mineraloģijai, botānikai, jūrai, zooloģijai (pasaules un Latvijas zīdītāji), dzintaram laiku lokos, kā arī cilvēkam un videi.

Viens gan ir skaidrs, lai izveidotu mūzeju, kā ekspozīcija spēj aizraut tik ļoti, ka tur mierīgi var pavadīt visu dienu, ir jāpiemīt lielai izdomai un pat talantam. Skaidrs, ka mūzeja veidotāji savu darbu darījuši ar mīlestību pret dabu, pret visu dzīvo un arī apmeklētājiem, kuņi pēc ekspozīcijas apskates, cerams, kļūs vismaz par kriptu gudrāki.

Jāpiebilst, ka šis ir arī Latvijas Dabas mūzeja jubilejas gads – kultūras iestādei aprit 170 gadu!

Sosnovska latvāņa CV

Aizraujoša ir ekspozīcija „Mežs, pļava, purvs, kāpas”, kur mūzeja apskates laikā pavadījām vislielāko daļu laika. Iespējams tāpēc, ka tajā uzzināms par Latvijas dabiskajiem biotopiem jeb augu un dzīvnieku valsti, ar kuņi nākas būt saskarē, ja ne visu gadu, tad vasarā noteikti. Jūras krasts, kāpas, purvi un meži – tās ir lietas un vietas, kas neatstāj vienaldzīgus pat „visrūditākos” pilsētniekus. Ļoti aizrāva stends, kur varēja gūt plašu informāciju par Latvijas augiem – ne tikai aizsargājamajiem un ārstniecības, bet arī indīgajiem. Lasot informāciju par visindīgāko mūsu valsts augu – velnarrutku –, atceros kādu viesošanās Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrā, kur Toksoloģijas laboratorijas darbinieks, provizors Jevgeņijs Volgrams man vienai (!) nolasīja lekciju par šī auga neatgriezenisko iedarbību uz cilvēka organismu. Ar tādu pašu interesi apskatījām stendus ar ārstniecības augiem. Atverot nelielu atvilktnīti, apskatāms gan pats augs, kuņš ir sažāvēts un atrodas zem stikla, gan var uzzināt, kādas veselības likstas ar to ārstējas.

Vēl šis zāles stūri atrodas milzu latvānis, kam piestiprināta A4 formāta lapa ar šī auga CV. It kā jau humors, bet, domājams, maz būs apmeklētāju, kas paies garām, šo lapu neizlasījuši. Ieskatoties latvāņa CV, var uzzināt, kas ir auga dzimtene, kad un ar kādu mērķi tas ievests Latvijā, kāda ir auga „uzvedība”, kādas ir tā sliktās īpašības un kā pret to cīnīties.

Piesaistīja arī iespēja izstaigāt improvizētu biotopu taku. No-

aujot kurpes, ikviens var iziet nelielu joslu pa dažāda veida smilšu, akmeņu un citu materiālu segumu. Šie materiāli ievietoti speciālos audekla maisiņos. Uzliekot pēdu uz katra no tiem, rodas citādas izjūtas, bet ne nepatīkamas!

Izspiegot Durbi un Robertu

Īpaši interesants Latvijas Dabas mūzejs šķiet cilvēkiem, kuņus interesē putni un viss, kam saistība ar ornitoloģiju. Šo rindu autorei liels bija pār-

steigums, skatoties vienā no ekspozīcijas telpām novietotā monitorā, kur tiešaistē var vērot, ko jūras ērglis dara savā ligzdā. Izrādās, Durbes novadā virs šo putnu pāra ligzdas, kas novīta vecas egles galotnē, 25 metru augstumā ir novietota video tiešaistes kamera, kas

fotografē. Jāpiebilst, ka Latvijas Dabas mūzejs dažādus konkursus saviem apmeklētājiem rīko regulāri – atliek vien sekot līdzī mājaslapai vai šīs kultūras iestādes profilam sociālajos tīklos.

Ģeografijas stunda bez snaudas

Izjūtas, kā pirms daudziem gadiem ģeografijas vai bioloģijas stundā radās, apmeklējot patstāvīgo ekspozīciju, kur apskatāmi dažādi derīgi izrakteņi, kā arī iegūstama informācija gan no monitoriem, gan vitrinām saistībā ar Zemes uzbūvi, zemestrīcēm un vulkānu izvirdumiem. Bērniem šīs telpas ir īpaši interesantas, jo tajās pašiem iespējams izspēlēt dažādas interaktīvās spēles un piedalīties citās aktivitātēs, kuņi mērķis ir zināšanu ieguve. Līdz ar to mūzeja apmeklējums būs daudz vērtīgāks nekā snašana bioloģijas vai ģeografijas stundā. Kas attiecas uz šo rindu autori un, iespējams, vēl citiem, šķiet, skolas laikā snausts ir pamatīgi, jo bija tik bezgala interesanti no jauna uzzināt par lietām, par ko kādreiz lasīts 6. un 7. klases mācību grāmatās.

Mūzeja zāles ir ļoti modernizētas, piemēram, Latvijas ģeoloģijas ekspozīcija apmeklētājiem pieejama tikai no 17. aprīļa. Te var izsekot iežu dēdēšanas gaitai, redzēt smilšakmeņu slīpslāņojuma veidošanos, iepazīt ledāju un ledāju ūdeņu radītās reljefa formas, izpētīt Latvijas dziļurbumus un ieraudzīt mikrofaunu mikroskopā.

UZZIŅAI

- Latvijas Dabas mūzejs atrodas K. Barona ielā 4 Rīgā. Mājaslapas adrese: www.dabasmuzejs.gov.lv
- Ieejas biļete uz pastāvīgo ekspozīciju pieaugušajiem maksā 2,31 EUR, studentiem un pensionāriem – 1,14 EUR, bet skolēniem – 0,71 EUR.
- No 12. līdz 15. maijam mūzejā apskatāma tulpju izstāde, bet no 20. līdz 24. maijam – izstāde „Kaktusi un citi sukulentī 2015”.
- Starptautiskajā Mūzeju dienā – 17. maijā – visas mūzeja ekspozīcijas apskatāmas bez maksas.

UZZIŅAI

- Latvijas Dabas mūzejā apskatāma mūsu valsts resnākās priedes – Zauska priedes stumbra fragments.
- Elektroniskajā Latvijas kartē parādītas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas „Natura 2000” – rezervāti, liegumi, nacionālie parki un citi aizsargājami dabas objekti.
- Mūzejā tematu atspoguļošanai galvenokārt izmantoti naturāliju materiāli.

Putnu novērošanas tornis Liepājas ezerā, kur ik gadu pavasarī ornitologi un dabas mīļotāji pavada garas stundas

Latvijas Dabas mūzeja pastāvīgās ekspozīcijas telpa. Biteniēka drava

Īpaši mūzejs pavasarī pievērsies putnu tematikai, mudinot mūs katru nofotografēt vismaz pa vienai bildei ar kādu no Latvijas lidoniem. Raksta autores favorīti ir stārķi – tādēļ „iemūzināts” kāds eksemplārs Durbes novadā

fiksē katru jūras ērgļu kustību. Turklāt šim pārim ir pat vārdi – tos sauc Durbe un Roberts. Ekrāna apakšējā stūrī arī norāde uz interneta lapu www.dabasdati.lv, kas daļai cilvēku, protams, sen ir labi zināma, taču dažiem varētu būt atklājums. Ienāca prātā doma, cik gan Durbe un Roberts būtu nikni, ja zinātu, ka visa viņu dzīve ir kā uz delnas! Bet, ja nopietni, šāda interneta vietne ikvienam dabas draugam un, jo īpaši, bērniem piedāvā iespēju ilgākā laika posmā dienu no dienas sekot līdzī jūras ērgļu dzīvei un redzēt, kā lidoņi vij ligzdu, kā perē putņenus, kā tie izšķīlas un ar katru dienu kļūst arvien patstāvīgāki.

Savukārt mūzeja 2. stāva izstāžu zālē iekārtota ekspozīcija, kuņas autori ir ļaudis, kas nesen piedalījušies konkursā „Mans putns 2015” un iesūtījuši fotografijas. Lielā daļā attēlu skatāms gulbis vai to pāris, kas liek secināt, ka liela daļa cilvēku šo putnu iecienījuši īpaši. Žūrija iesūtītās fotografijas sadalījusi un arī eksponējusi pēc to autoru vecuma grupām. Katrai no vecuma grupām ir noteikts arī uzvarētājs. Patīkami pārsteidz, ka daudzu kvalitatīvu un turklāt neparastu attēlu autori ir bērni. Daudzi no viņiem „iemūzinājuši” retāku un mazāk zināmu sugu pārstāvjus. Jūtams, ka jaunie fotografi, ieraugot putnu, ne tikai ir nospieduši fotoaparāta pogu, bet labi zinājuši, kādas sugas pārstāvi

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Ministru prezidente pieminas sarīkojumā Francijā

Ministru prezidente Laimdota Straujuma, pēc Francijas prezidenta Fransuā Olanda ielūguma, kā ES prezidējošās valsts pārstāve ieradās Francijā, kur Elzasā notika piemiņas sarīkojums Nacveilera un Struthofa koncentrācijas nometnē.

Ministru prezidente Laimdota Straujuma pieminas sarīkojumā

Aprīlī 70 gadu kopš nometnes atbrīvošanas. Šo nometni atvēra Hitlera režīms Elzasā, 1940. gadā anektētajā Francijas teritorijā, lai tur izvietotu deportētos no visas okupētās Eiropas. Starp 1941. un 1945. gadu vairāk nekā 50 000 deportēto tika paverdzināti, 20 000 aizgāja bojā. Starp ieslodzītajiem bija ap 30 nāciju pārstāvju, tajā skaitā 16 000 poļu, 6000 franču, 3700 vāciešu, 400 Luksemburgas iedzīvotāju, 400 latviešu u.c.

“70 gadus pēc Otrā pasaules kara beigām ir svarīgi pieminēt un nekad vairs nepieļaut kara un totalitāro režīmu noziegumus. Tas ir traģiskās pagātnes noziegumu atgādinājums 21. gadsimtam, un mums ir jādara viss, lai tas nekad vairs neatkārtotos,” pieminas sarīkojumā Nacveilera-Struthofa koncentrācijas nometnē Francijā teica Ministru prezidente Laimdota Straujuma.

Pirms 25 gadiem izšķīrās Latvijas liktenis

Latvijas Tautas frontes (LTF) manifestācija 1989. gada 12. martā “Novērsisim draudus demokrātizācijas procesam!” piedalījās apmēram 250 000 cilvēku. Tika pieņemta vēstule PSKP ģenerālsekretāram Michailam Gorbačovam un vēstule LPSR Augstākās Padomes Prezidijam, LPSR Ministru Padomei un LKP CK. PSRS Tautas deputātu trešā kongresa prezidijam tika iesniegts 39 Latvija ievēlēto Tautas deputātu pieprasījums izskatīt jautājumu par Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanu.

LTF manifestācija. Attēlā Dina Kuple, Sandra Kalniete, Juris Rozenvalds, Andrejs Cīrulis, Mavriks Vulfsons. // Foto: Ēriks Božis (no TVNET arhīva)

1989. gada 26. martā notikušās PSRS Tautas deputātu vēlēšanas bija – LTF atbalstītie kandidāti ieguva 80 procentus mandātu. Par deputātiem kļuva seši LTF Domes valdes locekļi, LTF priekšsēdis Dainis Irvāns un pieci Domes locekļi un komiteju vadītāji.

No 52 Latvijas deputātiem 40 bija tautfrontieši.

Aprīlī 25 gadi, kopš LTF 1990. gada 21. aprīlī organizēja Vislatvijas tautas deputātu sapulci, kas pieņēma aicinājumu Latvijas PSR Augstākajai Padomei atjaunot Latvijas valstisko neatkarību.

Nīderlande dāvina Latvijai jaunu tulpju šķirni

Nīderlande dāvina Latvijai jaunu tulpju šķirni par godu Latvijas pirmajai prezidentūrai Eiropas Savienības Padomē. Ārlietu ministrijas parlamentārā sekretāre Zanda Kalniņa-Lukaševica saņēma jauno tulpi no Nīderlandes vēstnieka Henka van den Dūla (attēlā).

Nīderlandes vēstniecība Latvijā rīkoja “Tulpju dienu”. Diena sākās ar semināru Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. Šajā seminārā pārstāvi no augkopības un dārzkopības kopienām Latvijā un Nīderlandē pārrunāja vēsturiskās iezīmes un mūsdienu tendences pavasara sīpolpuķu dārzu veidošanā un stādīšanā. Semināra partneris no Bulduriem dalījās ar semināra dalībniekiem savā pieredzē un zināšanās.

Vienojas par ilgstošu un plašāku NATO klātbūtni Baltijas valstīs

Baltijas valstu ārlietu ministri vienoties par ilgstošu un plašāku NATO klātbūtni Baltijas valstīs. Tallinā Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs tikās ar Igaunijas ārlietu ministri Keitu Pentusu-Rosimannusu un Lietuvas ārlietu ministru Linu Linkeviču un pārrunāja aktuālos ārpolitikas jautājumus un sadarbību starp Baltijas valstīm, tostarp gaidāmo Austrumu partnerības galotņu apspriedi Rīgā, drošības situāciju reģionā un stratēģiskās komunikācijas jautājumus. Baltijas valstu ārlietu ministri bija vienprātīgi par ilgstošu un plašāku NATO klātbūtni Baltijas valstīs. “Ir nepieciešams daudz aktīvāk strādāt ar NATO Velsas galotņu apspriedes lēmumu izpildi, tostarp daudz efektīvāk jāsadarbojas hibriddraudu novēršanā un stratēģiskās komunikācijas stiprināšanā. Kopīga un cieša Baltijas valstu sadarbība ir būtiska šo uzdevumu īstenošanā,” uzsvēra Rinkēvičs. Tikšanās laikā tika diskutēti par gaidāmo Austrumu partnerības galotņu apspriedi Rīgā un darbu pie Rīgas deklarācijas izstrādes, kas pašlaik notiek visaktīvāk, saskaņojot Eiropas Savienības dalībvalstu un Austrumu partneru viedokļus.

Latvijā vizītē augsta ASV amatpersona

Latvijā vizītē bija ieradies ASV Valsts departamenta Eiropas un

Eirāzijas lietu biroja valsts sekretāra vietnieks Džons Hefferns. Džons Hefferns ir ilggadējs ASV Valsts departamenta diplomāts. Eiropas un Eirāzijas lietu biroja valsts sekretāra vietnieka amatā iecelts 2015. gada februārī. Savas diplomātiskās karjeras laikā ieņēmis virkni atbildīgu amatu – no 2011. gada līdz 2014. gada nogalei Dž. Hefferns bijis ASV ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Armēnijā, bet pirms tam – ASV Pastāvīgās pārstāvniecības NATO vadītāja vietnieks.

Ārlietu ministrijā Dž. Hefferns ar Drošības politikas un starptautisko organizāciju direkcijas vadītāju vēstnieci Baibu Braži un pārrunāja drošības situāciju reģionā un Latvijas ārpolitikas aktualitātes, tajā skaitā Latvijas prezidentūru ES Padomē.

Vēstniece B. Braže pateicās par ASV atbalstu un tūlītējo reakciju uz Krievijas agresiju Ukrainā, nodrošinot ASV militāro vienību klātbūtni Latvijas teritorijā. Vēstniece uzsvēra, ka Latvija pakāpeniski palielina aizsardzībai atvēlēto finansējumu, un apliecināja, ka Latvija arī turpmāk ir gatava sniegt uzņemošās valsts atbalstu ASV un sabiedroto militārās klātbūtnes nodrošināšanai.

Ārlietu ministrijā Dž. Hefferns tikās ar Drošības politikas un starptautisko organizāciju direkcijas vadītāju vēstnieci Baibu Braži (no labās)

Tika pārrunāta arī Latvijas robežu drošība un stiprināšana. Abas amatpersonas apliecināja nepieciešamību turpināt stiprināt Latvijas un ASV atbildīgo institūciju sadarbību šajā jomā.

Latvijā vizītē EP Parlamentārās Asamblejas prezidente

Latvijā vizītē bija ieradies Eiropas Padomes Parlamentārās Asamblejas (EPPA) prezidente Anna Brasēra. Sarunā ar augsto viesņu Latvijas ārlietu ministrs

Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs tiek ar Eiropas Padomes Parlamentārās Asamblejas (EPPA) prezidenti Annu Brasēru

Edgars Rinkēvičs apliecināja Latvijas atbalstu Eiropas Padomes un EPPA darbībai, uzsverot to neapšaubāmi nozīmīgo lomu cilvēktiesību, likuma varas un demokrātijas veicināšanā Eiropā, kā arī Latvijas EPPA delegācijas pārstāvju vārdā pateicās par līdzīnējo veiksmīgo sadarbību ar EPPA prezidentes biroju.

ES aktīvi strādā, lai strauji un tajā pašā laikā visaptveroši risinātu migrācijas jautājumus, tai skaitā neaizmirstot par attīstības sadarbības politikas instrumentiem. Ministrs pozitīvi novērtēja EPPA izlēmīgo rīcību, ieviešot sankcijas pret Krievijas Federācijas delegāciju EPPA, tādā veidā nosodot Krievijas agresiju Ukrainā, un puda aicinājumu visām EP struktūrām turpināt aktīvi strādāt, veicinot Krimas tatāru stāvokļa uzlabošanu, kā arī palīdzot Ukrainai tās reformu procesā. Latvijas valdība plāno parakstīt tā dēvēto Stambulas konvenciju (Eiropas Padomes Konvencija par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu). Brasēra apsveica Latviju ar ļoti veiksmīgas prezidentūras ES Padomē vadīšanu, it īpaši ievērojot šībrīža globālos izaicinājumus – krīzi Ukrainā, radikalizāciju un terorismu, migrāciju.

ES Drošības politikas direktoru sanāksme

23. un 24. aprīlī Rīgā norisinājās ES valstu Ārlietu ministriju neformālā Drošības politikas direktoru sanāksme, kuŗā tika pārrunāti aktuālie Eiropas drošības politikas jautājumi, tai skaitā Kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) ietvaros. Drošības politikas direktori uzsvēra, ka Krievijas agresijas Ukrainā un dažādos izaicinājumu dienvidu kaimiņos dēļ drošības situācija Eiropā ir būtiski mainījusies. Sanāksmes laikā tika pārrunāti ES iespējamā rīcība un risinājumi, lai stiprinātu Eiropas drošību. Īpaši bieži sarunās tika izcelta nepieciešamība Eiropas Savienībai gan patstāvīgi, gan sadarbībā ar NATO un citiem partneriem rast risinājumus cīņai ar hibrida apdraudējumiem Eiropas dienvidu un austrumu kaimiņos. Tāpat dalībnieki pārrunāja aktuālo drošības situāciju Ukrainā un Libijā.

Pieaudzis Kremļa TV negatīvo sižetu skaits par Latviju

Kremļa televīziju negatīvo sižetu skaits par Latviju ir pieaudzis vairākas reizes, intervijā aģentūrai BNS sacīja Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece (Nacionālā apvienība).

“Propaganda strādā, un efektīvi. Informatīvie vēstījumi no pretinieka puses pret Latviju ir dažādi formulēti, bet to pamatdoma: Latvija ir “neizdevusies valsts”, tajā viss ir slikti, amatpersonas – blēdīgas, neuzticamas, sistema – neejdzīga un tamlīdzīgi. Līdz ar to valstī nav vērts aizsargāt, tā būtu jāatmet, un, iespējams, kāds cits mūs pārvaldītu labāk un efektīvāk,” stāstīja politiķe. Mūrniece norādīja, ka Kremļa tele-

Ināra Mūrniece // FOTO: LETA

vīziju sižetu mērķis ir palēnām cilvēku apziņā savas valsts intereses aizstāt ar citas valsts interesēm. Iepretim neitrālajiem sižetos tiek manipulēti ar faktiem, parādās izteikti klaji negatīvi vēstījumi gan par Latviju, gan par ES, NATO, ASV, par mūsu aizsardzības spēkiem. Jautājumus par vēstures izpratni, pilsonību, valodu – viss tiek atainots no Kremļa interešu viedokļa.” Uz jautājumu, vai labākais risinājums Latvijas plašsaziņas līdzekļu telpas stiprināšanai būtu LTV trešā kanāla krievu valodā izveide, Mūrniece atbildēja, ka šobrīd strādā darba grupa, kas apspriež iespējamus pasākumus un trešais kanālis ir viens no tiem.

Ināra Mūrniece 24. un 25. aprīlī darba vizītē Igaunijas galvaspilsētā Tallinā piedalījās 2015. gada **Lenarta Meri konferencē**. Konferencēs laikā Mūrniece tikās ar Igaunijas parlamenta spikeru Eiki Nestoru un pārrunāja abu valstu divpusējās sadarbības jautājumus. Ar Zviedrijas parlamenta spikeru Urbanu Ālinu Saeimas priekšsēde apsprieda gatavošanos maijā gaidāmajai Rīgas Austrumu partnerības galotņu apspriedei, kā arī augustā Zviedrijā plānotajai Ziemeļvalstu un Baltijas valstu (NB8) parlamentu priekšsēžu sanāksmei.

Helsinku vienošanās 40. gadadienas atcere

notika konference, ko organizēja Eiropas kustība Latvijā un Saeima. Konferencē piedalījās Eiropas parlamenta deputāts Dž. Lainens, un to vadīja Eiropas kustības Latvijā prezidents Andris Gobiņš.

Pirms 40 gadiem – 1975. gada 1. augustā – līdz ar Helsinku vienošanās parakstīšanu tika nodibināta Eiropas Drošības un sadarbības konference, kas vēlāk pārtapa par Eiropas Drošības un sadarbības organizāciju – EDSO. Mūsdienās organizācijai un tās sadarbībai ar Eiropas Savienību ir būtiska nozīme miera un drošības uzturēšanā Eiropā.

Spriež, kā palīdzēt Latvijai

Latviešu Nacionālās apvienības Kanādā (LNAK) sesijā apsprieda situāciju tēvzemē, kur blakus atrodas agresīvs kaimiņš – Krievija, no kuŗa nevar zināt, ko sagaidīt. Daudz runas tika veltīta tam, kā palīdzēt Latvijai šai brīdī.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

PBLA ģenerālsēkretāre Ilze Garoza uzsvēra, ka ārzemju latvieši var atgādināt Latvijai pildīt apņemšanos palielināt aizsardzības budžetu līdz 2%, kā arī izmantot visas iespējas savu zemju valdībai izskaidrot situāciju ar Ukrainu, Krievijas veikto informatīvo karu.

Sesijas laikā

Latvijai nepieciešama arī ekonomiska palīdzība, jāpalīdz atrast uzņēmējdarbības partnerus un ieguldītājus no Kanadas. Ilze Garoza aicināja piedalīties otrajā Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumā šovasar Latvijā, kur būs arī atsevišķs seminārs jauniešiem. PBLA sadarbības ar Latvijas Kultūras ministriju līdzekļu piešķiršanā latviešu kopienām ārvalstīs. Šogad līdzekļi piešķirti dziesmu svētkiem ASV un Austrālijā. Viņa aicināja arī Kanadas latviešus lūgt finansiālu palīdzību saviem sarīkojumiem. Kairas gubernators Galals Elsāids apsveica Baltijas valstis Neatkarības 97. gadskārtā un atsevišķi Latviju ar prezidentūru Eiropas Savienības Padomē. Viņš uzsvēra, ka prezidentūra Latvijai, kas līdz šim bijusi maz zināma arābu valstīs, nodrošinājusi plašu un pozitīvu publicitāti. Gubernators arī pateicās par aktīvo Latvi-

jas vēstniecības darbību Ēģiptē. Vēstniece Iveta Šulca savā uzrunā pastāstīja par Latvijas atgriešanās ceļu Eiropā, unikālo reformu pieredzi un sacīja, ka iestāšanās Eiropas Savienībā un jo īpaši Latvijas prezidentūru Eiropas Savienības Padomē vērtē kā valsts un Latvijas iedzīvotāju paveiktā visaugstāko apbalvojumu. Svētkus apmeklēja Ēģiptes valdības pārstāvji, diplomāti, uzņēmēji, žurnālisti, latviešu diaspora un daudzi citi Baltijas valstu draugi. Eiropas Savienības prezidentūras svētki tika plaši atspoguļoti arī Ēģiptes plašsaziņas līdzekļos.

Bija jāpārvēl divi valdes locekļi. Tā kā Laila Pētersone Tanne un Kristīna Niedra piekrita atkārtoti kandidēt, tad viņas arī tika pārvēlētas. No jauna ievēlēja biedrīni/ līdzekļu vākšanas vadītāju Aleksandru Ķeniņu. Par LNAK pārstāvjiem PBLA tika ievēlēti Mārtiņš Sausiņš un Juris Ķeniņš. Nākamā LNAK sesija notiks 2016. gada 2. un 3. aprīlī Toronto.

Kairā notiek Latvijas prezidentūras ES Padomē svētki

Kairas centrā, vēsturiskajā Andalūzijas dārzā, notika plaši apmeklēti svētki par godu Latvijas prezidentūrai Eiropas Savienības Padomē. Vienlaikus tika atzīmēta arī Baltijas valstu Neatkarības 97. gadadiena. Vairāk nekā 400 viesiem bija iespēja noklausīties Latvijas blūza grupas *Latvian Blues Band* koncertu, nobaudīt "Pūres" šokolādi, "Laču maizes" cepumus un citus Latvijas labumus. Uz ekrāna bija iespēja noskatīties Eiropas Savienības prezidentūras sagatavotos videomateriālus.

Kairas gubernators Galals Elsāids apsveica Baltijas valstis Neatkarības 97. gadskārtā un atsevišķi Latviju ar prezidentūru Eiropas Savienības Padomē. Viņš uzsvēra, ka prezidentūra Latvijai, kas līdz šim bijusi maz zināma arābu valstīs, nodrošinājusi plašu un pozitīvu publicitāti. Gubernators arī pateicās par aktīvo Latvi-

jas vēstniecības darbību Ēģiptē.

Vēstniece Iveta Šulca savā uzrunā pastāstīja par Latvijas atgriešanās ceļu Eiropā, unikālo reformu pieredzi un sacīja, ka iestāšanās Eiropas Savienībā un jo īpaši Latvijas prezidentūru Eiropas Savienības Padomē vērtē kā valsts un Latvijas iedzīvotāju paveiktā visaugstāko apbalvojumu. Svētkus apmeklēja Ēģiptes valdības pārstāvji, diplomāti, uzņēmēji, žurnālisti, latviešu diaspora un daudzi citi Baltijas valstu draugi. Eiropas Savienības prezidentūras svētki tika plaši atspoguļoti arī Ēģiptes plašsaziņas līdzekļos.

Pardubicē Latvijas dienas vēltās vēsturei

Vēstnieks Alberts Sarkanis Pardubicē, Čehijā, ar izstādi "Sibirijā rakstītās vēstules uz bērza tāss" atklāja Latvijas dienas.

Izstāde ir veltīta uz gulagu izsūtīto Latvijas iedzīvotāju sarakstei ar mājās palikušajiem tuviniekiem. Izstādes atklāšanas laikā ar stāstījumu par savu ceļojumu "Nāves ceļš" uzstājās čehu fotogrāfs un ceļotājs Pāvils Blažeks, kurš 2013. gadā devās ceļojumā pa Sibīrijas dzelzceļu, kuŗu laika posmā no 1947. līdz 1953. gadam cēla gulaga nometnēs ieslodzītie. Vizītes laikā vēstnieks tikās ar Pardubices pilsētas mēru Martinu Harvātu un Pardubices vidusskolā uzstājās ar lekciju "Otrais pasaules karš un Latvija."

ELA piedalās forumā "NVO tehnoloģiju laikmetā 2015"

Latvijas Pilsoniskā alianse (eLPA) *Microsoft Latvia* biroja telpās rīkoja forumu "NVO tehnoloģiju laikmetā 2015". Forumā mērķis bija Latvijas nevalsts organizāciju (NVO) pārstāvju saprotamā veidā iepazīstināt ar jaunākajiem pieejamiem e-rikiem, kuŗu izmantošana būtiski atvieglo darbu. Tajā piedalījās arī Eiropas Latviešu apvienības (ELA) pārstāvji.

Forumā atklāšanā klātesošos uzrunāja Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē sekretariāta Prezidentūras komunikācijas un sabiedrisko attiecību departamenta vadītāja Linda Jākobsone, grupas *Microsoft Latvia* sabiedrisko attiecību un sabiedrisko programmu vadītāja Kristīne Mennika un eLPA direktore Rasma Pīpiķe. Jākobsone pastāstīja par prezidentūras norisi un nevalsts sektora iesaistīšanos tajā. Īpašu uzmanību viņa pievērsa NVO līdzdarbībai digitālajā sektorā, kas ir viena no prezidentūras prioritātēm. Jāpiebilst, ka Latvija ir starp "digitālajiem čempioniem", tieši tādēļ NVO pārstāvjiem ir tik būtiski būt infor-

mātiem par jaunākajiem e-rikiem un prast pārvaldīt tos.

Lielā talka 2015

Šogad daudzās talkas vietās liels uzsvars likts ne vien uz vides sakopšanu un atkritumu savākšanu, bet arī labiekārtošanu – stādīti koki un krūmi, labiekārto ti pagalmi, iekārtoti sporta laukumi bērniem. Pēc Lielās talkas organizatoru sacītā, gandrīz 40% no šogad oficiāli reģistrētajām talkošanas vietām bija labiekārtošanas talkas.

(Vairāk par talku K. Streipa rakstā 11. lpp.)

Raiņa lugas "Zelta zirgs" jubilejas izdevums vācu valodā

23. aprīlī Latvijas vēstniecībā Vācijā notika svinīgs sarīkojums (*attēlā*) par godu Raiņa un Aspazijas 150. jubilejai, kuŗā tika atklāts Raiņa lugas "Zelta zirgs" jubilejas izdevums vācu valodā, kas nule nācis klajā ar Vācijas Valsts ministres kultūras un mediju jautājumos Monikas Gritersas atbalstu.

Sarīkojumā ar priekšlasījumu uzstājās Prof. em. Dr. Valters Nollendorfs, iepazīstinot ar Raiņa politiskās un filozofiskās domas attīstību, neatsveramo ieguldījumu Latvijas valstiskuma izveidē un viņa lomu šodienas Latvijas kultūras ainā.

Latviešu pianists Andrejs Osokins triumfē Vācijā

Katru gadu Starptautiskais pianisma forums nominē spožākos un panākumiem bagātākos atskaņotājus Vācijas pianisma balvai. Nominantu vidū šogad bija arī izcilais latviešu pianists Andrejs Osokins (*attēlā*), kuŗš ieguva Vācijas Pianisma audienču balvu.

Andrejs Osokins iekāpoja izsmalcināto Vācijas klausītāju sirdis ar ārkārtīgi plašu un daudzveidīgu klasiskās mūzikas programmu – viņa repertuārā bija gan Bacha, Haidna, Bēthovena, Šumaņa un Vāgnera, gan arī

Lista, Ravēla un Prokofjeva klaviermūzikas šedevri. Balvu pasniegšanas vakara kulminācija bija Osokina atskaņotais Ludviga van Bēthovena 4. klavierkoncerts, kam sekoja vētrainas klausītāju ovācijas. Audiences balsojums bija pārliecinošs, un balva tika piešķirta Latvijas pianisma pārstāvim.

Mācās latviešu valodu

Latviešu skoliņas Štutgartē vadītāja Līga Dukure-Oelki portālam *latviesi.com* stāstīja, ka pirmās oficiālās nodarbības notikušas pirms trīs gadiem – 2012. gada 23. aprīlī. Pirms tam vecāki un bērni tikušies latviešu dievkalpojumsos Štutgartes Vecās Pils baznīcā. Kad pulciņš kļuva lielāks un skaļāks, sāka meklēt telpas un iespēju atsevišķām bērnu izglītojošām nodarbībām. Skoliņas saimi veido latviešu un jaukto ģimeņu bērni no Štutgartes un tās apkārtnes, apmēram 100 km radiusā. Uzņēmīgas ģimenes ceļā mēro pat divas stundas ar vilcienu. Gan māmiņu, gan vietējo latviešu vidū atrastas skolotājas ar pedagogisko izglītību un pieredzi. Latviešu skoliņu pašreiz apmeklē aptuveni 30 bērnu vecumā no 3 līdz 14 gadiem. Nodarbības vada trīs četras skolotājas.

Latvijas filmas pasaules konkursos

2015. gada pavasarī četras Latvijas filmas iekļautas nopietnu pasaules kinofestivālu konkursa skatēs – *Visions du Réel Nionā* (Šveicē), *Hot Docs* (Kanadā), *Oberhausenē* (Vācijā) un *Anesī* (Francijā). 23. un 24. aprīlī Šveices pilsētā Nionā starptautiskā dokumentālo filmu festivāla *Visions du Réel* programmā pasaules pirmizrādi piedzīvoja Lailas Pakalniņas jaunākā dokumentālā filma "Čau, Rasma!"; 23. aprīlī Kanadas pilsētā Toronto izrādīja Marijas Kravčenko un Herca

Skats no režisora Edmunda Jansona un studijas *Atom Art* filmas "Roņu sala"

Franka filmu "Baiļu robeža", 30. aprīlī Vācijas pilsētā Oberhausenē sākās pasaulē vecākais īsfilmu festivāls, kas šogad notiek 61. reizi. Konkursa programmai atlasīta režisores un mākslinieces Ievas Epneres filma "Atteikšanās" (*Renunciation*), Francijas pilsētā Anesī notiek pasaulē nozīmīgākais animācijas filmu festivāls, kuŗa uzmanības lokā Latvijas animācija nonākusi jau vairākkārt. Šogad festivāla oficiālajā programmā īsfilmu konkursa skatē starp 52 pretendentiem ir arī režisora Edmunda Jansona un studijas *Atom Art* filma "Roņu sala" – sešas minūtes gaŗa zīmētā animācija.

Ziņas sakopojis
P. KARLSONS

Karikatūra: Zemgus Zaharāns (Vairāk lasiet K. Streipa komentārā 11. lpp.)

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

Dažam labam lasītājam šis runāšanas nepatiks. Bet temats ir diskutējams: neba jau viss ir melns vai balts, ir nianse un pustoņi. Ievadam: Kremļa propaganda pēdējā laikā aizrāvusies ar tikumības sludināšanu, geju nomelnošanu un "rietumnieciskās izvirtības" pulgošanu. Šāda Kremļa propagandas pieeja guvusi atbalstu Eiropas radikālo labējo partiju un grupējumu rindās, kur šādi izprasta "tikumība" ir viens no viņu ideoloģijas pilāriem.

Uz šāda fona iespējams secināt, kas pamudināja Latvijas Republikas ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču – kurš, tāpat kā ilggaidejais Berlīnes lielvecākais Voveits, ir gejs – nākt klajā ar pārsteidzīgo, neapdomāto, pārāk emocionālo apgalvojumu par Saskaņas centra (SC) un Nacionālās apvienības (NA) "kopošanās par tikumību, jo viņu mērķis (..) ir totalitāra valsts, kuŗu pēc tam var nodot Kremlim". Runājot par Saskaņas centru, ministrs Rinkēvičs nav sevišķi pārspīlējis, jo šī partija "tikumības jautājumā" ir solidāra ar Putina Krievijas ideo-

loģiskām nostādnēm, bet Nacionālā apvienība nu nekādi nesimpatizē Kremlim, un ministru Rinkeviču droši vien kaitināja NA pārmērīgais uzsvars uz dzimumu (*gender*) attiecībām un tās aizspriedumi pret gejiem, kas līdzinās to Eiropas labējo grupējumu nostājam, kas uzķērušies uz Kremļa "tikumības" āķa.

Bieži vien nākas secināt, ka visdedzīgākie tikumības aizstāvji ir liekuļi. Lai man nepārmestu "savējo saudzēšanu", minēšu piemērus "iz" jūdu ortodoksu dzīves un sadzīves. Šos jūdu ortodoksus viņu apģērba dēļ var latviski droši dēvēt par melnsvārciem. Tāds jūdu melnsvārcis iekāpj autobusā. Šai pieturā izkāpj sieviete, un brīvs ir tikai sēdekļis, ko viņa nupat pametusi. Mūsu melnsvārcis drīkst tajā apsēsties tikai pēc kādam minūtem, kamēr "izgaist viņas miesas siltums". Lidmašīnā mūsu ortodokss bieži rīko skandālu, jo viņam tikusi vieta blakus sievietei, un viņš nenomierinās, kamēr nav nokārtota apmaiņa, jo pat nejausi pieskarties svešas sievietes elkonim,

nemaz jau nerunājot par celģiem, ir briesmīgs grēks. Un tajā pašā laikā mēs katru nedēļu lasām par gadījumiem Izraēlā un ASV, kad kāds rabīns maitā pusaudžus, kas padoti viņam reliģiskajā seminārā (*yešiva*).

Šai sakarībā es varu saprast Romas pāvesta Franciska I dilemmu: šis savos uzskatos diezgan pragmatiskais dvēseļu virsgans tūkstošgadīgo katoļu baznīcas dogmu dēļ nevar atcelt celibātu (obligāto šķīstību), kura dēļ daudzi priesteri krit kardinājuma un "aizskar" sev padotos pusaudžus un pat zēnus.

Rodas iespaids, ka civilizētās valstīs lesbietes "nav problēma". Mūsdienā sabiedrībā problemātiska vēl ir attieksme pret gejiem, un Kremlim pietuvinātie "garīguma" (*duhovnost*) sludinātāji Eiropu citādi kā par "gejropu" nesauc un Ameriku par "pindosiju" dēvē, t.i., par pederastu zemi.

Vai nebūtu pēdējais laiks mierīgi, ar vēsu (jā, vēsu) prātu aplūkot "geju problēmu"? Zinātniski pierādīts un statistiski noskaidrots, ka nevienā pasaules

valstī vai teritorijā geju īpatnsvars nepārsniedz 10 procentus no iedzīvotāju kopskaita, tātad cilvēcei iznīcība nedraud...

Homoseksualisms ir bioloģiska nosliece, un zēns parasti sāk šo savu noslieci apzināties vismaz 10 gadu vecumā. Daudzi slaveni, krietni, apdāvināti, labestīgi un daudzos aspektos priekšzīmīgi viri ir geji, un būtu pēdējais laiks bez kādiem aizspriedumiem teikt: "Šis kungs ir mana darbības partneris."

"Praidī"? Tas galu galā ir karnevāls. Tev derdz – neskaties, apei ar likumu, paliec mājās. Geju klubi? Kāpēc ne – viņi satiekas ar savējiem, tos tur neviens nevar zāķāt vai izsmiet.

Ar tām viendzimuma laulībām problēma ir tā, ka gandrīz visi kristīgo konfesiju garīdznieki atsakās "pie altāra salaulāt" divus vīriešus, un šādu izvairīšanos var saprast. Bet laicīgā, municipālā dzimtsarakstu nodaļā taču vajadzētu legalizēt divu vīriešu kārtas cilvēku tiesiski sakārtotu kopdzīvi, nosakot īpašuma un mantojuma tiesības, kā pienākas

pārim. Un pat ar ziediem un apsvēkumu, novēlot laimīgu, harmonisku kopdzīvi. Kā šo partnerību nosaukt – par ģimeni vai ne –, lai spriest tiesībnieki.

Manuprāt, problēmātiska gan ir bērnu adoptēšana: ja ir divi tēvi, viņam jau bērnudārzā un vēlāk skolā būs grūti, un tas var negatīvi ietekmēt viņa psihi.

Visbeidzot – par bērna seksuālo izglītošanu. Labāk lai bērns uzzina, kā bērni top, no audzinātājas vai skolotāja, nekā "uz ielas" skatot visuresošu, uzbāzīgo erotisko reklāmu un spīdīgo žurnālu vākus kioskos. Daudzi vecāki joprojām ir pārāk konservatīvi, lai mierīgi aprunātos ar savām atvasēm par šīm kuteligām lietām.

Tās grāmatīņas par Kārli un Karlīni gan, manuprāt, ir "skandināvu pārmērības" – šādas spēlītes tikai mulšina bērnus.

Bet, izglītot gan zēnus, gan meitenes par to, kā lietojams kondoms, noteikti vajadzētu jau 10 gadu vecumā, ja nevēlas, lai augtu 13 – 14 g.v. grūtņieču skaits.

Atvainojiet, ja kādu aizvainoju. Savu sakāmo pateicu.

Tikumība. Subjektīvs skatījums

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

KĀRLIS STREIPS

Jēdziens "talka" Latvijā un citur pasaulē pazīstams jau kopš pirmajiem brīžiem, kad cilvēki saprata, ka kopā kaut ko paveikt reizēm ir vieglāk, nekā darbojoties vienam pašam. It īpaši laukos talkotāji nākuši kopā novākt ražu, uzcelt jaunu šķūni u.tml. Klasiskajā latviešu literatūrā ir talkošanas ainas, kas liecina, ka jautrība pēc labi padarīta darba varēja sist pat ļoti augstu vilni.

Padomju savienībā "brīvprātīgi obligātas" sestdienas talkas aizsākās jau drīz pēc boļševiku uzvaras. No tām cēlusies leģenda par Ļeņinu un baļķi, konkrēti – PSRS pirmais vadonis pats piedalījies pirmajā talkā un palīdzējis kādu baļķi stiept no vienas vietas uz citu. Tas bija 1920. gada 22. aprīlī. Jau drīz, bet it īpaši pēc vadoņa nāves, uzradās neskaitāmi daudz cilvēku, kuŗi apgalvoja, ka tieši viņi stiepuši baļķi kopā ar pašu Vladimīru Uljanovu. Līdzīgi arī Latvijā PSRS sabrukuma laikā varoņdarbos piedalījušies, nu, neskaitāmi daudz personu... "Ļeņina baļķa nesējs" kļuvis par nicīgu apzīmējumu dažāda veida lielbniekiem.

Atjaunotajā Latvijā sestdienas talkas bija aizgājušas nebūtībā līdz brīdim 2008. gadā, kad latviešu rakstniece un diplomāte Anna Žigure nāca klajā ar domu,

ka nebūtu slikti sakopt Latviju, sagaidot savas valsts neatkarības 90. gadadienu. Sacīts, darīts. 2008. gada 13. septembrī 512 dažādās talkošanas vietās 364 pašvaldību teritorijās apmēram 50 tūkstoši ļaužu savāca vairāk nekā 260 tūkstošus maisu ar atkritumiem. Jau tad tika paziņots kopējais mērķis – līdz Latvijas Republikas simtgadei 2018. gadā valsti padarīt par tīrāko un nepiesārņotāko valsti visā pasaulē.

Turpmākajos gados, allaž Latvijas Republikas Valsts prezidentam (attiecīgi Valdim Žatleram un pēc tam Andrim Bērziņam) kļūstot par sarīkojuma patronu, Lielā talka rikota aprīlī, tā teikt, līdz ar lielo pavasara tīrīšanu. 2013. gadā talku nācās rīkot divreiz, jo pirmajā izraudzītajā sestdienā bija ļoti draņķīgi laika apstākļi, tāpēc organizētāji ātri sarīkoja otru talkošanu nākamajā sestdienā. Citos gados talka notikusi vienā sestdienā, šogad tas bija pagājušajā sestdienā – 25. aprīlī.

Lielā talka kļuva ne vien reaktīva tādā nozīmē, ka cilvēkiem nācās savākt dražu, ko bija atstājuši citi, bet arī proaktīva, sakārtojot un uzlabojot parkus, daudzdzīvokļu māju pagalmus, stādot kokus un krūmus u.tml. Piemēram, talkotāji no Latvijas Bruņotajiem spēkiem un Aizsardzības ministrijas ik gadu darbojas

Nāves salā, kur viņi turpina labiekārtot piemiņas vietu latviešu strēlniekiem. Šogad tur darbojās ne vien aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis un Bruņoto spēku komandieris Raimonds Graube, bet arī 1700 kaŗavīru un zemessargu, starp citu, tur arī bija patlaban Latvijā dislocētie amerikāņu kaŗavīri. Viņi talkoja arī Carnikavā, Saulkrastos un Kalnciemā. Šie puīši un meitenes nāk no Džordžijas pavalsts ASV, un varu iedomāties, ka sarīkojums viņiem varēja šķist gana eksotisks. Savukārt Latvijas universitātes ļaudis katru gadu talko universitātes 1922. gadā izveidotajā Botāniskajā dārzā.

Lielajai talkai katru gadu bijis savs lozungs jeb mude, 2011. gadā – "Nāc talkā Latvijai", 2012. gadā – "Skaties dziļāk, nemēslo!", 2013. gadā – "Tīra Latvija sākas tavā galvā", 2014. gadā – "Tīra Baltijas jūra sākas tavā vannas istabā", bet šogad – visnotaļ klišejskais jēdziens – "Pastāvēs, kas pārvērtīsies!"

Talkas dalībnieku skaits gadu no gada raiti pieaug. Talcinieki savāca simtos tūkstošu maisu ar atkritumiem.

Vērts konstatēt, ka Annas Žigures ideja par talkošanu guvusi starptautisku pieskaņu. Šogad talkots arī Lietuvā, Ukrainā, Grieķijā, Kiprā un citur. Visur

pasaulē piesārņojums ir pietiekami liela problēma, un jauki, ka ir cilvēki, kuŗi ir gatavi rīkoties.

Man tomēr attiecībā uz talkām ir dalītas jūtas. Vispirms teikšu, ka neesmu nekāds "Ļeņina baļķa nesējs", sestdienas man mēdz būt dienas, kad varu pie datora nodarboties ar tulkošanas darbiem (kā arī, piemēram, ar komentāru rakstīšanu *Laikam* un *Brīvībai Latvijai*). Līdz ar to pats Lielajā talkā neesmu piedalījies nekad, ja vien attiecīgajā sestdienā (arī šogad) sakopju savu dzīvokli. Tāda minitalka.

Otrkārt, pilnīgi piekritu tam, ko pirms vairākiem gadiem par talkošanu rakstīja publicists Viktors Avotiņš laikrakstā *Neatkarīgā Rīta Avīze*, proti – sakopta vieta Latvijā nav vieta, kur ir viesojušies talkotāji, sakopta vieta ir tāda, kuŗā talkotāji vispār nebija nepieciešami. Lūk, tā!

Kā vēstī 2013. gada Lielās talkas lozungs – tīrība un kārtība sākas ar katru cilvēku. Labi audzināts cilvēks nekad nemetīs zemē izsmēķi, izlietotu autobusa biļeti, ātro uzkodu iepakojumu vai jebko citu. Labi audzināts cilvēks sameklēs atkritumu tvertni, un nebūs aizbildinājums tas, ka tvertnes tuvumā nav.

Diemžēl ne visi cilvēki ir labi audzināti. Neskaitāmās tonnas

gružu, ko talcinieki izķeksējuši no grāvjiem, paŗobelēm un citām vietām, tur ir tāpēc, ka kāds tos tur izmeta. Nevaru iedomāties, kam ir jānotiek cilvēka galvā, lai savu atkritumu maisu nevis ieliktu konteinerā, bet gan ieliktu mašīnā, aizbrauktu līdz mežam un izgāztu tur. Tomēr pat šogad, kad kārtējo reizi lepnī tika paziņots, ka Latvija nu esot tīrāka un skaistāka, talkas laikā, tā ziņots portālā *Delfi.lv*, "atrasti personu apliecinoši dokumenti, dažādi vēsturiski darbarīki, kaŗa laika ķivere un lielgabala lode, kā arī paklājs, divāns, kurpes, govus galvaskauss, izlietne, policijas lente, daudz riepju un televīzoru".

Vai tiešām jāatgādina, ka vecākiem ir jāiemāca bērniem, ka pasaule nav izgāztuve. Protams, tas, ka mēs nemetīsim zemē visu, kas pagadās, neko milzīgi lielu pasaules atsārņošanai nenozīmē, taču – ja es nenometu zemē papīru, citam nav tas pēc tam jāsavāc. Vēl jo vairāk, ja mēs sapratīsim minimālas piesārņošanas kaitīgumu, mums būs daudz vieglāk vērsties pret pasaules lielajiem piesārņotājiem. Zeme mums ir tikai viena. Netīra zeme kaitē visiem. Un tas nozīmē, ka Lielajai talkai būtu arī jāklūst par Mazo talku mūsu ikkatra ikdienā.

TALKOŠANA

EDUARDS SILKALNS

Iepazinies ar manu pērn iznākušo recenziju krājumu **Par grāmatām un dzīvi**, kāda Latvijas latviešu teica: "Te un tur. Jūs tagad dzīvojat te, bet vēl vairāk – tur." Ar „te” viņa domāja Latviju, bet ar „tur” – Rietumu ārzemes. Teiktais izklausījās, it kā kopš repatriācijas es nebūtu pietiekami sekmīgi iekļāvies jeb integrējies mūsdienu Latvijas vidē un domāšanā. Gluži tādu pašu pārmetumu Rietumu latvieši raida pret jaunākā laika iecelotājiem viņu ilggadīgajās mītnes zemēs no Latvijas, jo viņi bieži nelabprāt iekļaujoties trimdā izveidoto organizatorisko struktūru darbā un neesot uz viena viņa ar Otrā pasaules kara bēgļiem.

Lai "mēs" un "viņi" katēgorijas neiecirstos gluži kā akmeņi, atzīsimies jele, ka visi dzīvojam ar garīgo bagāžu, ko esam uzkrājuši, gadu desmitiem mitot un

pasaules pieredzi gūstot dažādās zemēs. Nenoliedzot nepieciešamību kaut cik pielāgoties arī jaunajai videi, kādā esam nonākuši, nemaz nepūlēsimies izlēkt no savas ādas! Latvijā jaunākajā laikā publicētajās grāmatās esmu allaž centies ielūkoties kā tāds, kas jaunībā un pusmūžā labāk nekā okupācijas gados tapušajā latviešu literatūrā iedziļinājies trimdā izdotajās, kā arī vācu un angļu grāmatās. Mani grāmatu apskati jau arī domāti pirmām kārtām laika un likteņbiedriem, kas turpina dzīvot ārpus Latvijas un veido *Laika* un *Brīvās Latvijas* lasītāju vairākumu.

Kā paraugu tam, kādām acīm uz grāmatu varētu skatīties ilgus gadus Rietumos dzīvojis latvietis, paņemsim kaut vai Andri Puriņu (dz. 1950. g.) nupat izdotu romānu **"Nāc droši iekšā, brāl!"**. Tas būtu ietilpināms populāru izklaides romānu katēgorijā un iznācis Lata romānu seriā, pat ja par latu vairs nav nopērkams, bet Valtera un Rapas grāmatnīcā maksā 3 eiro un 39 eirocentus. Vārdu sakot, nevis augstākajam plauktam domāta literatūra, bet – tautai.

Ārzemju lasītājiem simpatisks būs apstākļi, ka visas romāna galvenās personas ir gados jauni cilvēki. Autors pat pedantiski precīzējis ikviena gadu skaitu. Galvenajam varonim Erlendam Kalniņam ir 24 gadi, viņa draudzenei Sintijai – 20, viņa brālim Aivaram – 18, sāncensim Nikam – 25, bet Nika sirds draugam vai pakalpiņam Armīnam – 20.

Lasītājam gaŗā pabūt viņu sabiedrībā nav mazāk tikami kā Latvijas apciemotājam no ārzemēm vai repatriantam ieklausīties jaunu latviešu latviskajā valodīnā, kuŗā viņi runā gluži brīvprātīgi, vecāku vai skolotāju īpaši nemudināti. Nav nekāda nelaime, ka romāna autors šos jaunos cilvēkus iepinis kriminālintrīgā: tā ir patīkama pārmaiņa no mūžīgās latviskuma saglabāšanas un pārtautošanās atvairīšanas tematikas, kas, runājot par jauniešiem, bija turpat vai vienīgā tematika trimdas latviešu grāmatniecībā un turpina tāda būt vēl presē. Latvijas jauno cilvēku leksikā ietilpst arī latviski žargonvārdi: *sīcēne* (sīknauda), *vidēne* (vidusskola), *teļļuks* (televīzijas aparāts jeb televizors)... Ārzemēs tādus nedzirdēt, jo sestdienas un vasaras skolās tie taču netiek mācīti, bet pašu jauniešu valodas izjūtas limenis nav pietiekams, lai tos radītu.

Vecajai trimdai Puriņa romānā simpatiska šķitīs Erlenda vēlēšanās turpināt viņa pirms četriem gadiem mirušā tēva aizrautību ar dzīves vietas apkaimes vēsturi. Dāles mazpilsēta, it kā kaut kur Cēsu vai Valmieras pusē, protams, ir fiktīva, un tāds pats būs Vārnes pilskalns ar pilsdrupām, bet Erlends starp sava tēva atstātajiem papīriem atrod kādā 1931. gada *Dāles Vēstu* numurā publicētu rakstu ar virsrakstu "Vārnes pilsdrupās slēpjas milzu bagātības". Intrīģējošākā ir versija, ka drupās varētu būt apraksts Svētais Grāls, "biķeris, no

kuŗa dzēris viņu Jēzus Kristus ar saviem mācekļiem Svētā vakarēdiena laikā un kuŗā pēcāk Arimatijas Jāzepts pēc sišanas krustā ir savācis viņa asinis" (33. lpp.). Ai, skaistie 30. gadi ar saukli "Apceļo dzimto zemi", ar latviešu dzīves telpas senatnes intensīvu pētniecību saistītais laikmets! Gribējās pierādīt mums pašiem sev un pasaulei, ka nedzīvojam nekādā Eiropas nomalē, bet esam kristietības vēstures pamata traumei piederīgie. Vecās trimdas nu jau pavisam vecā pirmā paaudze un tās pozitīvākie pēcteči nopriecāsies par tādu Erlendu, kas iet it kā tēva pēdās.

Erlendam un brālim Aivaram, sākot rakņāties pa pilsdrupām, galvenais dzenulis, liekas, būtu vēstures izpēte un patiesības noskaidrošana, bet iespēja, ka viņi varētu tikt pie milzu bagātībām, izskatās tikai pēc blakus apsvēruma. Bet 96. lappusē pēkšņi uzpeld negatīvie tipi, itin biežām krāsām iekrāsoti bijušie čekisti, kas, pamanījuši, ka pilsdrupās kaut kas rosās, baidās palaist garām izdevību arī sev kaut ko iegūt. Vecajai trimdai, kam ir grūtāk pārprotama attieksme pret padomju laiku nekā vienam otram mūsdienu Latvijā, kas pats šo laiku piedzīvojis, patiks kā laba karikatūra aizgājušā laikmeta pārstāvja Koļeņkas čāpstināšana par mūsdienu jaunatni.

Sen nav bijis kaŗa. Tāpēc viņi ir zaudētā paaudze. Viņiem dzīves vērtības ir sagriezušās ar kājām gaisā. Tikai dzīves baudīšana.

Visādas preteklības. Pat par pederastiju vairs nevar iesēdināt. Staļins sēdināja, Hitlers sēdināja – abi godavīri. Šodien likumīgi precas. Tfu! (104. lpp.)

Neko nezinādami un neļēdami par Svētā Grāla leģendu, profānie mantas tīkotāji mantas pielūgšanu, tieši otrādi, piedēvē mūsdienu jaunatnei: "Tāda tā šodienas jaunatne ir," Opis pašupojā galvu. "Viens vienīgs mantas kults. Sagrābt, saraust, vienatnā, kādā veidā! Un baudīt dzīvi... Patērētāju sabiedrība. Vēlms viņus rāvis! Viņus uztrauc vienīgi tas, ka dzīve esot pārāk īsa. Bet vai priekš tādiem tai vajadzētu būt gaŗākai?" (98. lpp.)

Kamēr vecā trimda, kam sevi, kaut tagad dzīvodams Latvijā, pieskaita arī šo rindu rakstītājs (atkal jau mēs un viņi, vai ne?), uzskata, ka pašreizējā sabiedriskā iekārta un viss, kas ar to saistīts, ir būtiski labāks nekā padomju laiks, Latvijā gluži tādu vienprātību nemana. Tāpēc nupat citēto Opja vērtējumu trimdas sabiedrība noraidīs, tā domāju, totāli, kamēr viens otrs – it sevišķi trūcīgāks – Latvijas latvietis tam piekritīs.

Latvijas latvieši nav tik viengabalaina masa, ka viegli būtu pateikt, kas tieši viņiem romānā vislabāk patiks vai nepatiks, bet domāju, ka te lielāka uzmanība tiks pievērsta kriminālsīžetam, kam grāmatas otrā pusē mainās fokuss, priekšplānā izvirzot pazudušā Aivara meklēšanu, ne lasītājam, ne citiem zinot, vai Aivars dzīvs vai miris.

Svētu dārgumu profāni meklētāji

Andris Puriņš, „Nāc droši iekšā, brāl!”

Lata romāns, izdevniecība Lauku Avīze, 2015. g., 240 lpp.

Mīlestība, ieausta dzīparos

LIGITA KOVTUNA

Līdz 16. maijam Valmieras muzeja Izstāžu zāles abos stāvos (turpat, kur pirms dažiem gadiem notika trimdas latviešu mākslinieku izstāde, kas bija pirmais ceļa posms uz Pasaules latviešu mākslas centra izveidi Cēsīs) skatāma Vidzemes profesionālo mākslinieku darbu izstāde. Šī ir viena no trim viņu izstāžu vietām Valmierā (vēl arī Kultūras centrā un bibliotēkā), kur vairāk nekā septiņdesmit Vidzemē dzīvojošo mākslinieku nodevuši skatītāju vērtējumam savu jaunāko veikumu.

Jaunpiebalgu pārstāv tekstilmāksliniece **Dzintra Vilks**, kuŗai pirms 20 gadiem bija personālizstāde Valmieras Sv. Sīmaņa baznīcā. "Viņa dzīvo saskaņā ar dzīves spēku, kas plūst caur visām dzīvām radībām un dabas parādībām. Tālab visā, ko Vilks dara, jūtama cieņa pret dzīvi," tā tekstilmākslinieces Dzintras Vilks personību un reizē arī daiļradi raksturo rakstniece un mākslas kritiķe Gundega Repše. Un vēl – "Kā jau latvietei, viņas radu raksti un senču likteņi ir lugu un romānu vērti. (..) Ir pārāk saldi literāri, tomēr tā ir patiesība – Vilks

piedzimst dabas apogejā dienā, Līgo dienā, 23. jūnijā. Bet – 1948. gadā. Un tas savukārt nemaz nav nedz saldi, nedz literāri."

Dzintras tēvs Kārlis Āboliņš bija valmierietis, izdienējis flotes jūrnieks krievu-japāņu kaŗā. Viens no viņa brāļiem kļuva par prāvestu Sietlā, ASV, otrs miris Sibīrijā. Māte Mirdza Meldere piedzima Sibīrijā. Uz kuŗa, kas 1944. gadā vestu uz Vāciju, viņa pēdējā brīdī neuzkāpa... Palika Rīgā. Abas viņas meitas izauga, izskolojās un kļuva katra savā speciālitātē ievērojamas: Dzintra – par tekstilmākslinieci ar plašu izstāžu ģeografiju arī ārpus Latvijas, mākslas maģistri, māsa Maija Baltiņa ir valodniece, filoloģijas zinātņu doktore, Latvijas Zinātņu akadēmijas akadēmiķe.

Šopavasār Dzintras daiļrades ceļš aizvījies uz tēva pilsētu Valmieru, kur Vidzemes mākslinieku jaunāko darbu izstādē piedalās arī divi viņas tekstilmākslas liedarbi – gobelēni "Ziema" un "Pavasaris". Veltījums Gundegai. "Protams, Gundegai Repšei, kuŗa savulaik uzrakstījusi 10 esejas par Dzintras darbiem, kas līdz ar viņas mākslas darbu produkcijām ietilpinātas skaistā

Dzintra Vilks pie saviem darbiem

120 lappušu izdevumā "Vilka albums". (Interesenti to var iegādāties, arī sazinoties ar redakciju.)

Māksliniece strādā tehnikā, kuŗā apvienotas klasiskā persiešu paklāja aušana ar t. s. zie-

meļniecisko. Kā skaidro viņa pati: "Ar persiešu paklājiem mēs saprotam tos tekstildarbus, pa kuŗiem staigājot, jūtams patīkams, miksts paklāja slānis zem kājām – tas tāpēc, ka blīvi austs.

Manā "Ziemā" arī pamats veidots blīvs, bet diegu sējums ziemeļniecisks – retāks un gaŗāks." Savukārt "Pavasaris"... – sulīgi zaļš ar dzidri baltu, nosēts ar maiziem, dzelteniem gundegu ziedīņiem. Dzintra saka: "Kuŗš gan nezina, ka no gundegām jāuzmanās, taču Gundegu (Repši) esmu iepazinusi kā ārēji skaudru personu, kuŗā dziļi paslēpta maiga dvēsele." Abas mākslinieces nepārprotami vieno patiesa cieņa un mīlestība pret to, kas dzīvs, un abu radošās inspirācijas pamatā ir daba un tas viss, kas paceļ pāri sīkam, nenožīmīgam, kas liek domāt un sajūst.

Dzintra: "Dzīvojot savās mājās – Jaunpiebalgas "Tīrumjānēnos", kur likumus met Tulejas upīte un blakus Tulejas pilskalns, jūtu, ka Piebalga paceļ, iedvesmo, tur pie veselības un dzīvības. Jūtu, ka šī vide veido mani."

Viņas "Tīrumjānēni" ir iekļauti arī *Lauku ceļotāja* maršrutos kā viena no vislabāk sakoptajām un iekārtotajām lauku sētām. Mākslinieces radošajās iecerēs ir gadalaiku temas turpinājums – kā noproto, taps vasaras un rudens temas, ieaustas dzīparu, zīda un dabas materiālu rakstos.

SALLIJA
BENFELDE

Pēdējā laika populārās temas Latvijas politikā – demografiskā situācija, ģimenes politika, pabalsti māmiņām ar bērniem, grozījumi reproduktīvās veselības likumā, ko tautā dēvē par “pretabortu” likumu, un visbeidzot grozījumi Izglītības likumā, lai skolā bērnam noteikti nodrošinātu tikumīgu audzināšanu. Ik pa laikam politiķi runā par šiem jautājumiem, piedāvā dažādus likumu grozījumus. Vienai no valsts prioritātēm jābūt ģimenēm ar bērniem un bērni jāaudzina tā, lai pieaugušie ģimene būtu viņu galvenā vērtība, tad Latvijā atrisināsies gan demografijas, gan patriotisma jautājumi – aptuveni tāda ir to politiķu nostāja, kuŗi par savu un savas partijas prioritāti ir pasludinājuši ģimenes un bērnu jautājumu. Viskaismīgākie šajā jomā ir Nacionālās apvienības (NA) politiķi. Jāteic, ka viņu centieni abortu jautājumā gan vairāk atgādina vēlmi stingri ierobežot sievietes tiesības lemt par sevi, bet jautājumā par tikumību – ieviest cenzūru, kuŗa turklāt nav vajadzīga, jo likumos un noteikumos šāda norma jau pastāv. Tomēr ir kāds jautājums, kuŗu nevienas partijas politiķi nav gribējuši risināt un izlīdzas ar sašutuma pilnām frazēm. Proti, tas ir jautājums par bērnu namu bērniem Latvijā un to, kas ar viņiem notiek.

Pagājušā gada decembrī, ikgadējās konferencē, ko rīkoja Latvijas Tiesībsargs, klātesošie tika iepazīstināti ar apjomīgas pārbaudes rezultātiem par bērnu tiesību pārkāpumiem ārpus ģimenes institucionālajā aprūpē. Šogad februārī Tiesībsargs par šiem jautājumiem runāja preses konferencē, bet martā savu ziņojumu nolasīja Saeimā. Tiesībsarga biroja eksperti bija veikuši apjomīgu izpēti par bērnu tiesību ievērošanu bērnu namos – monitoringa vizītēs apmeklējot 21 šādu institūciju. Monitoringa mērķis bija noskaidrot faktisko situāciju bērnu namos – cik ilgi bērni tajos uzturas, vai un kādēļ tiek ievietoti psihoneuroloģiskajās klīnikās, kā tiek nodrošināta izglītība un bērna saskarsme ar ģimeni. Secinājumi bija šokējoši un skarbi: bez vecāku gādības palikuša un institucionālā aprūpē nonākuša bērna dzīve tiek

salauzta, turklāt par to dāsni tiek maksāts no valsts un pašvaldības budžeta. Vienkārši sakot, var runāt par divām nopietnām un lielām problēmām – par to, cik tas maksā valstij un pašvaldībām un kāds izaug bērns bērnunamā.

Saeimas politiķi izturējās tā, it kā par šīm problēmām pirmo reizi būtu uzzinājuši tikai no Tiesībsarga ziņojuma Saeimā. Piemēram, Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vadītāja Inese Laizāne (NA) debatēs atzinīgi vērtēja tiesībsarga ziņojumu, norādot: “Daudzas atziņas un priekšlikumus tiesībsarga ziņojumā es uztveru kā ceļamaizī mums – Saeimas deputātiem.” Var jau būt, ka “ceļamaize” deputātiem ir iedota, bet līdz šim brīdim nav manīts, ka kaut kas šajā jautājumā tiktu darīts.

Kas notiek Latvijas bērnunamos? Kā zināms, tikai daļa bērnu ir bāreņi, pārējo vecākiem ir atņemtas aprūpes tiesības un bērnus adoptēt nevar. Bērnunamos dzīvo 1354 bērni, no kuŗiem internātskolās mācās 288 bērni, savukārt no šiem bērniem 198 dzīvo internātskolās. Lielāko tiesu internātskolas ir tālu, citas pašvaldības teritorijā, bet tas nozīmē, ka pie bērna neviens ciemos aizbraukt nevar, pat, ja grib – parasti ģimenes, kam atņemtas šīs aprūpes tiesības, nav turīgas un katrs eiro ir zelta cenā. Internātskola nozīmē arī to, ka bērns ir tālu arī no savām “otrajām mājām”, ja bērnunamu tā vispār var nosaukt. Tātad bērns, kuram jau tā nav klājies viegli, kurš nav saņēmis mīlestību un rūpes par sevi mājās, tiek izrauts arī no bērnunama vides, nonāk zināmā izolācijā. Šim jautājumam ir vēl otra, finansiālā puse – bērnunams saņem pilnu maksu par bērnu, kas tajā lielāko gada daļu nedzīvo, bet arī internātskola par šo bērnu saņem naudu. Grūti pateikt, kādēļ bērni tiek sūtīti uz internātskolām – iespējams, tādēļ, lai saņemtu naudu par bērnu, kurš tur nedzīvo visu skolas gadu; iespējams, tādēļ, ka vietējās skolās reizēm ar bērnunama bērniem nav viegli. Taču vēl trakāk ir tas, ka bērnunami bieži sūta bērnus uz psihoneuroloģiskajām slimnīcām, ja ir grūti tikt ar viņiem galā. Turklāt

tādās gadījumos naudu par bērnu saņem gan bērnunams, gan internātskola, gan, protams, slimnīca. Pētījuma laikā tādās slimnīcās atradās 372 bērni no bērnunamiem. Aptaujātie slimnīcu ārsti atzīst, ka šos bērnus lielāko tiesu nevajadzētu ārstēt ar zālēm, viņiem būtu vajadzīgs labs psihologs, varbūt psihoterapeuts, un noteikti mīlestība un izpratne palīdzētu šiem bērniem. Protams, reālajā dzīvē ļoti bieži tas nozīmē, ka bērnam tiek dotas kādas nomierinošas zāles, viņš uz kādu laiku tiek padarīts par pusnemanā esošu un ļoti mierīgu. Pētot, kādi bērni nāk no bērnunamiem, ir atklājies, ka diemžēl lielāko tiesu tādi bērni ir nedroši, viegli ietekmējami, nav gatavi patstāvīgai dzīvei, ir grūtsirdīgi un vienaldzīgi, neprot veidot savu ģimeni un neprot rūpēties par saviem bērniem. Tādēļ nav brīnums, ka likumpārkāpēju vidū ir ļoti daudz bērnunamu bijušo audzēkņu.

Kā jau rakstīju, daļu bērnu adoptēt nevar, bet viņi varētu nonākt audžuģimenēs vai dzīvot pie aizbildņiem, taču par aizbild-

niecību lielas drošības vairs nav – notiek mēģinājumi labot likumu, lai par aizbildni varētu kļūt tikai radnieki vai cilvēki, kuŗi ar bērnu atrodas nedalītā saimniecībā vai uztur emocionālu saikni ar bērnu, vai audžuģimene. Bērnām pilnīgi sveši cilvēki ir tikai aptuveni astoņi procenti aizbildņu, tāpēc Civillikuma grozījumi attieksies uz nelielu iedzīvotāju skaitu, uzskata Tieslietu ministrija. Tiesa gan, Tieslietu ministrijas (kuŗa jau ilgāku laiku ir NA paspārnē) iecerētie likuma grozījumi bija radījuši tik skaļu reakciju sabiedrībā un no sabiedrisko organizāciju puses, ka šobrīd likuma grozījumi ir kaut kur “iestrēguši”. Īpašs risks saistībā ar šo specifisko dalījumu ir tieši zīdaiņiem, kuriem nav iedibinātas kādas saites ar cilvēkiem, kontakti, kur vēl nav paspēts dzīvot nedalītā saimniecībā un tā tālāk. Tāpēc nav saprotams, kāpēc tas jāmaina, kāpēc jāierobežo tas cilvēku loks, kas var palīdzēt bērniem,” neizpratnē bija biedrības “Zvanniēki” pārstāve Linda Balčūne, kuŗa pati savulaik kļuva par aizbildni kādai

divus mēnešus vecai meitenītei, kuŗa bija dzimusi priekšlaikus un cieta no veselības problēmām. Meitenīte Lindai bija svešs cilvēks, vēlāk bērnu viņa adoptēja. Savukārt Alternatīvā bērnu aprūpes alianse bažijas, ka, sašaurinot aizbildņu loku, arvien vairāk bērnu nonāks audžuģimenēs un bērnunamos, no kuŗienes tos varēs adoptēt uz ārvalstīm. No aizbildnības citi cilvēki bērnu adoptēt nevar. Kopumā pērn uz ārvalstīm tika adoptēti rekordliels bērnu skaits – 178.

Atliek cerēt, ka rūpes par bērniem tomēr nav tikai krāšņs un skaļš aizsegs, aiz kuŗa kārtot politiskos darījumus, bet deputātiem tiešām nav vienalga, ka Latvijā ir bērni, kuŗi tiek ierakstīti “otrās šķiras” cilvēkos un kuŗiem nav lielu iespēju dzīvot normālu dzīvi. Šobrīd gan izskatās, ka Valsts prezidenta, ģenerālprokurora un Augstākās tiesas priekšsēdētāja vēlēšanas un gatavošanās valdības gāšanai, kad paies Latvijas prezidentūra ES, ir svarīgāka par to, kas ar bērniem notiek Latvijā.

K. Kariņš: Gazprom no Eiropas Komisijas ir saņēmis dzelteno kartīti

IEVA ZĪBERGA

“Kā redzams no *Microsoft* un nu jau arī *Google* izmeklēšanām, Eiropas Komisija sistemātiski vērsas pret lielajiem uzņēmumiem, kas ļaunprātīgi izmanto dominanto tirgus stāvokli un pārkāpj ES konkurences likumus. Apsūdzības Eiropas Komisija izvirza, ja ir pārliecināta par pārkāpumu, tādēļ sagaidāms, ka pārkāpējam būs jāpakļaujas ES prasībām. Krievijas monopolists būs spiests ievērot ES likumus, jo Gazprom ir nepieciešams ES tir-

gus tieši tikpat, cik Eiropai Krievijas gāze,” uzsver Krišjānis Kariņš (Vienotība/ETP).

Šodien ES Konkurences komisāre Margrēte Vestagere ir paziņojusi, ka izvirza apsūdzības pret Gazprom par dominantas tirgus pozīcijas ļaunprātīgu izmantošanu ES enerģētikas tirgū, ierobežojot konkurenci un nosakot negodīgas cenas. ES likumu pārkāpumi atrasti 8 dalībvalstīs – Latvijā, Lietuvā, Igaunijā, Polijā, Čehijā, Slovēnijā, Ungārijā

un Bulgārijā. Tagad Krievijas monopolistam 3 mēnešu laikā ir jāsniedz atbilde uz apsūdzībām, pēc kuŗu izvērtēšanas Eiropas Komisija lems par tālāko rīcību.

“Eiropas Komisijas izvirzītās apsūdzības Krievijas gāzes milzīm Gazprom ir kā dzeltenā kartīte futbolā par Eiropas Savienības spēles noteikumu neievērošanu. Eiropas Komisijas rīcība parāda, ka Eiropa ir reāls spēks ne tikai vārdos, bet arī darbos. Savukārt tie, kas līdz šim apgal-

voja, ka Eiropa attiecībā pret Gazprom ir vāja, ir krietni pārsteigušies ar saviem secinājumiem,” norāda Eiropas Parlamenta deputāts Krišjānis Kariņš (Vienotība/ETP).

2012. gada septembrī Eiropas Komisija uzsāka izmeklēšanu pret Krievijas enerģētikas gigantu Gazprom par iespējamu ļaunprātīgu dominējošu (monopola) stāvokļa izmantošanu Austrumeiropā un Rietumeiropā, tai skaitā arī Latvijā. Šī ir otrā EK

pret monopolu vērstā apsūdzība divu nedēļu laikā – pirms nedēļas tika izvirzīta apsūdzība pret ASV interneta milzi *Google* par konkurences noteikumu pārkāpumu ES.

Krišjānis Kariņš strādā EP Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejā un Ekonomikas un monetāro lietu komitejā. Viņš ir lielākās Parlamenta grupas – Eiropas Tautas partijas (ETP) enerģētikas politikas koordinators un virzītājs.

ROMĀNS TURPINĀJUMOS

PĒTERIS
AIGARS

(Turpināts no Nr. 17)

“Zaudējot Ungāriju, viņi zaudē daudz vairāk. Iekāms sacelšanās nav pārsvešinājusies uz citām zemēm, jāsagatavoja visādām varbūtībām. Mums ir pretinieki, kas desmitiem gadu ilgi ir praktizējuši apspiešanas mākslā. Mūsu pienākums ir palīdzēt, bet vai mēs apjaušam, kādus ieročus varam aizvest mūsu draugiem? Kurš no mums ir gatavojies partizānu karam? Cik no mums ir asi kaldi ideoloģijas jautājumos, cik pārzina valsts aparāta organizēšanu? Tūristi Budapeštā nav vajadzīgi.”

Apteksne atnesa uz paplātes kafiju un maizītes un ar graciozu rokas kustību nolika priekšā Česlavam;

“Ser, jūsu pasūtījums.”

“Paldies, sirsnīgi pateicos.”

“Būšu mājās pusstundu agrāk. Māte visu sagatavojusi uz vienpadsmitiem,” apteksne pateica ligavainim, apgriezās veikli kā balerīna un devās pie cita galdiņa. Imants palocīja galvu.

“Arī tad, ja krievi atvestu jaunas divīzijas, viņiem nebūs viegli apstūrēt brīvības pavasari. Ir viena lieta cīnīties ar strādnieku šķiras ienaidniekiem, bet cita lieta vērst tankus pret strādniekiem un studentiem,” oponenta Janošs Imantam. “Tā ir tautas īgnuma izraisīta kustība.”

“Pagriezies ir noticis, nevienam nav tik daudz spēka, lai atsauktu vakardienu. Mūs var uzveikt tikai mūsu pašu mulķība, neviens cits,” runāja Šandors. “Mulķība diemžēl nav ārstējama. Kad pienāca pirmās ziņas par revolūciju, Londonā sanācis Svētā Stefana kroņa konsilijs, kungi frakās un ordenos, ar Franča Jozefa vaigu bārdām, sirmiem matiem. Viņi sprieduši līdz pusnaktij, vai tronī aicināt Habsburgus, vai dibināt Hortiju dinastiju. Palikuši ārpus notikumu straušes, zaudējuši sakarus ar savu tautu un zemi, viņi nīst jaunos revolucionārus, nīst sevi. Īsi pirms pusnakts grāfs Telekijs izplīķējis baronu Karolji, un rīt Epingas mežā notikšot divkauja ar pistolēm. Iedomājieties, viss Ungārijas liktenis tagad atkarīgs no diviem šāvieniem... Jūs zināt, ka Petefijs saka:

“Man patīk viņš un kumoss gards,

Kam sviedri tik, lai strādā.

Es dižciltīgais, goda vārds,

Par mani zemnieks gādā.”

“Ne ungāru zemnieki, ne strādnieki vairs nevēlas redzēt šos spokus, bet tie iedomājas esam zemes sāls. Kādu iespaidu tas viss atstās uz revolūcijas straušes iekļuvušām masām?” pieminēja Janošs.

“Āksti ir ne vien aristokrāti, bet arī grupu un partiju vīri, kas patvērušies Rietumos. Viņi nekā nav mājējušies no pagātnes, kā franču rojālisti, un arī nespēj mācīties,” dedzīgi runāja Šandors. “Viņiem nav nekādu plānu

nākotnei, tikai aklas ambīcijas; viņi uz papīra iecel ministrus, diplomātus un pat cietumu priekšniekus. Stāvoklis patiesībā ir daudz draudošāks, nekā mēs iedomājamies. Es piekritu Česlavam. Uzvara ar ieročiem ir laba, bet ja nezināsim, ko ar to iesākt, tad arī uzvaras gadījumā mūsu lieta būs zaudēta. Un man ir informācija, ka arī Budapeštā revolūcijas komitejā nav vienprātības, tur ir dažādi virzieni, sociālistiskais, ko aizstāv Noģis, tur ir kardināla Mindcentija piekritēji un siksaimnieku bloks. Uzvara visus ir pārsteigusi. Notikumi ir atnākuši par agru. Mums jāsteidzas uz turieni, jāiet viņiem talkā ar savām idejām.”

visam normāli un godīgi cilvēki, notic šiem meliem. Viņi domā, ka komūnisma īstenošana novērsīs ir nelāgo omu, ir nelaimīgu mīlestību, ir vēdera aizcietējumu. Zinātniskais pagānisms ir laidis jau pārāk dziļas saknes cilvēku domāšanā, tādēļ šais dienās tikai nedaudziem pukst sirds straujāk par revolūciju. Cilvēkiem rūp bankas konts, akcijas, atvaļinājumi. Viss, kas stāv pāri tam, ir lieks. Materialisms valda ne vien Maskavā, bet arī Londonā un Ņujorkā. Tādēļ, ja vēlamies īstenot patiesas pārmaiņas Austrumeiropā, nedrīkstam iet kopā ne ar konservatīviem, ne ar liberāļiem, ne ar socialistiem. Visi šie politiskie grupējumi dibinās uz ma-

“Lai dzīvo Ungārijas revolūcija!” – spēji kafejnīcas otrā stūrī atskanēja spalga balss. Kāds kalsns bārdains jauniešs vicināja rokā “Evening News” numuru.

“Lai dzīvo!” piebalsoja kādas sievietes balss, bet citādi kafejnīca palika mierīga.

Šandors pakāpās uz krēsla, sasita plaukstu un runāja:

“Donava ir nometusi varmācības važas un plūst brīvi uz jūru. Gavilējiet un lūdziet Dievu par tiem, kas turpina cīņu!”

Tad no kāda galdiņa pacēlās adītā vāzī tērpies liels kaulains cilvēks un basā iebērcās:

“Tas ir fašistu apvērsums! Mēs uz stingrāko nosodām imperiālistu iejaukšanos Ungārijas iek-

meitene, kas sēdēja pie tā paša galdiņa.

Kad Janošs atgriezās savā vietā, kur viņa draugi bija uzmanīgi sekojuši sadursmei, telpā atskanēja reti aplausi.

“Vai tu pazini, kas tas bija?” jautāja Šandors.

“Simtprocentīgais no Karaliskās mākslas akadēmijas. Viņa skuķis pagājušajā nedēļā tikko atgriezies no Maskavas, pie vāzī vēl rēgojas medaljons ar Kremļa skatu. Es viņa vaiga kaulus būtu samalis miltos... Bet visus jau nesamalsi.”

“Viņam būs labi samaksāts,” pieminēja Imants.

“Kas šim maksās, – tas ir viens no papagaiļiem, kas runā bez maksas. Tam pietiek ar uzslavu,” atbildēja Janošs.

Ģitārists kaktā uz podija sāka strinkšķināt sentimentālo „Green Sleeves” melodiju. Kafejnīca atsāka parasto čalu. Viena balss mijās ar otru un saplūda kopā sarunu jūklī. Strīds aizmirsās, bet smaržoja kafija, cigarešu dūmi un smaržas.

“Tagad, draugi, mums jāsaka pēdējais vārds – braucam vai ne,” – ierunājās Česlavs, kas bija klusējis.

“Protams, ka braucam, mūsu vieta nav te daudzit purnus nelgām, bet sakaut šo nelgu saimniekus,” uzsvēra Imants. “Tautas balss mūs aicina. Tikai negatavosimies uzvaras parādei, bet nāvei.”

“Ja braucam, tad šovakar pat jānoskaidro braukšanas iespējas,” piebilda Česlavs.

“Braukšanas iespējas ir tik lielas, cik tālu var aizkļūt ar mūsu stipendiju naudām, tālāk ne spriedi,” teica Imants.

“Vai citu avotu nav?” jautāja Šandors.

“Nav un nebūs,” atbildēja Janošs. Šandors domīgi lūkojās kafijas tasē. Viņu baidīja Imanta skepse.

“Ja nav citas ziņas, tad rīt tiekamies šai pašā vietā pulksten divpadsmitos,” vedināja Česlavs. “Es kārtos braucienus!”

Šandors samaksāja kopējo rēķinu gaišmatinājam apteksnei. Janošs aizgāja zvanīt pa tālruni, Imants norunāja tikšanos ar līgavu un tad sekoja Česlavam uz izeju.

Uz ielas pie kafejnīcas durvīm divi zēni nosmulētām mutēm stūma vecus bērnu ratiņus, kuros gulēja no lupatām savistīta milzīga lelle ar bārdainu vīra sarkanu seju. Zenķi vērsās pie Česlava:

“Peniju, ser, peniju Gajam Fokam, Peniju Gajam!”

Mazākais no zēniem, cauriem bikšu ceļgaliem, uz rokām apmeta kūleni un, pastiepis roku, nostājās Imanta priekšā.

“Peniju Gajam!”

Česlavs sāka meklēt mēteļa kabatā, bet lielākais puika sauca aizsmakušā balsi:

“Dženifer, Dženifer, mums ķeras!”

(Turpinājums sekos)

Zīmējums: Zane Neimane

“Kādas jaunas idejas tad mēs paši esam izperinājuši?” ierunājās Imants. Viņš, ungāru liekvārdības kaitināts, visu laiku bungoja ar pirkstiem pa galdu. “Mēs te jau runājam kādu stundu, es dzirdu mudinājumus visās tonkārtās, ka jāpalīdz revolucionāriem, bet kā – to neviens nav pateicis.”

“Česlav, ko tu saki?” pie poļa griezās Janošs.

“Es arī skaidri vēl nezinu!” Česlavs iesāka klusi, acimredzot arī viņš nebija savus uzskatus vēl sakārtojis. “Bet ja revolūciju apspiedīs, Dievs vien zina, kad būs nākamā. Revolūcijas apspiešana būtu ne vien visu apspiesto tautu traģēdija, bet arī smaga krīze kristīgo tautu saimei. Neba politiskas un saimnieciskas doktrīnas izšķīrs gigantisko cīņu, bet gan tā puse, kas apmierinās tautu nacionālos instinktus. Komūnisms nevis tāpēc ir bīstams, ka tas noliedz privātīpašumu un privāto iniciatīvu kultūrā un mākslā, bet gan tāpēc, ka tas noliedz nāciju tiesības dzīvot savu īpatnu dzīvesveidu, ka tas Dieva vietā par visu lietu mērauklu pieņem partijas programmu. Lēnins nespēj izskaidrot pasaules noslēpumus, bet, lai izvairītos no atbildēm, viņi liek lietā gudrus melus. Un diemžēl daudzi pa-

zākuma varu pār vairākumu, dibinās uz zināmu materiālās labklājības normu īstenošanu. Politiskās partijas vispirms domā par balsotāju vēderu, par dvēseli viņiem nav daļas...” Česlava seja bija drūma.

“Es piekritu šim atziņām, bet kur nemsim ļaudis, kuriem vēdera apmierināšana nestāv pirmajā vietā?” ierunājās Šandors.

“Ir daudz tādu cilvēku, kam paša vēders nav pirmajā vietā,” piebilda Imants Liepa. “Tikai šie cilvēki netiek aicināti valdnieku vai diplomātu krēslos.”

Kādēļ komūnisms paplašina savu iespaida reģionus? Tādēļ, ka komūnisma pretinieki nekad nav mēģinājuši apkarot šo ideoloģiju nopietni, nav centušies atmāskot tās būtību. Es zinu, ko runā britu studenti. Viņi saka: “Kādēļ krievi nevar turēt savus garnizonus Rīgā, Polijā un Ungārijā, ja karaliskās armijas garnizoni atrodas Gibraltārā, Adenā un Honkongā?”

“Tā ir,” Janošs piebalsoja. “Šodien augstskolā daži pat atklāti nosodīja sacelšanos Budapeštā. Tā varot apdraudēt pasaules mieru.”

“Par to nebrīnos. Katīņas slepkavības izmeklēšana savā laikā arī apdraudēja uzvaru pasaules karā,” teica Česlavs rūgti.

šējās lietās!”

Janošs pietvika, uzlēca kājās, un, vīstot dūres, steidzās pie revolūcijas zaimotāja.

“Ser,” viņš teica, “jūs tikko apvainojāt ungāru studentus un strādniekus, kas cīnās par brīvību.” Janošs balss drebēja. “Es ceru, ka jūs atsauksit savus vārdus!”

“Komūnists nekad savus uzskatus neatsauc!” atskanēja dzedra balss, un uz Janošu pablenza baltas ļaunas acis. “Mēs zinām, ko runājam!” Svešais pavicināja Janoša acu priekšā “Daily Worker” eksemplāru.

Telpā iestājās klusums.

“Man ir kauns, ka jūs elpojat šeit brīvās pasaules gaisu,” atcirta Janošs.

“Jaunais cilvēks, jūsu uzpūtībai novilks robežas mana dūre, ja jūs pats tās nemēģināsīt atrast!”

“Jūs draudi atgādina sprāgstošas mušas sīkšanu!”

Vārdu divkauja, liekas, vēl turpinātos, ja nepiesteigtos uzņēmuma īpašnieks. Tas nostājās abu starpā:

“Džentlmeņi, šī kafejnīca nav domāta lamu vārdu apmaiņai! Es lūdzu jūs nekavējoties atstāt telpas vai es aicināšu policiju!”

“Man nav nekādas vajadzības turpināt strīdu ar šo fašistu,” teica garais un piecēlās. Lidz ar viņu piecēlās zaļā vāzī tērpā

MĀRIS
BRANCIS

Jelgava, būdama Kurzemes un Zemgales hercogistes galvaspilsēta, senākos laikos bija ļoti nozīmīgs kultūras un zinātnes centrs visā Latvijas teritorijā, kurš lepojas ar to, ka šeit dibināta pirmā tipogrāfija, pirmā augstskola, Baltijā pirmā zinātniskā biedrība. Senajā Mītavā pirmo reizi tika radīta opera un balets, 1818. gadā notika pirmā gleznu izstāde, šeit iznāca pirmais laikraksts latviešu valodā "Latviešu Avīzes" (1822). Šo uzskaitījumu varētu turpināt.

Apzinoties Jelgavas lielo kultūrvēsturisko vietu un domājot par pilsētas 750 gadu jubileju, bija nepieciešama kāda īpaša mākslas izstāde. Tā radās doma kaut lielos vilcienos parādīt tās mākslas vērtības, ko Latvijas mākslas vēsturē devusi Jelgava, vienuviet "sapulcējot" tos māksliniekus, kuri nākuši no pilsētas pie Lielupes un kuri šeit ilgāku vai īsāku laiku sprīdi ir darbojušies, atstādami nozīmīgas pēdas tās mākslas un kultūras dzīvē.

Jelgavnieks Jochans Valters, beidzot Pēterburgas Mākslas akadēmiju, uzgleznoja diplomdarbu „Tirgus Jelgavā” (1897). Jubilejas gadījumā to beidzot vajadzēja atvest uz pilsētu. Izmantojot labvēlīgos apstākļus un Latvijas Nacionālā mākslas muzeja sapratni, lielā glezna pirmo reizi atceļojusi uz Jelgavu un tagad ir kļuvusi par izstādes "Jelgavas zelts" centru un vienotāju.

Kaut arī kara dēļ no vecās Mītavas maz kas palicis pāri, taču, ieraugot to Ģ. Eliasa Vēstures un mākslas muzejā, liekas, ka esam pagriezuši vēstures ratu atpakaļ, ka atkal mūsu priekšā ir vecu vecā Jelgava. Glezna šodienas jelgavniekiem ļauj iztēloties Hercoga Jēkaba laukumu (un ne tikai to), kāds tas izskatījies, kad vairāk nekā pirms gadsimta tajā vietā bija tirgus laukums un kad tā malā greznojās Cēra viesnīca, bet pre-

Skats no izstādes – Briedis Buldinskis Stumbris

tējā pusē atradās ūdens pumpis pie kādreizējā hercoga Jēkaba kanāla. Atkal skaistā pavasara dienā tirdzinieki tirgojas. Starp tirdziniekiem sēž Jochana Valtera draugs un studiju biedrs Vilhelms Purvītis un glezno, un policists vēro, kā šim veicas uzlikt uz audekla veco pāri viņa priekšā. Divas jaunkundzes gaišos tērpos turpat pastaigājas un čalo.

Abas jaunkundzes ir draudzenes, no kurām viena – Meta Feldmane – vēlāk kļuva diplomdarba autora sieva, bet otra – Karoline Štelmachere – 1903. gadā Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīcā salaulājās ar Vilhelmu Purvīti. Zinot to, ka viņš vienlaikus ar Valteru Jelgavā gleznoja savu diplomdarbu "Pēdējie stari" un ka šajā pilsētā atradās viņa sievas vecāki, nevarējam iztikt bez Purviša darbiem, no kuriem viens atveido senās Mītavas ielu košā saulē ("Iela Jelgavā", 20. gadu otrā puse).

Jochanam Valteram bija darbnīca, kurā mācījās jaunieši, viņu vidū arī jelgavnieks Sigismunds

Vilhelms Purvītis. Iela Jelgavā. 1920. gadu otrā puse

Vidbergs, vēlāk viens no iecienītākajiem zīmējuma un grafikas meistariem, izcilu grāmatu ilustrētors.

Valters nav vienīgais latviešu mākslinieks, kurš saistāms ar Jelgavu. Jelgavas reālskolā 13 gadus – no 1862. līdz 1875. gadam – par skolotāju strādāja pirmais latviešu ainavists Jūlijs Feders, kurš arī bija studējis Pēterburgas Mākslas akadēmijā.

Ģederts Eliass gan pilsētu, kurā viņš mācījies, papildinādamies mākslā pie tā paša baltvācu gleznotāja Kurta Visnera, pie kuŗa savulaik gleznošanu bija apguvis arīdzan Jochans Valters, neiemūžināja nevienā darbā, toties nekaitāmās gleznās attēlojis dzimtos "Zilēnus" Platones upes krastā. Viņa radošais mantojums tagad glabājas Jelgavā, tāpēc viņa vārdā nosaukts muzejs.

Pēc Pirmā pasaules kara Jelgavas mākslas dzīve pieklusā. To mēģināja atdzīvināt Aleksandrs Streckavins, dzimis jelgavnieks un 1910. gadā beidzis Kazanā mākslas skolu, kurā tolaik mācījās arī tēlnieks Kārlis Zāle un vēlāk daudzi citi latvieši. Mākslinieks rīkoja pirmās izstādes, strādāja par zīmēšanas skolotāju vairākās skolās, izgatavoja reklāmas un veica citus pasūtījumus. Viņš atstājis daudzas liecības par seno Jelgavu.

Starpkara periodā ļoti nozīmīgs ir Kārļa Baltgaila vārds, kurš līdz ar Skolotāju institūta dibināšanu sāka tajā strādāt. Viņš bija viens no mākslinieku un literātu biedrības "Zaļā vārņa" biedriem, vēlāk pārņēma tās vadību un rīkoja biedrības izstādes Jelgavā. Kārlis Baltgailis vislielāko ievēribu guva ar Pirmā pasaules kara ainām, kas vēsti par latviešu strēlnieku likteņgaitām.

1924. gadā uz pilsētu Lielupes krastos pārcēlās dekorators Arvids Spertāls, kurš gan nebija beidzis Latvijas Mākslas akadēmiju, toties 20. – 30. gados pacēla Jelgavas teātra izrāžu scēnogrāfiju ļoti augstā līmenī, ierindodamies starp pašiem redzamākajiem skatuves māksliniekiem starpkara periodā. Brīvajos brīžos viņš daudz gleznoja. Izstādē pirmo reizi eksponēti viņa Jelgavas skati, kas tapuši 20. gadu sākumā.

Pirms kara mācības Latvijas Mākslas akadēmijā uzsāka virkne jelgavnieku – gleznotājs Valdis Kalnoze, grafiķi Arturs Apinis, Zelma Talberga un Arturs Duburs, arī iecienītais gleznotājs Eduards Jurķelis, kurš akvareļos atstājis liecības par Jelgavu miera laikā, kā arī fiksējis sagrūtās celtnes pēc uzbrukuma Jelgavai 1944. gada vasarā. Viņš bija Zemgales mākslas muzeja pirmais direktors

un savā diplomdarbā atainoja Jelgavu pie Lielupes dzelzs tilta. No šīs pilsētas nāca arī Vilhelma Purviša skolnieks gleznotājs un mācītājs Miervaldis Ķemers, kurš savos zīmējumos iemūžinājis daudzus senās Kurzemes galvaspilsētas slēptākos nostūrus.

Otrais pasaules karš tikpat kā noslaucīja pilsētu no zemes virsas, atstādams Jelgavu drupās un pelnos. Teātris pārcēlās uz Rīgu, arī aktieri un mākslinieki izkļīda pasaules vējos. Pirmais 50. gadu sākumā uz šejieni pārcēlās Hugo Jakobi, kurš bija iesācis studijas Latvijas Mākslas akadēmijā, bet karš tās pārtrauca. Viņš ilgus gadus bija vienīgais mākslinieks, kurš veidoja mākslas dzīvi Jelgavā. Hugo Jakobi uzgleznojis Jelgavas teātra aktrises Alīnas Vārpas portretu.

Pēc kara profesionālo mākslinieku vietu ieņēma amatieri, no kuriem daži sasniedza ievērojamu māksliniecisko līmeni – Rūdolfs Briedis un Pāvils Lūciņš.

Kad 60. gados uzcēla mājas ar darbnīcām, šeit pārnāca dzīvot jaunie, nule studijas beigušie mākslinieki. Edvīns Kalneņnieks un Indulis Landaus izvirzījās par redzamākajiem pastēlglezniecības entuziastiem. Edvīns Kalneņnieks vairāk nekā 50 gadu darināja dekorācijas Ā. Alunāna teātra izrādēm. Lolita Zikmane un viņas māsa Ritma Lagzdīņa ierindojās starp labākajiem latviešu oforta meistariem. Tēlniece Rasa Kalniņa-Grīnberga kļuva par izcilu portretu meistari, radot kaut vai tik lieliskus darbus bronžā kā Lolitas Zikmanes un pasaulslavenā šachista Mičaila Tāla krūšutēlu. Savukārt kokgriezējs Krišjānis Kugra savos humora piestrāvotajos darbos pasmējies par sava laika ļautiņu vājībām.

1970. gadā nodibinājās Mākslinieku savienības Jelgavas organizācija, kuŗas pirmais vadītājs bija Guntis Strupulis, izveidodams to par vienu no spēcīgākajām organizācijām Latvijā. Pēc viņa vadību pārņēma Andrejs Zvejnieks un Visvaldis Garokalns, ievēribu gūdam ar akvareļiem, kuŗos tēloja latviešu strēlnieku cīņu ceļus un Jelgavu un tās apkārtni. Līdz ar viņiem izstādīja savus darbus un Jelgavas mākslas dzīvi cēla gleznotāji Nellija Darkēviča, Silvija Meškone, Gunārs Ezernieks, Mārcis Stumbris, Pauls Buldinskis, Ivars Klāperis, Vita Merca un Uldis Zuters.

Zemgaliēte ir Bēnes apkārtnē dzimusi ievērojamā gleznotāja Rita Valnere, kuŗa nesen devusies Ēdenes dārzos un kuŗa bieži savā daiļradē pievērsās citai zemgaliētei – dzejniecei Aspazijai.

Jāatzīmē, ka par godu jubilejai tēlniece Nellija Skujeniece uzveidojusi iespaidīgu hercoga Jēkaba portretu.

Protams, izstādē nav pārstāvēti visi mākslinieki, kuŗi saistīti ar Jelgavu. Viņu ir krietni vairāk. Arī baltvācu mākslinieki savulaik atstāja nozīmīgas pēdas pilsētas kultūras dzīvē, kad šeit apmetās sudrabkaļi, metālmākslinieki un gleznotāji, izdaiļodami Kurzemes hercogu galma dzīvi, bet tas jau būtu cits stāsts.

Nellija Skujeniece. Hercogs Jēkabs Ketlers

Top pirmie “Dvēseļu puteņa” kadri

Līdz Latvijas valsts simtgadei ir paredzēts uzņemt filmu “Dvēseļu puteņi” pēc Aleksandra Grīna romāna motīviem. Radošā komanda režisora Dzintara Dreiberģa vadībā Ādažu poligonā jau veikusi pirmās filmēšanas proves kaujas ainu epizodēm. Sagatavošanas darbos iesaistīti ne tikai aktieri, bet arī Latvijas jaunsargi un Nacionālo bruņoto spēku pārstāvji. Režisors atzīst, ka kaujas ainas ir vienas no tehniski sarežģītākajām un atbildīgākajām filmas epizodēm, parādot latviešu strēlnieku nozīmi pasaules vēsturē. Vienlaikus šī filma būs veltījums Aleksandram Grīnam – latviešu strēlniekam, kurš ar savu “Dvēseļu puteņi” dāvāja veselai latviešu paaudzei starp diviem pasaules kariem valstiskuma(..) Bibli (Visvaldis Lācis). Filmā skanēs Lolitas Ritmanes mūzika.

MĀRA LINDE

BRĪVĀ LATVIJA

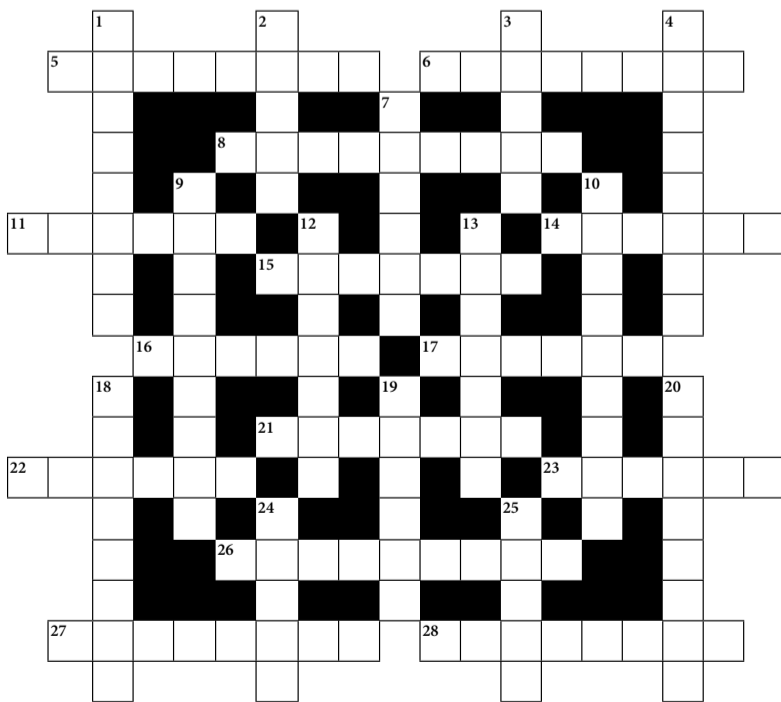
APVIENOTĀ LONDONĀJ AVIZE UN **LAIKS**

MEKLĒJIET MŪSU KONTUS:

www.facebook.com/brivalatvija
www.twitter.com/@briva_latvija
www.draugiem.lv/brivalatvija

Sastādījis JĀNIS REVELIŅŠ (ASV)

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Turcijas galvaspilsēta. 9. Valodniecības nozare, kurā ietilpst morfoloģija, sintakse un vārdrašanās. 10. Annas Brigaderes pasaku varonis. 12. Politisko notikumu komentētājs (1928). 13. Speciālists ausu slimībās. 18. Matrozis. 19. Augu vai dzīvnieku suga ar līdzīgām īpašībām. 20. Pilsēta Ziemeļvidzemē. 24. Mirušā gars (folk.). 25. Izraēlas ķēniņš (869-850 p.m.ē.).

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 17) atrisinājums

Līmeniski. 8. Klīdzējs. 10. Olekts. 11. Talibi. 12. Grenoble. 13. Karakasa. 14. Pabarot. 16. Sari. 18. Asars. 21. Prast. 22. Papeete. 23. Valka. 25. Sauna. 27. Liet. 30. Strenga. 32. Atabaska. 35. Aseptika. 37. Avenes. 38. Anulēt. 39. Steģeles (*apvidus v.*).
Stateniski. 1. Almanahs. 2. Odrīja. 3. Lēdijas. 4. Raugs. 5. Koreja. 6. Peso. 7. Atalgots. 9. Skaļas. 14. Pirts. 15. Aorta. 17. Ašene (*apvidus v.*). 19. Rikle. 20. Kalla. 24. Antisana. 26. Naktenes. 28. Tapirs. 29. Pamales. 31. Grieta. 32. Apkust. 33. Acesnes. 34. Baiba. 36. Pile.

Līmeniski. 5. Latviešu garīgo rakstu valodas izkropējs (1593-1654). 6. Augļu koks. 8. Materiālu vērtību kopums. 11. Latvijas Nacionālās operas direktors (1996-2013). 14. Eksplozija. 15. Sengrieķu filozofs. 16. Pasaules otra lielākā valsts. 17. Aizņēmums. 21. Dzejniece, jogas skolotāja (dz.

1920). 22. Smaržīga viela kvēpināšanai. 23. Bagātīgi ēdināt. 26. Izraēlas premjēministrs. 27. Mācība par skaņu. 28. Kubiešu deģa.

Stateniski. 1. Ar triecienu saļaut drupās. 2. Mets, projekts. 3. Islama valstīs augstākās aristokratijas tituls. 4. Līgavainis. 7.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Mākslas dienās Ikšķiles tautas namā kopīgi tika darināta Ikšķiles josta kā velte Ikšķiles 830 gadu jubilejai. Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājumos ir atrodama autentiskā Ikšķiles josta, kas ir neatņemama tautas tērpa sastāvdaļa. Tās raksts augs no sarkaniem vilnas un baltiem lina pavedieniem, ar savdabīgu musturu, ko veido grupās kārtoti rombiņi ar “actiņu” vidū. Šis krāsu salikums ir līdzīgs Lielvārdes novada jostai.

Daugavpils Marka Rotko mākslas centram 24. aprīlī apritēja 2 gadu jubileja. Bija iespēja skatīt Amerikas latviešu mākslinieka Sigurda Vidzirkstes glezniecības un grafikas darbu izstādi “Melnā saule – Sigurds Vidzirkste – Ņujorkas avangardists”, “kosmosam” veltītās izstādes: poļu mākslinieku Karola Karvovska, Pšemislava Karvovska un Romana Boravska “Haoss – Kosmoss – Labirints”, ikgadējā Latgales reģiona mākslinieku mākslas dienu izstāde “Klaunāde”, kā arī Valdas Mežbārdes glezniecības darbu personālizstāde “Krasts”, keramiķes Eleonoras Pastares personālizstāde “Vakara meditācijas” un fotoizstāde “Vižikovskis un citi – poļu ieguldījums fotogrāfijas attīstībā Latvijā”.

Vecumnieku novada jauniešu koris “Via Stella” nesēn atgriezies no saulainās Itālijas, kur Veronā piedalījās starptautiskajā koņu festivālā „26 Concorso Internazionale di Canto Corale”. Koris izpildīja Zoltan Kodaly “Nakts kalnos” (“*Mountain Nights*”), Stephen Leek “Ngana”, Sergeja Rahmaninova “Angel” un Madara Kalniņa „Kur gaisma zila ausa”. Žūrija koņim piešķīra specbalvu par teicamu vokālo sniegumu un zelta medaļu.

Kuldīgā pie Ventas rumbas līdz 25. aprīlim noritēja iespaidīgākais zivju šovs Latvijā “Lido zivis Kuldīgā”. Simtiem cilvēku devās vērot, kā gadu simtiem vimbas pavasari dodas augšup pa Ventu, savā nārsta ceļā sastopot mutuļojošo Ventas rumbu – Eiropas platako (249 m) ūdenskritumu. Lidojošo zivju kulminācija notika ar stāstnieku festivālu “Ziv’ zup”, atvērtajām Zivju tirgotavām, zivju zupas un citu zivju gardumu baudīšanu, klātesot lustīgajiem mūzikančiem. Ir ticējums: “Kas redzējis, kā Kuldīgā lido zivis, tas savu veiksmi šogad reizinās ar divi!”

Latvijas uzņēmēju delegācija ar zemkopības ministru Jāni Dūklavu priekšgalā no 3. līdz 7. maijam dosies darba vizītē uz Ķīnu. Paredzētas tikšanās ar zivju, piena un gaļas produkcijas sertifikācijas komisiju pārstāvjiem, lai veicinātu eksportu.

Liepājā 4. maijā jau ceturto reizi notiks orientēšanās spēles komandām “Liepājas pēdas Latvijā”. No pulksten 16 līdz 20 būs svētku sarīkojums Rožu laukumā ar labāko orientieristu apbalvošanu, jauniešu grupas no Ventspils “*Sally Quintet*” un grupas “Tumsa” no Rīgas ar tautā iemīļoto dziesmu koncertu. Apsveikuma vārdus teiks Liepājas pilsētas domes vadība. Pēc tam visi tiks aicināti kopā dziedāt Latvijas himnu „Dievs, svētī Latviju!”.

Jūrmalā 4. maijā norisināsies vērienīgs Neatkarības dienas velobrauciens, kurā simboliskā dalības maksa (1 eiro) tiks ziedota labdarībai – divriteņu iegādei pilsētas bērnu nama “Spridītis” bērniem. Pirmo 10 vietu ieguvēji un katrs 100. dalībnieks saņems naudas balvu, bet pārējie – pārsteiguma balvas. Nobeigumā kā īpašie viesi uzstāsies latviešu leģendārā rokgrupa “Jumprava”. Par godu Latvijas Republikas Neatkarības pasludināšanas 25. gadadienai, būs izveidota īpaša novēlējumu siena, kur ikviens apmeklētājs varēs atstāt personīgu vēstījumu vai veltījumu Latvijai svētkos.

Ogrē 4. maijā – Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas 25. gadadienas svinēšana sāksies pulksten 15 ar retro divriteņu Tvīda braucienu. Tā rīko kafējnīca „M. Pūres beķereja” īpašnieki Iveta Zāgere un Māris Bulats sadarbībā ar Ogres vēstures un mākslas muzeju un Ogres novada Tūrisma informācijas centru. Tas būs ne tikai velopārbrauciens, bet arī pikniks, modes parāde, cirks un citu ne mazāk aizraujošo pasākumu kopums. Nobeigumā – dalībnieku tērpu parāde, labāko apbalvošana, tango priekšnesumi, pēcpusdienas tēja ar gardā kļiņģera baudīšanu.

Latvijas un Igaunijas robežpilsētās Valkā un Valgā 9. un 10. maijā jau 13. reizi notiks Lielais labdarības robežtirgus – abu valstu pusēs. Iegūtā peļņa tiks atvēlēta unikālu šūpoļu izveidošanai, kurās šūpojoties vienā mirklī varēs pabūt abās valstīs – Latvijā un Igaunijā. Tās paredzēts uzstādīt reizē ar Valkas – Valgas centra pārbūves projekta īstenošanu. Robežtirgū būs labdarības loterija, tirgotāju andeļšanās, kultūras programma, strītbols, izklaides bērniem, umurkumurs un balle. 9. maijā risināsies 2. Starptautiskais gaļas un desu festivāls, kurā piedalīsies kulināri, mājražotāji un uzņēmēji ar saviem izstrādājumiem, kurū kvalitāti vērtēs starptautiska žūrija.

Savukārt 10. maijā pirmo reizi tiks rīkots gaļas grilēšanas konkurss, kurā individuālie dalībnieki vai komandas varēs parādīt savas prasmes gaļas marinēšanā un cepšanā. Konkursa dalībnieki tiks vērtēti, bet labākie – apbalvoti.

Valmierā 15. un 16. maijā jau 18. reizi norisināsies izstāde – gadatirgus “Vidzemes uzņēmēju dienas 2015”, ko rīko Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Vidzemes nodaļa sadarbībā ar Valmieras pašvaldību un VAS “Latvijas Attīstības finanču institūcija ALTUM”. Izstādē savu produkciju un pakalpojumus prezentēs aptuveni 200 dalībnieku no Jaunpiebalgas, Valkas, Pārgaujas, Apes, Kocēnu, Madonas, Burtņieku, Beverīnas un Raunas novadiem. Uzņēmējiem būs iespēja piedalīties diskusijā ar ekonomikas ministri Danu Reiznieci-Ozolu. Piedalīsies arī Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras padomes pārstāvji un sadarbības partneri no Pānevēžas Lietuvā, Tārtu un Vīlandes Igaunijā, Hoje-Tāstrupas Dānijā un citām vietām.

Īsziņas sagatavojusi VALIJA BERKINA

**Janīnas Lielās
Yetī Medības**

2015.g.6.jūnijā plkst 4os

**VESELĪBAS
APDROŠINĀŠANA**

uz īsu vai ilgāku laiku
LATVIJAS CIEMIŅIEM
CEĻOTĀJIEM UZ ĀRZEMĒM
Zvaniet:
RESNICK & ASSOCIATES
800-324-6520

Latvijas un ASV
kopuzņēmums "Baltinami",
LV Reg Nr 40003640547,
piedāvā apsaimniekot vai
nopirkt Jūsu īpašumu
(daudzdzīvokļu namu vai
tā daļu) Latvijā. Zvaniet uz
845-462-3317 (NY).

Izīrējam māju **Garežera**
krastā ar skaistu pludmali.
Mājai ir 3 guļamistabas un
var izguldināt 8 personas.
Īres maksa **no 15. jūnija līdz**
15. septembrim ir \$1,500.00
par nedēļu. Ieinteresētie var
zvanīt Inārai Blumbergs,
(847)832-0933,
e-pasts gblumb@aol.com

Te bij' laba saimenece

(Turpināts no 3. lpp.)

Lūdzu piesakieties uz pusdienām, zvanot Janīnai uz 518.589.9932 līdz 31. maijam.

Janīna kopā ar ģimeni arī aicina visas paaudzes piedalīties viņas Lielajā Šķēršļu gājienā, sestdien, 2015. gada 6. jūnijā,

plkst 4os, kur uzstāsies daudzas pazīstamas sejas.

Biļetē ietverts Šķēršļu gājienā, gardas vakariņas, alus un vīns, kā arī vakara balle, kuņģa uzstāsies Katskiļu slavenie Lūzeri.

Biļetes var rezervēt internetā <<http://goo.gl/Vhc5Db>><<http://goo.gl/Vhc5Dbvai>>, zvanot Janīnai uz 518.589.9932 līdz 31. maijam. Ienākumi par labu Katskiļu nometnei.

Kā jau vienmēr, jūs visi esat gaidīti!

Sludinājumu un reklāmas
pieņemšanas punkts
internetā
www.307.lv

PAKALPOJUMI

Lauku teritoriju kopšana un uzturēšana atbilstoši MK noteikumiem Nr.635.
Tālr.: 22154364

VĒLAS ĪRĒT

Nomā vai pērk zemi laukos.
Tālr.: 22154364

www.307.lv

SLUDINĀJUMI

Nesen iznācis vēsturiskās ģenerāļa Oskara Dankera grāmatas "Lai vēsture spriež tiesu" otrais izdevums par O. Dankera darbu kā pirmam ģenerāldirektoram Latvijas pašpārvaldē zem vācu okupācijas Otrā pasaules kara laikā. Oriģinālais pirmā izdevuma saturs (publicēts 1965.g.) ar jaunpieliktiem dokumentu papildinājumiem, ieskaitot foto, ar personīgiem dokumentiem un Latvijas pašpārvaldes sēžu protokolu izvilcumiem sakarā ar Latviešu leģiona dibināšanu un vēlāk, tuvu kara beigām Vācijā ar Nacionālo komitejas – pagaidvaldības iesākumu. Latviešu valodā ar vairākiem dokumentiem vācu valodā. Grāmatu "paperback", 6x9 collas lielumā ar 353 lappusēm, var pasūtīt tiešklī par USD 19.95 tieši no lulu.com meklējot "Lai vēsture spriež tiesu by Oskar Dankers".

**AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS
Simtgades Testamentāro novēlējumu fonds
THE AMERICAN LATVIAN ASSOCIATION
CENTURY BEQUEST FUND**

Novēlot kaut mazu daļu savā testamentā šim ALAs nākotnes fondam, mēs liksim stipru un paliekošu pamatu latvietības uzturēšanai ASV, mēs celsim un sargāsim latvju tautu, valsti un kultūru. ALA dara daudz, un mums visiem jāgādā, lai tā savu darbu turpinātu vēl ilgus gadus nākotnē mūsu nākamajām paaudzēm!

400 Hurley Avenue, Rockville, MD 20850.
Tālr.: 301-340-1914, e-pasts: alainfo@alausa.org

Amerikas latviešu apvienības valde

**PĀRDOD ZEMES GABALUS
INDIVIDUĀLAI APBŪVEI**

Rīgas rajona Sējas novada Murjāņos, netālu no Gaujas. Pārdošanā pieci blakus esoši zemes gabali platībā no 2152 m² līdz 5741 m². Katrs zemes gabals Zemesgrāmatā reģistrēts atsevišķi.
Cena 6 līdz 7 EUR kvadrātmetrā.

Kontakti: evalds.binders@inbox.lv
tālrunis (+371) 29557639

Latviešiem piederošs uzņēmums
PĒRK MEŽUS UN ZEMI VISĀ LATVIJĀ.

Tālrunis +371 29420502
e-pasts gunita@amg-eksports.lv

MATISS KUKAINIS
ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

**IZDEVĪGI
APDROŠINĀJUMI
JUMS
UN
JŪSU
ĢIMENEI**

www.LRFA.org 215.635.4137 info@LRFA.org

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE
Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports, gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīki (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: 1-888-LATVIAN
Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

ČIKĀGAS LATVIEŠU BIEDRĪBAS GADA SAPULCE

DAINA JAUNTIRĀNE, ČLV valdes vārdā

2015. gada 15. februārī Čikāgas latviešu namā notika 80. Čikāgas latviešu biedrības (ČLB) gada sapulce. Gaišā, snieginā pēcpusdienā, namā bija ieradušies 26 biedri klausīties atskaiti par iepriekšējā gada darbību un pārrunāt nākotni. Valdes priekšsēdis Armands Birkens atklāja sapulci ar klusuma brīdi pieminot biedrus, kuŗi aizgājuši mūžībā 2014. gadā: Paulis Duks, Aija Medenis, Dzidra Rodiņa, Austrā Treknais, Ilga Vitoliņš un Juris Zirnis. Par pilnsapulces vadītāju ievēlēja Jāni Vilciņu, par sekretāri Dainu Jauntirāni un par balsu skaitītājiem Viju Reinfeldi un Māri Preisu. Pilnsapulces dalībnieki pieņēma sēdes darba gaitu un iepriekšējā gada protokolu ar aklamāciju.

Priekšsēdis Armands Birkens ziņoja, ka esam noslēguši ČLB 79. darbības gadu un šogad atzīmēsim ČLB 80. jubileju. Viņš iesāka savu uzrunu ar Biedrības devīzi: „Vienība, draudzība, labklājība, izglītība”. Armands skaidroja, ka vienības labad mēs cenšamies gan turēties kopā mūsu biedrībā, gan uzturēt saites ar citām latviešu organizācijām Čikāgā un citās pilsētās. Draudzīgi sagaidām visus, kuŗi iegriežas mūsu namā. Cenšamies piepildīt labdarības domu, ziedojot latviešu sabiedrībai. Izglītība mums arī svarīga; priekšsēdis pieminēja ČLB sadarbību ar mūsu biedri, netaiķi Prof. Dzidru Rodiņu. Viņas aiziešana mūžībā ir liels zaudējums. Dz. Rodiņas iesāko darbu turpinot, biedrība cer arī nākotnē piedāvāt tautiešiem iespēju sanākt un uzlabot savu latviešu valodu. Armands citēja pazīstamo teicienu „Mūžu dzīvo, mūžu mācies” un turpināja: „Mūžu dzīvo, mūžu mainies”, skaidrojot, ka ČLB novēro, kas notiek Čikāgā, ko sabiedrība vēlas, un cenšas tam piemēroties. Un tālāk: „Mūžu dzīvo, mūžu cīnies!” – Armands uzsvēra to, ka cīnāties ikdienā, lai uzturētu biedrību un namu, un viņš pateicās visiem valdes locekļiem, biedriem un ziedotājiem, kuŗi nākuši palīgā šajā cīņā. Noslēgumā „Mūžu dzīvo, mūžu nepadodies!” – arī tad, kad ir grūti, Armands skaidroja, mēs turpinām mūsu darbu, jo Biedrība ir vienmēr bijusi svarīga, nepieciešama daļa no latviešu sabiedrības.

Priekšsēža vietniece Dace Kez-

bere ziņoja, ka oktobrī ar Biedrību sazinājusies ASV Armijas *Civil Affairs Division*, jo vairāki šīs divīzijas zaldāti gatavojās braukt uz Latviju apmaiņas nolūkos ar Latvijas kaŗavīriem. Viņi vēlējas uzziņāt tieši no latviešiem pašiem vairāk informācijas par Latviju, latviešu valodu, tradīcijām un politiku. Viņus trīs dienas namā apmācīja vietējie latvieši no visām paaudzēm. Zaldātus pacienāja ar maizītēm, pīrāgiem un balzamu. Dace izteica sirsnīgu paldies palīgiem un parādīja Goda rakstu, kuŗu atsūtījuši pateicīgi zaldāti.

Kasiere Mārīte Plūme sniedza kases pārskatu. Biedrības valde izsaka sirsnīgu paldies labvēļiem par ziedojumiem. Mārīte arī pateicās kasiere palīdzīgai Inārai Bundžai. Pēc tam Informācijas nozares vadītāja Daina Jauntirāne paskaidroja, ka viņas nozare turpina izsludināt biedrības sarīkojumus visos iespējamajos plašsaziņas līdzekļos. Daina izdalīja lapiņas ar informācijas avotiem par ČLB.

Danas Šaltānes un Māras Jauntirānes ziņojumu par pagājušā gada Sarīkojumu/Kultūras nozares darbību nolasīja Dace Kezberē. Šajā ziņojumā, Dana un Māra pateicās visiem valdes locekļiem, biedriem, palīgiem un sarīkojuma apmeklētājiem. Biedrība ir centusies piedāvāt mūsu publikai lielu dažādību un rīkot sarīkojumus visām paaudzēm. Sporta mīlētāji varēja noskatīties *Super Bowl* klubīnā, spēlēt novasa turnīros un noskatīties filmu “Sapņu komanda 1935”, par Latvijas basketbola komandu. Viesi no Latvijas Varis Vētra, Anita Grūbe un Ingūna Kalniņa dziedāja dziesmas un deklamēja dzejas uzvedumā “Milas karuselis”. Valodas mīlētājiem Prof. Dzidra Rodiņa bija sniegusi gramatikas nodarbību “Gramatika bez asarām II”. Politikas draugi pavadīja pēcpusdienu ar Latvijas politologu Ivaru Ijabu, runājot par situāciju Latvijā pēc pēdējām vēlēšanām un par Krievijas agresiju Ukrainā. Biedrības ļaudis palīdzēja Čikāgas latviešu organizāciju apvienībai un Goda konsulam Robertam Blumbergam 23. augustā “Baltijas ceļā” atcerē Čikāgas pilsētas centrā, kur atklāja arī izstādi “No Home to Go To: the Story of Baltic Displaced

Persons, 1944-1952”. Bērni, ar savām ģimenēm pavadīja interesantu pēcpusdienu “Rīgā” bez gaŗā lidojuma un laiku maiņas. Ikgadējais Miķeļa tirgus bija ļabi apmeklēts, kā vienmēr. Sanāca daudz čikāgiešu, lai baudītu garšīgas pusdienas, kā arī mūsu slaveno frikadeļu zupu, iepirkties tirdziņā un pēc tam noskatīties filmu “Mammu, es tevi milu”. Nobeidzām gadu ar Ziemsvētku koncertu, kuŗā dziedāja *Joni*

Leo par bibliotēkai veltītiem gadiem! Mārīte sirsnīgi pateicās Rutai Markhamai, Reinim Kalnājam, Dacei Kezberēi, Mārim Preisam, Inārai Bundžai, Ingai Lucānei, Jānim un Astrai Reviļņiem un citiem darba rūķiem par ziedoto laiku bibliotēkas labā. Lai godinātu savu bijušo Goda biedru rakstnieku Kārli Kezberu viņa simtgadē (2014. gadā), Biedrības valde pārdēvēja bibliotēku viņa vārdā. Armands aicināja

Kasiere: Mārīte Plūme
Kasiere palīdzē: Ināra Bundža
Biedrzīne: Una Stroda
Kultūras nozares vadītāja: Laura Ludika
Kultūras nozares palīdzē: Dana Šaltane, Linda Jansone
Saimniecības nozares palīdzē: Māra Kīna
Informācijas nozares vadītāja: Daina Jauntirāne
Nama pārvaldnieks: Reinis Kalnājs

ČLB jaunā valde. No kreisās: Reinis Kalnājs, Dace Kezberē, Laura Ludika, Mārīte Plūme, Ruta Priedkalne-Zirne, Ivars Vilciņš, Daina Jauntirāne, Ināra Bundža, Una Stroda, Armands Birkens, Aivars Osis, Māra Kīna, Jānis Vilciņš

Bishop un Čikāgas latviešu bērnu ansamblis.

Biedrzīne Una Stroda sniedza savu ziņojumu. Čikāgas Latviešu biedrībai ir vairāk nekā 140 biedri. 2014. gadā pienāca klāt septiņi jauni biedri. Priekšsēdis Armands Birkens ziņoja par saimniecības nozari un pateicās Mārai Kīnai un visiem, kuŗi ir nākuši palīgā sagādāt gardas uzkodas un atspirdzinošus dzērienus sarīkojumos. Nama pārvaldnieks Reinis Kalnājs ziņoja, ka četru gadu laikā esam daudz panākuši mūsu nama uzlabošanā, uzskaitīdams paveikto.

Māras Erkmanes Fonda vārdā, Fonda priekšnieks Armands Birkens pateicās Ainei Saleniecei, Inārai Bundžai un Leo Trinkunam par ziedojumiem. Fonds 2014. gadā atbalstīja “Gramatika bez asarām II”, „Milas Karuselis” un Ziemsvētku koncertu. Bibliotēkas ziņojumu sniedza Mārīte Plūme. 2014. gada maijā Leo Trinkuns, kuŗš daudzus gadus bija bijis bibliotēkas vadītājs, atstāja šo amatu, ko decembrī pārņēma Mārīte. Liels paldies,

visus palikt pēc sapulces uz pārbūvētās bibliotēkas atklāšanu.

Dace Kezberē nolasīja revīzijas komisijas ziņojumu. Revidenti Jonas *Baiņšs*, Ēvita Gailuma un Jānis Sedliņš pārbaudīja biedrības un Māras fonda kases grāmatas, protokolus un pārskatus, un atrada, ka šīs grāmatas ir pareizas un tās saskan ar ierakstiem un atbilstošiem dokumentiem.

Kasiere Mārīte Plūme izdalīja 2015. gada budžeta pārskatu, ko biedri pieņēma ar aklamāciju. Sekoja amatpersonu vēlēšanas, kur biedri ievēlēja sekojošās personas:

Priekšnieks: Armands Birkens
Priekšnieka vietniece: Dace Kezberē
Sekretāre: Iveta Marnauzs

Valdes locekļi speciāliem uzdevumiem: Ruta Priedkalne-Zirne, Jānis Vilciņš, Aivars Osis, Ivars Vilciņš

Pirms sēdes slēgšanas Armands Birkens vēl sniedza sevišķu ziņojumu: valde bija nobalsojusi iecelt Jāni Vilciņu par ČLB Goda biedru. Jānis 2014. gada 18. novembrā aktā saņēma ALA Atzīnības rakstu, ko Armands nolasīja un pēc tam vēl papildināja ar piemēriem no Jāņa panākumiem un sasniegumiem. Jānis izstāstīja klātesošiem, kā viņš pirmo reizi iegriežas Namā, tas bija dienesta laikā armijā. Kopš tā laika Jānis ir neatlaidīgi un pašizlīdzīgi strādājis Biedrības, latviešu sabiedrības, un Latvijas labā. Apsveicam jauno Goda biedru!

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju

Nekropole.info arī materiāli,

veicot mērķa ziedojumus. Šis ir unikāls projekts, kuŗam nav analoga pasaulē. Mēs tveram pasaules aizejošo vēsturi, par centrālo asi, ap kuŗu viss griežas, liekot Latvijai.

Tas varbūt ir ambiciozi, bet – kuŗš gan darīs, ja ne mēs paši?!

Skatiet – www.nekropole.info!

Nekropole.info var palīdzēt un atbalstīt, ziedojot: Biedrība “Nekropole.info”

reģ. Nr. 40008208926

banka – AS SWEDBANK

konta Nr. – LV12HABA0551036552408

Bankas kods HABALV22

Sabiedriskai organizācijai **Nekropole.info**. ir piešķirts sabiedriskā labuma statuss.

(Vairāk publicēts Nr. 29)

Mūžībā aizgājuši

MĀRA MIEZĪTE

Dzimusi 1936. gada 20. aprīlī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2015. gada 14. februārī Toronto, Kanadā

Mīļā piemiņā viņu paturēs
BRĀLIS JURIS, LĪGITA, IVARS, MĀRA
KAELA, TYLER, SYDNEY MIEZĪŠI

BRĀĻA ZIGURDA (†) ĢIMENE:
SOLVEIGA, ANDRIS MIEZĪŠI

ILZE, ANDRIS, EMĪLS, MARISA MATĪSI

DACE, DAINIS, KAIVA, META, ZĪLE RUŅĶI

DRAUGI UN RADI KANADĀ, ASV UN LATVIJĀ

Aiz katra paliek dzīve
Un pasacītais vārds,
Bet atmiņas
Sirds ilgi saglabās.

LATVIJAS SPORTISTI AMERIKĀ

Bostonas maratons

20. aprīlī notika kārtējais, nu jau 119. Bostonas maratons. No Baltijas valstīm tajā piedalījās divi Igaunijas, pieci Lietuvas un trīs Latvijas skrējēji. Lai piedalītos šajā maratonā, iepriekš bija jāpārvar visai nopietna kvalifikācijas laika barjēra.

Bostonas maratona dalībnieks Imants Platais

Kopumā šogad finišēja 26 610 maratonisti.

Labāko rezultātu no Latvijas pārstāvjiem sasniedza **Andis Vitolis** no *Monsey, NY* ar laiku 3.12:14. Otrās ātrākais bija **Mārtiņš Grandāns** no Rīgas – 3.25:39, un trijotni noslēdza seniors **Imants Platais** no *Silver Spring, MD* – 3.50:27. Laika apstākļi Bostonā nebija pārāk labi, jo sejā pūta diezgan stiprs vējš un visu laiku liņāja. To varam redzēt pēc Imanta "kaklarotas" atkrituma maisa veidā fotografijā, kurā uzņemta maratona pusceļā. Toties skatītāju atbalsts skrējējiem bija fantastisks.

Nepārtraukti varēja dzirdēt saucienus "Latvijai!", uz ko rosināja krekliņa uzraksts. Ne velti Bostonas maratons ir tik slavens.

IP

Ronaldam Kēniņam pirmie vārti

Vankuveras *Canucks* uzbrucējs **Ronalds Kēniņš** guvis savus pirmos vārtus Nacionālās hokeja

ligas (NHL) Stenlija kausa izcīnā. Viņš ir tikai trešais Latvijas pārstāvis, kurš spējis izcelties ar vārtu guvumu Ziemeļamerikas spēcīgākās ligas *play off* spēlēs. Tas notika Stenlija kausa izcīņas pirmās kārtas otrajā spēlē pret *Kalgari Flames*, kad *Canucks* savā laukumā uzvarēja ar rezultātu 4:1. Nākamajā spēlē **Ronalds** izdarīja rezultatīvu piespēli.

Ronalds Kēniņš (*attēlā*) ir 21. Latvijas hokejists, kurš spēlējis NHL, un desmitais, kurš piedalījies Stenlija kausa izcīnā. No šiem desmit hokejistiem tikai vienam – **Sandim Ozoliņam** ir izdevies tikt līdz prestižajai trofejai un celt to virs galvas.

Turpinājumā **Kēniņš** palika ārpus pieteikuma, bet *Canucks* piedzīvoja ceturto neveiksmi Stenlija kausa izcīņas Rietumu

ligas ceturtdaļfināla serijā, beidzot sezonu. Serijas sestajā spēlē *Canucks* izbraukumā ar 4:7 (3:1, 1:2, 0:4) zaudēja *Kalgari Flames* vienībai, serijā līdz četrām uzvarām piekāpjoties ar 2:4. Kopumā piecās *play-off* spēlēs **Kēniņš** izcēlās ar diviem (1+1) punktiem. Latvīšu hokejists, iespējams, turpinās sezonu Amerikas Hokeja līgā (AHL), kur par *Kaldera* kausu cīnās *Utikas Comets*.

Andzs Flaksis (otrais no labās), **Toms Skujiņš** (pirmais no labās) // FOTO: *Hincepie Racing team*

Latvijas riteņbraucēji – ASV čempioni

Lielisku panākumu guvuši Latvijas šosejas riteņbraucēji **Andzs Flaksis** un **Toms Skujiņš**, kuri savas komandas *Hincepie Racing team* sastāvā izcīnījuši ASV čempiona titulu. Dienvidkarolinā esošajā *Grīnvilas* pilsētā norisinājās ASV meistarsacīkstes kritērija un komandu braucienos šosejas riteņbraukšanā. Komandu braucienā sportisti veica 32,16 km gaŗu distanci bez lieliem kāpumiem. Katrā vienībā startēja seši sportisti. Ļoti svarīga loma šajās

sacensībās bija pareizām maiņām distances laikā.

Nozīmīga bija savstarpējā saņrašanās, lai nezaudētu laiku. Abu Latvijas sportistu vienība, kas nosaukta pazīstamā bijušā profesionālā riteņbraucēja *Džordža Hincepija* vārdā arī bazējās tieši *Grīnvilā*, tādējādi tās sportisti saņēma arī vietējo līdzjutēju atbalstu trasē. *Hincepie Racing team* arī kļuva par sacensību uzvarētājiem. Komandas sastāvā brauca – **Andzs Flaksis**, **Toms Skujiņš**, **Taijs Magners**, **Oskars Klarks**, **Maks Brennans** un **Dions Smits**. Distancē komandas sasniegtais rezultāts bija 37 minūtes un 24,97 sekundes.

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

2015
ICE HOCKEY
WORLD
CHAMPIONSHIP
CZECH REPUBLIC
Prague - Ostrava

Hokejisti sāka pret spēcīgiem pretiniekiem

Latvijas hokeja izlase pēdējās divas pārbaudes spēles aizvadīja ar Slovaķijas vienību un abas uzvarēja – ar 5:1 un 3:2. Kopumā **Aleksandra Beļavska** vadītā valstsvienība astoņās spēlēs guva trīs uzvaras. Pārbaudes spēles ieskaita Eiropas hokeja Izaicinājuma turnīrā rezultātos. Pēc šo spēļu organizatoru informācijas, Latvija ar astoņiem punktiem ierindota 11. vietā, apsteidzot tikai *Baltkrieviju*, kurai esot sliktāka iemesto un ielaisto vārtu starpība.

Pasaules meistarsacīkstes risināsies no 1. līdz 17. maijam risināsies Čehijas pilsētās *Prāgā* un *Ostravā*. Latvija A apakšgrupā spēlēs ar *Zviedriju*, *Kanadu*, *Cehiju*, *Šveici*, *Franciju*, *Vāciju* un *Austriju*. Treneŗa **Aleksandra Beļavska** komentārs: „Man patīk, ka mēs sākam turnīru pret spēcīgiem pretiniekiem, jo tas stimulē komandu. Saprotams, ka labvēlīgu rezultātu apsolīt nevaram, bet tajā pašā laikā noskaņot komandu šādām spēlēm īpaši nevajag. Puiši paši lieliski saprot, ar ko viņiem darišana, ka šīs būs nopietnas spēles.”

Latvijas izlasei *Prāgā* nepalīdzēs **Zemgus Girgensons**, kurš joprojām ārstē Nacionālajā hokeja līgā gūto noskaņot komandu šādām spēlēm īpaši nevajag. Puiši paši lieliski saprot, ar ko viņiem darišana, ka šīs būs nopietnas spēles.”

izvēles tiesības gaidāmajā draftā. Nākamajā sezonā **Girgensonam** gan būs jauns galvenais treneris, jo **Teds Nolans**, ar kuru **Girgensonam** no Latvijas izlases laikiem bija īpašāka saikne nekā pārējiem *Sabres* hokejistiem, atlaists no amata. Treņņu procesā atgriezies **Miks Indrašis**.

Latvijas U-18 hokeja izlase Pasaules meistarsacīkstēs Šveicē cīnās par palikšanu augstākajā līgā divās spēlēs ar vienādu rezultātu – 5:3 pārspēja *Vācijas* līdzaudžus. Turnīrā kopsavilkumā Latvijas juniori ierindojās deviņtajā vietā. Tas ir Latvijas visu laiku labākais sasniegums.

Plūdmales volejbols

Latvijas plūdmales volejbolisti **Mārtiņš Pļaviņš/Hermans Egleskalns** Pasaules kausa (PK) izcīņas pirmajā posmā *Ķīnā* guva trīs uzvaras un cieta trīs zaudējumus, kopvērtējumā iegūstot 17. vietu. Tas nav sliktas rezultāts, jo **Egleskalns** nāk no tradicionālā volejbola un plūdmales volejbolā trenējies tikai dažus mēnešus.

Spēkavīru cīņas

Latvijas stiprinieks **Dainis Zāģeris** (32) izcīnīja ceturto vietu Spēkavīru čempionu ligas otrajā posmā *Vācijas* pilsētā *Ķelnē*. Savā sezonas pirmajā lielajā startā **Dainis Zāģeris** demonstrēja kvalitatīvu sniegumu un pārspēja arī iepriekšējās sezonas kopvērtējuma pirmās un trešās vietas ieguvējus.

Sacensību nobeigumā 62 punkti latvietim deva ceturto vietu. **Dainis Zāģeris**, turpinot savus startus pasaules spēkavīru sacensībās *World's Strongest Man* (WSM), izcīnīja vienu uzvaru un vienu

otro vietu. Svaru bumbu mešanā Latvijas atlēts bija spēcīgākais, jo spēja pār noteikto augstuma latiņu pārmet piecas svaru bumbas, tikpat cik **DĀR** pārstāvis **Gerhards Van Stadens**. Šo pašu vingrojumu izpildīja arī pirmās atlases grupas dalībnieki, kur vairāk par piecām bumbām varēja pārmet tikai **Braiens Šovs**, kurš to izdarīja septiņas reizes. Otrajā disciplīnā, **Basku aplī**, **Zāģeris** ierindojās otrajā vietā, aiz 49 gadus vecā brita **Marka Feliksa**, kurš pēc divām sacensību dienām bija grupas līderis.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS

Latvijas dāmu volejbolā bez pārmaiņām

Pagājušajā vasarā **Ventspils Olimpiskajā centrā** pavisam nējauši sastapos ar Amerikas latviešu volejbolistiem, kuri apceļoja Latviju, spēlējot volejbolu. Satiku olimpiskā čempiona **Alda Bērziņa** dēlu **Miku** no *Oregonas* pavalsts, pārrunājām, ka Amerikas Latviešu apvienības sporta nozares sadarbībā ar Latvijas Volejbola federāciju rīkotās sporta tūres Latvijas novados ir interesants notikums gan vietējiem, gan atbraucējiem. Diemžēl, tās nav pienācīgi reklamētas, un **Ventspilī** Amerikas viešņām nevarēja sameklēt pretinieces.

Šajā sakarā domas vijās ap Latvijas volejbola meistarsacīkstēm sievietēm, kas nesen beidzās. Par medaļām cīnījās tikai četras vienības, trīs no tām tika pie godalgām. Nezinu, vai vēl kādā valstī ir tik savdabīgs valsts meistarsacīkšu formāts. Kā ierasts, par čempionēm kļuva **LU/Jelgava volejbolistes** (*attēlā*), sudraba medaļas „*Zeltalejas*” komandai, kurā pārsvarā spēlēja **Murjāņu Sporta ģimnazijas** meitenes, bronza – atkārtoti **SK „Babīte”** komandai.

Un te nonākam pie jautājuma būtības – kāpēc dāmu volejbolā nav starptautisku panākumu? Cīņa par valsts meistarsacīkšu medaļām sadalījās divos pāros. Par zeltu starp **LU/Jelgava** un „*Zeltaleji*”, par bronzu – starp **SK „Babīte”** un **RSU/MVS**. Vienā pusē nobriedušākas sportistes, kas trenējas 2 – 3 reizes nedēļā, dažas strādā, dažām ģimenes rūpes, otrā – jaunākas, bet ar lielākām iespējām trenēties. **Murjāņu ģimnazijā** mācību režīms pakārtots divreizējiem treniņiem dienā. „*Zeltalejas*” vienībā spēlēja pašreizējās junioru izlases kodols, **RSU/MVS** – 1995. gada junioru izlases kodols. Slaidas meitenes, dažām augums pat 190 cm. Bet neviena no jaunajām komandām nē spēja gāzt no troņa iepriekšējā gada favorītes. Ja „*Zeltaleja*” var aizbildināties ar pieredzes trūkumu, tad kāpēc nekādu izaugsmi neredz **Ingūnas Minusas** trenētājam talantīgajām meitenēm, kurās nu jau kuŗo sezonu no jaunāšu vecuma spēlē (tiesa, bez redzamiem panākumiem) **Baltijas līgā**. Par pieredzes trūkumu tā kā nevarētu runāt, treniņu apstākļi arī lieliski, **LVF** atbalsts – kā nevienai. Paliek tikai treneres solījumi.

Raimonds Vilde nesenā inter-

vijā laikrakstā *Diena* sūdzējās, ka jaunatnes piensums lielajam volejbolam ir nepietiekams. Atliek viņam piekrist. To apstiprina arī gada sākumā notikušās Pasaules un Eiropas kvalifikācijas sacensības jauniešiem un junioriem.

Visās apakšgrupās, kurās piedalījās mūsu jaunie volejbolisti, Latvijas izlases gan meitenēm, gan zēniem palika priekšpēdējās un pēdējās vietās. Jebkuŗu federācijas vadību, tai skaitā arī izlases treneri **Vildi**, tas satrauktu, liktu rīkoties. Vārbūt neprotam izmantot jebkuŗu iespēju volejbola reklamai, kaut ar to pašu tautiešu komandu ierāšanās no valsts, kurā mīt gan latvietis – Olimpiskais čempions, gan spēlē un studē daudzās volejbolistes no Latvijas. Vārbūt piemirsies, ka nesen Latvijas sieviešu izlase zaudēja hokeja, ne volejbola lielvalstij *Zviedrijai* Eiropas meistarsacīkšu kvalifikācijas spēlē. *Zviedrijas* sieviešu izlasē slavēja meiteni, kurai bija tikai 14 gadu, bet pie mums četrpadsmitgadīgām liedz spēlēt Latvijas Jaunatnes olimpiādā. Vārbūt **LVF** par jaunatni atbildīgajiem darbiniekiem beidzot vajadzētu ieklausīties praktisko treneru priekšlikumos. Kāda Igaunijas trenere nesen sacīja: „Jums ir tik daudz slaidu un talantīgu meiteņu, iespējams, kļūdas ir jaunatnes organizatoriskajā sistēmā.”

ANDRIS KĻAVIŅŠ